

ZPRÁVA O SEDMÉM SYNODU ČESKOBRATRSKÉ CÍRKVE EVANGELICKÉ

který zasedal v Praze na Královských Vinohradech

od 2. do 6. prosince 1935.

*Podle synodních protokolů
z uložení synodu sestavila a vydala synodní rada
českobratrské církve evangelické.*

V PRAZE 1936.

Nákladem synodní rady českobratrské církve evangelické
v Praze II., Jungmannova tř. 15.

A. Svolání, zahájení a ustavení synodu.

Sedmý synod byl svolán ve smyslu §§ 93 a 101, 16 církevního zřízení z 24. září 1931 č. 155 Sb. z. a n. synodní radou na pondělí 2. prosince 1935 a dny následující do českobratrského evangelického chrámu v Praze na Vinohradech, Korunní 62, a to přípisem synodní rady ze dne 12. listopadu 1935 č. j. 2070. Pozvání k synodu bylo provázeno obsírnou tištěnou zprávou synodní rady, jež obsahovala program zasedání synodního a seznam členů synodu i jejich náhradníků, dále přehled církevních událostí za poslední tři roky, přehled činnosti synodní rady i jednotlivých stálých odborů, zvolených na předešlých synodech a zvláště pak návrhy, které měl synod projednat. Tato brožura čítá 270 stran a jest častěji v této Zprávě o usneseníh synodních citována pod jménem „Předlohy“. Byla rozeslána též všem sborům. — Vedle toho byl všem členům synodu dne 21. listopadu 1935 pod č. j. 2160 zaslán zvláštní oběžník, obsahující návrh synodní rady na úpravu sborových kvot platů duchovenských (platový plán) a návrh synodní rady na směrnice pro platy diaconů a pro zřizování nových míst diakonských.

Synod byl zahájen společným zpěvem 100. žalmu („Pánu všichni prozpěvujte“) v pondělí dne 2. prosince 1935 o půl 6. hodině večer v modlitebně na Vinohradech. Modlitbu a kázání na text Zachar. 4, 6 vykonal profesor dr. Ferdinand Hrejsa z Prahy. Obsah kázání je otištěn v příloze. Po modlitbě a zpěvu žalmu 121 („K horám patřím já vesele“) vykonal synodní senior dr. Josef Souček tento zahajovací proslov:

Bratří a sestry, maje zahájití sedmý náš synod, vítám nejprve členy jeho srdečně a zároveň pozdravuji všechny ostatní bratry zde přítomné, kteří jako hosté ze zájmu pro věci církevní přišli k tomuto zahájení.

Podle ustanovení církevního zřízení předložila již synodní rada synodu své zprávy o stavu církve, jakož i návrhy a otázky, týkající se náboženského a církevního života. Doufám, že všichni členové synodu dostali tyto předlohy.

A když nyní má synod rokovati o těchto věcech, soudím, že je potřebí také všimnouti si toho, co se děje kolem nás, v našem národě a vůbec v našem prostředí. Jsou tu zjevy a události i snahy, které se dotýkají i nás a naší církve a s kterými se musíme vyrovnávati.

Jednou z takových událostí a zjevů bylo pořádání římskokatolického sjezdu. Co ten znamenal pro národ a stát a také pro nás? Zmínka o tom byla učiněna již v III. kapitole našich předloh. Než

i já bych chtěl ještě něco k tomu připojit. Heslo sjezdu bylo „Kristus náš vůdce z bídy a nouze“, čili „Kristus, spása světa“. Toto slovo obsahuje i naši víru. Je to heslo celé obecné neboli katolické církve křesťanské, k níž i my náležíme, vyznávající „Věřím v svatou církev obecnou“. Avšak zmíněný sjezd byl pořádán *římskou* církví katolickou. Slovo „římskokatolická církev“ neznamená jen ten fakt, že nejvyšší správce její sídlí v Římě, nýbrž také, že její učení, řády i prakse mají z velké části svůj původ ve staré říši římské a v jejích řádech a názorech. Církev římskokatolická činí na příklad nárok, že Bohem skrze Krista byla jí dána povinnost i právo vládnouti nad dušemi lidskými a pečovat o to, aby všichni křesťané podrobili se ve své víře, v duchovním i v mravním životě papeži římskému a jeho církvi, a že k vůli tomu má každá státní moc povinnost užiti i násilných prostředků na pokyn církve a papeže. Tento nárok církve římskokatolické není z ducha obecné církve Kristovy, nýbrž z ducha římského státu pohanského. Z jeho ducha a z jeho příkladu, nikoli z evangelia Kristova, byla pronásledování pro víru, která nejenom se rovnala pronásledování křesťanů v pohanské říši římské, nýbrž je i převyšovala. A jsou ještě jiné zásady a ustanovení v církvi římskokatolické, které mají původ v starém Římě. Nejsou to pak věci, patřící minulosti, nýbrž církev na nich trvá dodnes a praktikuje je v té míře, v jaké dosáhla svého vlivu na státy a na lid, který se k ní hlásí. Proto až dodnes zavrhuje církev římskokatolická *zásadně* náboženskou svobodu a snášelivost vůči jiným křesťanským církvím.

Jestliže pak sjezdem katolickým byla rozhojněna a ujasněna známost samého Krista a jeho evangelia a prohloubena víra v Něho, můžeme se z toho všichni těšiti. Nepochybujeme, že i v dnešní době v nynější římskokatolické církvi je možno, aby Kristus byl skrze ni vyvýšen a římský duch násilí a nesnášlivosti zároveň snižen v některých duších k ní náležejících. Avšak tážeme se, zda taková možnost je pravidlem; není-li to podle staré zkušenosti právě naopak, že se zmocněním horlivosti církve římskokatolické zvýší i její násilí a útisk a nesnášlivost a tak i nebezpečí pro svobodu, zejména pro svobodu náboženskou. Masaryk vydal známé heslo „Ježíš, a ne César“; jest to heslo pro státy i národy a proto jistě má nejprve platiti pro církve křesťanské. Ale uplatňovalo se skutečně toto heslo po pravidle v historii církve římskokatolické? Nebylo to heslo spíše „Ježíš i César“? Vždyť právě v této církvi utvořilo se ono strašlivé sloučení Krista s Césarem, které bylo původem nesmírného utrpení a zla. Jsme si vědomi, že v církvi římskokatolické, zvláště v dobách starších, vznikli mnozí tiší učedníci Kristovi, jako na př. František z Assisi a jiní. Avšak ještě více bylo těch vynikajících horlivců, vychovaných v zásadách římské církve, lidí známých historií i neznámých, kteří byli právě následkem sloučení Ježíše s Césarem původci nebo vykonavateli skutků, jež nazývali „skutky víry“, ale

kteří pozůstávaly v mučení a usmrcování kacířů. A když na pražském sjezdu zastupoval francouzský kardinál římského papeže, nebyl to pouze zástupce služebníka služebníků Kristových, nýbrž také — a to na prvním místě — zástupce světské moci papežské, čili zástupce Césarův. To se jevilo ve všech počtech jemu vzdávaných, které, jak jsme několikrát tiskem byli upozorňováni, náležejí toliko panovníkům a hlavám států. A když vzpomeneme na vlastní naši českou zkušenost a na působení církve římskokatolické u nás v dobách husitských a pobělohorských, nevidíme tu známky tichého Ježíše, nýbrž stopy Césara, pronásledujícího všechny, kteří se nechtěli podrobiti jeho panství. Na cestě církve římskokatolické u nás není psáno „Ježíš, nikoli César“. Naopak, právě v těch dobách, když tato církev měla národ náš úplně ve své moci, náš lid necítil ničeho z doteku laskavého ducha Ježíšova, nýbrž jen tvrdého ducha Césarova. Ovšem dle učení a zásad římských bylo i toto pronásledování a týrání k vůli Ježíšovi. Ale výsledek byl ujařmení, nikoli osvobození; porímštění, nikoli křesťanské náboženské a mravní povýšení. I později, když vzdor všemu vykořeňování kacířstva zůstaly u nás ještě nějaké pozůstatky z doby a ducha husitského, a když vzpomínky na tyto doby zásluhou zejména Palackého obživly a očištěny byly ze zhanobení na ně uvaleného, tu opět zesílilo se úsilí římské, aby upomínky ty byly potlačeny a udupány a zbytky potomků Husových vyhlazeny. I pražský sjezd měl vedle jiných účelů také ten, třeba ne vysloveně, aby přispěl k potlačení všeho toho, co ještě připomínalo snahy husitské.

Taková je tedy jedna ze složek prostředí, v kterém žijeme, totiž církev římskokatolická, její činnost a její moc. Jest jasno, že její vliv sjezdem pražským byl posílen a že se šířeji otevřely dveře pro ní ve všech vrstvách našeho národa. Toho si máme býti vědomí, i toho, že není docela vyloučeno, vzdor řečem o snášlivosti i vzdor svobodě a rovnosti všech církví, zaručené naší ústavou, že evangelické a jiné menšinové církve okusí, že církev římská zůstala stejná ve svých zásadách a ve svém poměru k jiným náboženstvím, jaká byla v dobách zašlých.

II.

Vedle církve římskokatolické jest ještě jiná složka našeho prostředí, na niž katolický sjezd silně působil. Veliké části české inteligence a jiného lidu katolického, třeba dosavad nábožensky dost indiferentního, byl sjezd velikým probuzením římského ducha a vědomí. Nedotklo se pak většiny z nich heslo sjezdové „Kristus — spása světa“, nýbrž spíše ona římská stránka této církve, která ve dnech slavnostních bila do očí a imponovala všem a svědčila, jak velikou moc a veliký vliv ve světě má církev římská na národy i státy ve věcech časných, zejména politických. Jest známo, že vštěpována jest českému národu myšlenka, že doba husitská

byla pro něho neštěstím ano hanbou a že český národ má se rozhodně postavití proti husitství i v minulosti i v přítomnosti a proti všem těm, kteří je vynášejí jako nejvyšší projev českého ducha. Jediná cesta lepší budoucnosti jest prý v tom, když úplně a rozhodně český národ zavrhne svou minulost husitskou a postaví se na římské katolictví. Bílá Hora nebyla prý zaviněna ani Habsburky ani vítěznou církví římskou, nýbrž tím hnutím, které Palacký, Masaryk a jiní vynášejí jako nejslavnější dobu českého národa. Takové smýšlení, jak pravím, šíří se již po léta a to nejen přímým učením a působením církve římskokatolické, nýbrž i jinými kruhy české inteligence. Značný počet historiků a jiných spisovatelů a žurnalistů, kteří mají vliv na český lid, přijímá tento římský pohled na české dějiny a dle toho také i na přítomnost naši, a usilovně jej propagují. Pro ně se proměnilo slovo „Kristus spása světa“ v heslo „Řím spása světa“ a zejména spása českého národa. Je to snaha i církve i jejích pomocníků, aby zvláštním výkladem tendenčním a překrucováním historické skutečnosti, byl český národ přemluven, že reformace a ti, kteří byli jejími vůdci a dle ní žili a vedli český národ, zavedli jej na scestí a k záhubě. Hus, Táboři, Chelčický, Jednota Bratrská, Komenský nezaslouží prý té úcty českého národa, jaká se jim někdy dává, nýbrž odsouzení a odmítnutí. Místo těchto mužů mají býti ctěny českým lidem jiné osobnosti. Tyto osobnosti jsou zejména kníže Václav a Jan Nepomucký. Česká historie ví málo o tom, proč by měli býti obzvláště ctěni nebo jako svatí vzývání. Sami historikové, i katoličtí, dosvědčují, že kníže Václav ve svém krátkém životě nic velikého pro národ a svět nevykonal a vykonati nemohl, a že většina toho, co o něm legendy německými kněžími sepsané vykládají, nezakládá se na pravdě. Podobně jednomyslně je zjištěno, že Jan Nepomucký, tak jak historii znám jest, byl německý kněz, jehož činy a život daleko byly vzdáleny svatosti, a že i u něho to byly z velké části omyly a legendy nashromážděné Jezuity, pro které on byl prohlášen svatým. Ale, praví se nám, na tom nic nezáleží, co tito lidé za života svého vykonali, nýbrž na tom, že kníže Václav i Jan Nepomucký po svém pozemském životě mnoho pro český národ znamenali a to tím, že je národ vzýval a ctil jako patrony a přímlovce země české. Dle této zásady tedy nerozhoduje historická pravda o významu a velikosti člověka, nýbrž legenda, třeba nepravdivá, jen když jí lidé věří. Takovým tendenčním výkladem a učením podkopává se úcta k pravdě a uvádí se zmatek do duše národa. Hus napsal: „Věrný křesťane, hledej pravdy, poznej pravdu, miluj pravdu, prav pravdu, drž pravdu“, ale nynější zbožný Čech je veden, aby zacházel s pravdou libovolně a nevěrně. Nemá mu tak příliš záležitosti na tom, co je zjištěno jako pravda historická a vůbec na tom, co je pravda, nýbrž spíše na tom, zdali to nebo ono sloužilo nebo nesloužilo k prospěchu národa nebo církve, ano k jeho vlastnímu prospěchu a výhodě. To je, čemu Masaryk říká

„chytráctví“. U nás je toho plná země. To se spatřuje i v následujícím zjevu: když někdo, třeba nějaký historik, vykládá pro cizínu, co velikého dal český národ světu a jaké měl vynikající lidi, tu neopomene jmenovati Husa, Táborny, Chelčického, Komenského, avšak doma pro Čechy mluví o nich s lhostejností, snižováním jich, aby vzbudil proti nim odpor českého lidu a varoval před jejich myšlenkami.

III.

Vedle těch, kteří přijali zřejmě římskokatolické stanovisko vůči duchovním a i náboženským otázkám našich dějin i života vůbec, tvoří prostředí naše i takoví, kteří jsou odpůrci římské církve, ale vůči husitské minulosti a hnutí náboženskému mají stanovisko také odmítavé. I pro ně ona náboženská horlivost otců jest omylem nebo velikou zaostalostí. Zavinila prý mnoho zlého v našem národě. Náboženské horlení české a spory a boje o náboženství mají prý sloužit pro nynější Čechy spíše k výstraze než k následování, neboť náboženství samo je zlo. Někteří se namáhají, aby ukázali, že hnutí husitské v podstatě bylo více zjev sociální nežli náboženský, a jiní praví, že kdyby dnes takoví horlivci povstali, jako Komenský nebo Hus, byli by vůdci sociálního hnutí a nikoli náboženského. A tak dočítáme se, že i protivníci římské církve z odporu proti náboženství dávají nepravý výklad naší minulosti i úsilí a víře těch mužů, kteří v ní vynikali. Jako příklad uvádím toto: Pražský rozhlas rozesílal dne 9. listopadu 1935 scénu, jak se Komenský a jeho druhové loučí s vlastí a odcházejí do vyhnanství. Skladatel této scény dává mluvit dvěma mužům s Komenským. Jeden z nich je filosof a druhý Jezuita. První odvrací Komenského od úmyslu odejít do vyhnanství, protože jest to velikou pošetilostí opouštět vlast pro náboženství, neboť náboženství nestojí za to. Ať se raději podrobí a zůstane doma, ať píše knihy a oddá se filosofickému badání. Druhý, onen Jezuita, rovněž domlouvá Komenskému, aby se podrobil církvi římskokatolické. Vždyť ta malá církvíčka, pro kterou Komenský odchází z vlasti, brzy prý se rozplyne jako kapka vody. Na slova těchto dvou dává spisovatel odpovídati Komenskému. Klade mu pak do úst mimo jiné i to, jak Komenský vyznává a lituje, že veliké chyby dopustili se Husité a Jednota Bratrská tím, že na prvním místě života duchovního postavili Bibli: a praví dále (Komenský), že teprve až Bible bude odstraněna s tohoto prvního místa, otevře se českému národu cesta k velikému povznesení a slávě. — Tato scéna byla určena pro dospívající mládež. Nerozumíme a díváme se tomuto zkomolení a převrácení české historie, které se tím rozšiřuje v českém národě.

Podobným duchem naplněn byl i sjezd Svazu československého učitelstva, který zasedal na počátku července 1935 v Praze. Ze všech projevů na sjezdu učiněných dle referátů denního tisku

a z přijaté resoluce a zejména ze základního výkladu profesora A. Bláhy vanul silný odpor proti náboženství. Projevy ty všeobecně zdůrazňovaly, že se náboženství musí ze škol vyloučit a netoliko ze škol, nýbrž dle slov profesora Bláhy posledním cílem výchovy jest vypuditi náboženství vůbec z ducha lidského a to i jednotlivců i celé lidské společnosti. Při těchto řečích a těchto snahách odvolával se sjezd na Komenského a Masaryka. Jest to zase příklad myšlenkového zmatku a neúcty k pravdě. Je to také projev náboženské nesnášlivosti, třebaže někteří ujišťovali, že proti náboženství nejsou. Ale když se usiluje o to, aby všechno vyučování náboženství ve škole bylo zakázáno a všichni žáci byli povinni se účastniti takového vyučování mravního, jehož základem by byla fakta vědy a zbožnění skutečna, pak se nemůže tvrdit, že to není proti náboženství. Kdyby se snahy tyto měly naplniti, nebyla by to pouze nesnášlivost náboženská, nýbrž i porušení ústavy státní, která zaručuje rovnost a svobodu náboženskou všem občanům, starým i mladým, rodičům i dětem jejich.

IV.

Ovšem musíme si uvědomiti, že tento zmatek a tyto různé názory týkající se náboženství a života lidského vůbec, ať jsou výslovně římskokatolické anebo protináboženské, všechna neváznost k pravdě má svůj původ u nás nejenom v římské stránce náboženství katolického, nýbrž hlavně v protireformaci a násilném pokatolčení našeho národa. My pak, roztroušení vyznavači pravdy, jak byla v době husitské a v celé reformaci osvětlena, přijata, vyznávána, máme uprostřed tohoto prostředí těžké postavení. Nemůžeme se vymknouti ze svého prostředí a vyhnouti se všem jeho vlivům. Jsme částí svého národa, sdílíme s ním všechno, zlé i dobré, ale přece musíme si uvědomiti, že tvoříme zvláštní společnost duchovní. Nechceme se ztratiti v zástupu celého národa, máme své poslání a proto musíme v prostředí svém bojovati o to, abychom jeho vlivem nebyli pohlceni, nýbrž abychom nad ním zvítězili. I apoštol Pavel napsal „Bojuj ten dobrý boj víry“ a sám o sobě řekl „Dobrý jsem boj bojoval a víru zachoval“. A to jest úkol církve vůbec a také i naší církve a nás všech, abychom tento boj bojovali. Otázka však jest, zda-li bojujeme tento boj dobrý? Myslím, že jej bojujeme již od tolerance. Nebyli bychom tu vůbec, kdybychom jej nebojovali. Ale ptáme se: bojujeme jej dobře tak, abychom mohli říci vždy: Dobrý jsme boj bojovali a víru zachovali? Bojujeme jej, abychom nebyli i my zmateni, abychom neustávali, nepovolovali, nýbrž pevně se drželi toho, co máme a co jsme obdrželi, tak aby žádný nevzal koruny naší? Hledíme-li na sebe, na naši církev, na její stav, nemůžeme zapřít, že leckdy ustáváme, a jak praví apoštol, svému okolí se připodobňujeme. Což nevidíme, že ne vše, co se děje kolem nás, je dobré, nýbrž často velmi zlé? A že musíme leccos odmítati? My často přiznati musíme, že s cesty

své se uchylujeme. Přijímáme názory a způsoby života, které se protíví našemu poslání a naší víře. Jsme ohroženi více nežli okolím římskokatolické církve oním duchem, který mnozí nazývají „pokrokem“. My, lid evangelický, jsme pro pokrok, ale ne tak, abychom k vůli tak zvanému pokroku opustili svou cestu a svou pravdu. Často tak činíme z bázně, abychom na sebe neuvalili výtku zpátečnictví. Žel, že u mnohých nás má větší váhu denní tisk nežli to, co jasně učí Písmo a co žádá Boží zákon a k čemu nás vede naše církev a naše tradice. Nejednen z evangelíků našich hledí na církev a na náboženství a na otázky života vůbec nikoli očima prostýma a Písmem osvícenýma, nýbrž skrze brýle, které nám jiní nasadili na oči. Někteří z nás také neradi se přiznávají, že jsou údy naší církve. Mluví dokonce o církvi, ke které posud náležejí, z které vyšli a kterou jejich otcové milovali, jako o něčem cizím, jich se netýkajícím? Víme, jak veliký je počet těch, kteří do chrámu nechodí a pohlízejí s patra na ty, kteří tak činí. A tak, protože Písmo zavrhlí a je nečtou, výkladu jeho se neúčastňují a pramen jejich vzdělání jsou hlavně noviny, upadli hluboko do všednosti života, do materialismu, do duchovní netečnosti a nemají pro nic jiného zájmu než pro věci světské a hmotné.

Pro naši dobu jest případné slovo apoštola Jakuba, který napsal v listě svém toto: „Žádáte a nemáte, závidíte a dychtíte a nemůžete dosáhnouti, bojujete a válčíte a nemáte, protože neprosíte, prosíte a neběříte, protože zle prosíte, abyste na své rozkoše vynakládali.“ To znamená, že rozmohla se nesmírně nenasytnost věcí tohoto světa a náročnost tak, že lidé nemají nikdy dost a předhánějí se, aby dosáhli největšího podílu, požitku a rozkoší zemských. Proto vznikají svády a boje jejich. Cíl tedy všeho shánění a pachtění jest nízký, ano i když touží po míru mezi národy, jest to proto, aby člověk nebyl rušen ve svém užívání a i když se volá po náboženství a po Bohu, jest i to za stejným zemským zájmem — žízeň po rozkoši. Říká se tomu právo na život. I my jsme do toho proudu strhováni a proto o naší církvi jako celku nelze říci, že naplňuje slovo svého Mistra: Vy jste světlo světa a jako město na hoře ležící. Vždyť z našich vlastních řad ozývá se soud: Lampy naše hasnou a úroveň naše není vyšší, nežli jiných lidí.

Přes to však i když s bolestí se zmiňuji o nedobrému vlivu našeho prostředí na nás a vůbec o našich nevěrnostech, nechci ani v sobě ani ve Vás buditi pochybování o budoucnosti naší církve nebo našeho národa. Budiž to vzdáleno od nás. Vím, že vedle těchto uvedených neblahých skutečností a uprostřed nich, jsou také zjevy povzbuzující. Když hledím na celé role naší církve, nemám dojem, že to jest pole udupané a vyprahlé, nebo plevelem zarostlé, ač jsou i místa, jež se zdají býti zbavena veškerého života. Než i taková místa, když přihlídneme blíže, dávají tušit, že i zde jest možnost obnovení. Když pročítáme zprávu

k VII. synodu, vidíme, že v církvi naší jest hojně snah a činností, aby plněna byla úloha jí uložená, a že to nevypadá tak, jakoby nás zachvátila úplná mdloba a netečnost aneb i opouštění vínice. Jsme si ovšem vědomi, že v mnohé činnosti naší není dosti hloubky a trpělivosti a víry, a že se nedosahuje toho, proč práce ta konána jest. Ale věřím, že přece můžeme aspoň o některém úseku naší činnosti věřit s Pavlem, že práce ta není daremná v Pánu. Když porovnáme dobu minulou, zejména toleranční, s dobou nynější, nemůžeme tvrdit, že stav církve naší po všech stránkách jejího života byl v staré době lepší nežli dnes. V tomto dojmu utvrzují nás i úsudky a projevy těch, kteří jako hosté naši z cizích zemí nás navštěvují a blíže poznávají naši minulost i přítomnost. Snad jest v slovech jejich jistá dávka pouhé zdvořilosti, avšak není pochyby, že si odnášejí dojem, že jsme církví živou. Profesor dr. A. Keller ze Ženevy vyslovil se ke mně při konferenci poděbradské: „Vidím, že v církvi vaší koná se mnoho práce konstruktivní.“

Taková pozorování a úsudky nás potěšují. Ale jako neblahé zjevy v naší církvi nemohou v nás otřásti důvěrou v budoucnost, tak ani příznivé zjevy, které při církvi své spatřujeme nebo slova chvály jiných nesmějí býti důvodem, abychom byli spokojeni sami se sebou. V našem národě se pěstuje a propaguje ujišťování, že každý z nás může býti spokojen se stavem našeho národa a státu. Slyšíme a čteme mnoho sebechvály a chlouby, jako by národ náš vynikal nade všechny ostatní. Snad se tím chce posilovat duch našeho lidu, aby neklesal na mysli. Ale my zamítáme takový způsob povzbuzování, protože se nedrží střízlivé pravdy a nedívá se na život s hlediska duchovního a mravního, nýbrž jen hospodářského, sociálního a politického. Ale církev naše i my všichni nemůžeme zavírat oči — i při největším optimismu — před zjevy nevěrnosti naší a dle slov apoštolských nesmíme o sobě smyslití více, nežli sluší smyslití, to jest více nežli káže pravda. Zejména nemůžeme zakládati svou důvěru v budoucnost na svém vlastním usilování a své horlivosti, aneb na uznání jiných. Nesmí nám být útěchou, že jinde není lépe a že náboženská vlažnost a úpadek jest všeobecný zjev v době nynější. Nebudeme si říkatí, že jest vše dočasná krise a bolesti převratu, což vše pomine a přijde lepší doba v každém směru. My věříme, že ve všem, co se děje ve světě, vládne mravní řád, to jest, že Bůh soudí okřádek světa v spravedlnosti a výpověď činí národům v pravosti. Učíme se, že nad námi jest nejen milost Boží, nýbrž také i spravedlnost jeho a že jeho soudu nemůže ujíti žádný národ. I naše národní i církevní budoucnost bude taková, jak Bůh usoudí a ne, jak my si ji představujeme nebo žádáme.

Proto naše očekávání založeno jest na Bohu a na moci síly a milosti Jeho. Neodoláme prostředí zlému a nepřátelskému, ani zlu v nás samých panujícímu, leč bychom oblečení byli mocí svý-

sostí. Tato moc i milost podává se nám v evangeliu Kristovu dle slov apoštolských, že ono jest moc Boží k spasení každému věřícímu. Na evangeliu postavena jest naše církev, z něho se zrodila, skrze ně jediné může se udržeti a růsti. Skrze evangelium přibližuje se k Bohu a Bůh k ní. Proto jednoho jest potřebí pro církev naši i jiné, totiž, aby evangelium bylo věrně zvěstováno a upřímnou věrou přijímáno. Ti pak, kteří povolují jemu v srdcích svých, nabývají nové síly; přijde i probuzení, obnovení, utvrzení církve, dobrý a vítězný bude její boj a vyvýšen její život. Nebo to jest to vítězství, které přemáhá svět — víra naše.

Po proslovu synodního seniora zazpívalo celé shromáždění tři verše písně „Pán Bůh je síla má“, načež farář B. Jerie pozdravil synod jménem vinohradského sboru. Synodní senior potom přivítal zástupce církve skotské Rev. Roberta Smitha a zástupce církve československé pány patriarchu dr. G. A. Procházkou a prof. dr. Al. Spisara, ohlásil i došlé pozdravy: p. předsedy vlády dr. M. Hodží, gen. sekretáře presbyterní aliance p. W. H. Hamiltona z Edinburghu, pp. biskupů evangelické a. v. církve na Slovensku Vladimíra Čobrdy a dr. S. Š. Osuského, české reformované misijní jednoty volyňské v Polsku, českého evangelického sboru ve Sv. Heleně v Rumunsku, diakona Lovečka za sbor ve Velkém Središti v Jugoslavii, Evangelické Matice Trnavského a Ústředí evang. žen při Kostnické Jednotě. Rev. Robert Smith a p. patriarcha dr. G. A. Procházka pozdravili pak synod kratšími proslovy.

Po různých oznámeních, která vykonal synodní kurátor F. Kavka, propustil synodní senior širší shromáždění požehnáním. Bohoslužebná část byla skončena zpěvem prvního verše žalmu 23. („Hospodin ráčí sám pastýř můj býti“).

Po krátké přestávce zahájil synodní senior dr. Josef Souček druhou část zasedání modlitbou. Po té bylo zjištěno vyvoláním jmen ve smyslu § 3 jednacího řádu, že z 85 členů synodu jest jich přítomno 84. I konstatoval předseda, synodní senior dr. Josef Souček, že synod je usnášení schopen, a prohlásil jej formálně za zahájený.

Omluvy a dovolené poslanců: Josef Pohanka z Plzně se omluvil na dny 5. a 6. prosince. Usneseno náhradníka nepovolávat. — Jan Kadlec z Nového Města na Moravě se omluvil na celou dobu zasedání. Jeho náhradník Jaromír Kadlec ze Sedliště sděluje, že se nemůže dostavit na dny 2. a 3. prosince. Usneseno nepovolávat žádného náhradníka (ani Ad. Chvojku z Jírmova). V pozdějších seděních byly uděleny tyto dovolené: Vladimíru Pokornému a Stanislavu Čapkovi na čtvrté sedění (4. prosince 1935 odpoledne). — Josefu Dobešovi na šesté sedění (5. prosince 1935 odpoledne). Emanuelu Gregorovi, Alexandru Winklerovi a Bohumilu Tichotovi na VIII. a IX. sedění (dne 6. prosince 1935), Miloslavu Novákovi a Ing. Jiřímu Havelkovi na IX. sedění, dru Oldřichu Novotnému na počátek IX. sedění (až do 15. hod.).

Synodu se tedy zúčastnili tyto členové:

Za synodní radu:

1. ThDr. Josef Souček, synodní senior a farář, Praha-Bubeneč, Ulice dr. Zikm. Wintra 15.
2. Kamil Nagy, náměstek synodního seniora a farář, Vanovice u Boskovic na Moravě.
3. Ferdinand Kavka, synodní kurátor a ředitel továrny, Praha-Bubeneč, Ulice dr. Zikm. Wintra 15.

4. PhDr. Antonín Boháč, člen synodní rady a vicepresident státního úřadu statistického, Praha-Dejvice, Při Velvarské silnici 1617.
5. JUDr. Emil Lány, člen synodní rady a odborový přednosta ministerstva spravedlnosti, Praha-Střešovice, Zbrojnická 224.
6. Otmar Hrejsa, člen synodní rady a farář, Jasená, pošta Vizovice na Moravě.

Za seniorát pražský :

7. Josef Šlechta, senior a farář, Benešov u Prahy.
8. Karel Pištora, seniorátní kurátor, majitel uměleckého závodu ryteckého, Praha I., Ulice Kar. Světlé 45.
9. Stanislav Čapek, farář, Praha I., Salvátorská 1 (s výjimkou IV. sedění).
10. Josef Pospíšil, farář, Soběhrdy, p. Benešov u Prahy.
11. PhDr. Jindřich Hrozný, vrchní knihovni rada, Praha VII., Jirečkova 17.
12. Ing. Vratislav Janáček, Praha-Košíře, Cibulka č. 423.

Za seniorát plzeňský :

13. Karel Machotka, senior a farář, Plzeň, Prokopova 27.
14. Josef Pohanka, seniorátní kurátor, účetní ředitel, Plzeň, Třída Českých Bratří 3 (jen do 4. prosince včetně).
15. Miroslav Krejčí, farář, Rokycany.
16. Josef Štrupl, farář, Merklín u Přeštic.
17. Ing. Josef Hauk, měřičský rada, Plzeň, Klatovská 36.
18. Bohumil Tichota, statkář, Ptenín, p. Merklín u Přeštic (s výjimkou VIII. a IX. sedění).

Za seniorát podřipský :

19. Josef Kulík, senior a farář, Libkovic, p. Roudnice n. L.
20. Vladimír Soukup, seniorátní kurátor, ředitel filiálky Živnostenské banky, Mělník.
21. Josef Kantorek, farář, Mělník.
22. Benjamin Fleischer, farář, Roudnice n. L.
23. Jaroslav Šustr, statkář, Bechlín u Roudnice n. L.
24. Ing. Jiří Havelka, statkář, Obříství u Mělníka (s výjimkou IX. sedění).

Za seniorát poděbradský :

25. Oskar Opočenský, senior a farář, Ml. Boleslav, Husova 199.
26. Bedřich Vraný, seniorátní kurátor, konsul v. v., Mladá Boleslav.
27. Jarolím Nešpor, farář, Chleby, p. Oskořínek u Nymburka.
28. Vladimír Martínek, farář, Opolany, p. Libice n. Cidl.
29. Frant. Sixta, statkář, Chleby, p. Oskořínek u Nymburka.
30. Jan Kubíček, statkář, Hořátek u Nymburka.

Za seniorát královéhradecký :

31. Timot. B. Kašpar, senior a farář, Semonice, p. Černožice-Čáslavky u Josefova.
32. PhDr. Oldřich Novotný, senior, kurátor, profesor, Jičín.
33. Jan Dus, farář, Hronov n. Met.
34. ThDr. Adolf Novotný, farář, Hradec Králové.
35. Václav Kupka, mistr obuvnický, Třeběchovice p. Oreb.
36. Miloslav Janata, rolník, Valteřice č. 52, p. Horní Branná u Jilemnice.

Za seniorát čáslavský:

37. Miloslav Novák, senior a farář, Kolín (s výjimkou IX. sedění).
38. MUDr. Přemysl Tardy, senior, kurátor, primář, Kutná Hora.
39. Jan Vlad. Sebesta, farář, Pečky na dr.
40. G. A. Molnár, farář, Trnávka, p. Řečany n. L.
41. Karel Výborný, statkář, Krchleby, p. Čáslav.
42. Jaroslav Souček, rolník, Vrbová Lhota, p. Pečky n. dr.

Za seniorát chrudimský:

43. Rudolf Medek, senior a farář, Bučina, p. Cerekvice n. L.
44. Bedřich Dudycha, seniorátní kurátor, profesor, Litomyšl.
45. Pavel Havelka, farář, Pardubice.
46. Jan Řezníček, farář, Choceň.
47. Frant. Chvojka, továrník, Živanice u Přelouče.
48. Ladislav Beneš, rolník, Dolní Sloupnice.

Za seniorát poličský:

49. Josef Dvořák, senior a farář, Proseč.
50. Jan Nekvinda, seniorátní kurátor, rolník, Krouna č. 124.
51. Karel Andrlé, farář, Krouna.
52. Vladimír Pokorný, farář, Borová u Poličky (s výjimkou IV. sedění).
53. Ladislav Kadlec, továrník, Proseč.
54. Emanuel Gregor, účetní, Svratka (s výjimkou VIII. a IX. sedění).

Za seniorát táborský:

55. Jan Toul, senior a farář, České Budějovice, Lannova tř. 23.
56. Jan Dolejší, seniorátní kurátor, mlynář, Vyskytná u Pelhřimova.
57. Vilém Rehák, farář, Horní Dubenky.
58. Ladislav Vrba, farář, Velká Lhota u Dačic.
59. Boh. Vokáč, železn. zaměstn., Písek, Švantlova ul. č. 487.
60. František Blažek, rolník, Radostín, p. Okrouhlice u Něm. Brodu.

Za seniorát novoměstský:

61. Vincenc Vašíř, senior a farář, Nové Město na Moravě.
62. František Ondruška, emer. ředitel škol, Jímramov.
63. Emil Pokorný, farář, Sázava, p. Vel. Losenice.
64. Miroslav Růžička, farář, Veselý, p. Jímramov.
65. Josef Petr, rolník, Rovečné, p. Rovečné u Olešnice na Moravě.

Za seniorát brněnský:

66. Josef Jadrníček, senior a farář, Uher. Hradiště.
67. Karel Vilím, senior, kurátor, ředitel Mor. hyp. banky v. v., Brno, Nám. Konečného 6.
68. ThDr. Viktor Hájek, farář, Brno, Nová ul. 79.
69. Frant. Ženatý, farář, Třebíč.
70. Frant. Zbořil, vládní rada v. v., Brno-Žabovřesky, Bezručova 10.
71. Josef Čech, rolník, Noviči, p. Letovice.

Za seniorát vsetínský:

72. Jan Skalák, senior a farář, Vsetín.
73. Jan Janáček, seniorátní kurátor, řídící učitel v. v., Ústí u Vsetína.

74. Jan Porubják, farář, Vsetín.
75. Jan Kantorek, farář, Ratiboř, p. Hošťálková u Vsetína.
76. Josef Rafaj, rolník, Zádveřice, p. Vizovice.
77. Tomáš Machala, rolník, Pržno, p. Jablunka n. B.

Za seniorát moravskoslezský:

78. Bohuslav Burian, senior a farář, Střítež n. Beč.
79. Josef Hromádka, zástupce seniorátního kurátora, rolník, Hodslavice.
80. Alexandr Winkler, farář, Frýdek (s výjimkou VIII. a IX. sedění).
81. Timoteus Pokorný, farář, Olomouc.
82. Jan Toul, velkoobchodník, Prostějov.
83. Josef Dobeš, rolník, Střítež n. Bečv. (s výjimkou VI. sedění).

Za Husovu čsl. evangelickou fakultu bohosloveckou:

84. ThDr. Ferd. Hrejsa, řádný profesor a t. č. děkan v Praze-Střešovicích, Na pěkné vyhlídce 1.

Po zjištění dostatečného počtu poslanců složili všichni přítomní členové synodu slib, předepsaný v § 92. círk. zřízení, říkající jeho slova po synodním seniorovi.

Potom přijal synod povstáním telegram p. presidentovi republiky, jehož znění bylo navrženo a přečteno synodním seniorem. Telegram je otištěn v čele oddílu B této zprávy.

K návrhu synodního kurátora Ferdinanda Kavky byli za místopředsedy synodu jednohlasně zvoleni senior Vincenc Vašíř z Nového Města na Moravě a seniorátní kurátor Bedřich Vraný z Mladé Boleslavi.

Za zapisovatele byli zvoleni tito členové synodu: Josef Pospíšil, ing. Josef Hauk (zapsali I. sedění), Miroslav Krejčí, Jaroslav Souček (II. sedění), Jan Dus, Jan Kantorek (III. sedění), Miroslav Janata, dr. Viktor Hájek (IV. sedění), Vladimír Pokorný, Timoteus Pokorný (V. sedění), Ladislav Beneš, Jar. Rezníček (VI. sedění), Miloslav Růžicka, Ladislav Vrba (VIII. sedění), František Zenatý, Josef Štrupl (IX. sedění). Vedle nich byli v I. sedění za zapisovatele zvoleni pro případ delšího trvání synodu ještě Emanuel Gregor, Ladislav Kadlec a Tomáš Machala; jejich služeb zapisovatelských však již nebylo potřeba.

Vydáním tištěné zprávy o synodu a o jeho usneseních byla pověřena synodní rada.

K bodu 8. programu (návrh na rozvrh synodních prací) usneseno jednohlasně přijmouti návrh synodní rady, aby bylo utvořeno šest přípravných komisí a přidělena jim látka podle tištěného návrhu (str. 265—268 synodních předloh). Členové těchto komisí byli zvoleni podle tištěného návrhu synodní rady s těmito změnami: farář G. A. Molnár přechází z komise první do čtvrté, seniorátní kurátor Bedřich Vraný z komise třetí do druhé, senior Karel Machotka z komise první do druhé. I sestávaly jednotlivé komise z těchto členů:

I. Komise pro věci ústavní a správní:

Dr. E. Lány, Dr. J. Hrozný, Vladimír Soukup, O. Opočenský, Dr. Oldřich Novotný, R. Medek, Jan Nekvinda, Boh. Vokáč, V. Vašíř, Fr. Zbořil, Jan Skalák, Alex. Winkler.

II. Komise pro sbory a kazatele a jejich duchovní a sociální činnost:

Dr. A. Boháč, Ing. V. Janáček, K. Machotka, J. Pohanka, Benj. Fleischer, Vlad. Martínek, B. Vraný, Jan Dus, Dr. Př. Tardý, Frant. Chvojka, Em. Gregor, Lad. Vrba, Emil Pokorný, K. Vilím, Jan Janáček, B. Burian.

III. Komise pro učení a činnost celé církve:

Otmar Hrejsa, Josef Šlechta, Mír. Krejčí, Jar. Šustr, T. B. Kašpar, Jaroslav Souček, Ladislav Beneš, Ladislav Kadlec, Jan Dolejší, Mír. Růžička, Jos. Jadránek, Jan Kantorek, Josef Hromádka, Dr. Ferdinand Hrejsa.

IV. Komise pro výchovu a pro agendu:

Kamil Nagy, St. Čapek, Ing. J. Hauk, Josef Kantorek, Jarolím Nešpor, Dr. Adolf Novotný, J. Vl. Šebesta, G. A. Molnár, B. Dudycha, Vladimír Pokorný, Frant. Blažek, Frant. Ondruška, Dr. V. Hájek, Josef Rafaj, Jos. Dobeš.

V. Komise pro věci hospodářské:

Ferd. Kavka, Kar. Pištora, Boh. Tichota, Josef Kulík, Fr. Sixta, Václ. Kupka, Miloslav Novák, Jan Řezníček, Josef Dvořák, sen. Jan Toul z Čes. Budějovic, Frant. Ženatý, Jan Porubják, Jan Toul z Prostějova.

VI. Komise pro styky s jinými církvemi a korporacemi a pro věci smíšené:

Josef Pospíšil, Josef Štrupl, Ing. Jiří Havelka, Jan Kubiček, Mil. Janata, Kar. Výborný, Pavel Havelka, Kar. Andrlé, Vilém Řehák, Jos. Petr, Jos. Čech, Tomáš Machala, Timoteus Pokorný.

Předsedající synodní senior vyzval na to ve smyslu § 6. jednacího řádu, aby ustanovení jednotlivých komisí vykonali tito bratři: v komisi I. Fr. Zbořil, v komisi II. Karel Vilím, v komisi III. Josef Hromádka, v komisi IV. Jarolím Nešpor, v komisi V. Miloslav Novák, v komisi VI. Pavel Havelka.

Po té ohlásil předsedající synodní senior došlé petice. Byly to:

1. Petice řady farářů stran katechismu, podepsaná far. Emilem Pokorným a některými jinými členy synodu; usneseno přiděliti ji IV. komisi.

2. Petice faráře Jana Smetany o doporučení Bratrského katechismu. Podal ji synodu senior Miloslav Novák; usneseno přiděliti ji IV. komisi.

3. Petice Svazu Sdružení českobratrské mládeže evangelické. Synodu ji předložil far. Mír. Krejčí; usneseno přiděliti ji IV. komisi.

4. Petice stran Bratrského sboru v Mladé Boleslavi. Synodu ji předložil senior Oskar Opočenský; usneseno přiděliti ji V. komisi.

Synod vzal se souhlasem na vědomí, že synodní rada požádala far. Josefa Závodského z Velkého Meziříčí, aby vzal na sebe úkol referovati o synodu v denním tisku.

Bylo usneseno, aby přípravné komise zasedaly v úterý 3. prosince 1935 od 8:30 do 12. a opět od 14. hod. v Husově domě. Druhé plenární sedění bylo stanoveno na úterý 3. prosince 1935 v 17 hod. odpol.

Modlitbou synod. kurátora F. Kavky a zpěvem písně „Ó, požehnej nám, Pane...“ bylo první sedění skončeno po 20. hod. večerní.

Po skončení prvního sedění se sešli členové synodu, jejich přátelé a četní členové pražských i venkovských sborů ve velkém sále Národního domu na Vinohradech k přátelskému obcenství.

Časový rozvrh sedění sedmého synodu byl tento: první zahajovací sedění se konalo v pondělí dne 2. prosince 1935 o půl 6. hod. večerní, druhé plenární sedění v úterý dne 3. prosince 1935 o 17. hodině, třetí sedění dne 4. prosince 1935 o 8:30 dopol., čtvrté sedění dne 4. prosince 1935 o 14:30 odpoledne, páté sedění dne 5. prosince 1935 o 8:30 dopol., šesté sedění dne 5. prosince 1935 o 14. hod. odpo. Sedmé sedění se konalo 5. prosince 1935 v 19:30 večer jako veřejné slavnostní zasedání na památku 400letého výročí sepsání Bratrské konfese z r. 1535. Přednášeli při něm prof. dr. Ferd. Hrejsa a prof. dr. J. L. Hromádka. Přednáška prof. Hrejsy je otištěna v oddílu C této zprávy, přednáška prof. Hromádky byla otištěna v lednovém čísle časopisu Český Bratr a jako zvláštní otisk v brožurce „Odkaz Jednoty“. Osmé plenární sedění se konalo dne 6. prosince 1935 v 8:30 dopoledne, deváté sedění dne 6. prosince 1935 ve 14 hod. odpo.

B. Usnesení synodu.

Projev synodu panu prezidentu republiky T. G. Masarykovi.

Pane presidente, sedmý synod českobratrské církve evangelické dovoluje si zaslati Vám jménem celé církve upřímný projev hluboké úcty. Zároveň dáváme výraz ořelému přání našeho lidu, aby Vás Bůh opatroval a chránil, a aby našemu státu, Vámi vedenému, byl i dále zachován pokoj a mír vnější i vnitřní.

I. Ústava a správa církve.

1. **K návrhům na změny církevního zřízení.** V IX. sedění byl jednohlasně přijat tento návrh I. komise (referenti sen. R. Medek a dr. O. Novotný), vztahující se k str. 192, bod B synodních předloh:

Synod upouští od projednávání návrhů na změny církevn. zřízení, které dosáhlo potvrzení v nynějším znění před 4 roky. Všecky návrhy, které se týkají změny církevního zřízení, nechť jsou vedeny v evidenci tím, že budou otištěny ve zprávě o synodu, aby jich při vhodné příležitosti bylo použito.

Tímto usnesením bylo odloženo projednávání následujících návrhů, které se otiskují pro evidenci:

1. Návrh na reorganizaci synodní rady (podaný r. 1935 seniorátem vsetínským):

V zájmu řádné administrativy církve budiž změněno ustanovení církevního zřízení v § 92. odst. 4 v tom smyslu, že ze 6 členů synodní rady budou zvoleni 2 a to jeden duchovní a druhý právník, jako stálí členové synodní rady.

Dosavad je 5 členů synodní rady, mimo synodního seniora, vlastně jen dobrovolníky, kteří nemohou své funkce synodních radů vedle svého povolání tak vykonávat, jak by bylo v zájmu církve. Byl by to částečně ústup od presbyteriální soustavy, avšak církev by z toho měla prospěch.

2. Návrh na reorganizaci v kanceláři synodní rady (podaný r. 1935 ze seniorátu plzeňského):

Synod se usnáší, aby v úřednictvu synodní rady provedena byla reorganisace, ku příkladu, aby jedna síla byla pro věci administrativní, druhá pro záležitosti církevně-právní a třetí pro věci hospodářsko-finanční. Tyto síly budou stále s vlastní působností. Tak synodní senior bude uvolněn pro vlastní duchovní úkoly a vrchnopastýřskou péči, což především jest jeho úkolem.

2. Výklady církevního zřízení. K návrhu I. komise (ref. sen. R. Medek) přijal synod ve svém IX. sedění jednohlasně toto usnesení:

Výklady církevního zřízení, provedené synodní radou a publikované ve Věstníku, synod bere na vědomí a schvaluje i ty, které jsou otištěny ve zprávě k VII. synodu. Schvaluje se výklad těchto §§ církev. zřízení:

- § 56, 2 o členství vikářů ve staršovstvu,
- § 25, 6 o přenesení sídla farního sboru,
- § 18, a 85, 6 o správě seniorátního úřadu po vypršení šestiletí dosavadního seniora,
- § 42, h) o zřizování statutu kazatelské stanice,
- § 79, 1 b) o členství vikářů-duchovních správců na místě farářů v seniorátním konventu,
- § 87, 2 o omezení volitelnosti seniora,
- § 35, 2 o použití sborových fondů k jiným účelům,
- § 69, 7 o pojmu úředníků církevní správy a o přijetí úřadu jiného mimo českobr. církev evangelickou,
- § 47, 2 o volbě vikáře za předsedu staršovstva.

Poznámka: Doslovné znění všech těchto výkladů bylo otištěno jednak ve zprávě k VII. synodu na str. 227—230, jednak ve Věstníku synodní rady roč. XIV. str. 82, roč. XV. str. 147—148, roč. XVI. str. 215, roč. XVII. str. 249 a 297.

3. Hřbitovní sbory. K návrhu I. komise (ref. sen. R. Medek) přijal synod v IX. sedění jednohlasně toto usnesení, vztahující se ke str. 256, bod 12 synodních předloh:

Synod vykládá § 33 církv. zřízení podle staré praxe tak, že v místě, kde je toho potřebí, lze tvořit hřbitovní sbory podle analogie sborů školních, jako samostatné právnické osoby, podléhající církevním orgánům.

4. Hřbitovní řády. K návrhu I. komise (ref. sen. R. Medek) učinil synod v IX. sedění toto usnesení (viz předlohy synodu str. 192, bod 4):

Synod zdůrazňuje, že jest nutno, aby každý českobratrský evang. hřbitov měl svůj řád, který širší zastupitelstvo nebo sborové shromáždění navrhuje a předkládá výboru seniorátnímu k přezkoumání a vyjádření. Schválení hřbitovního řádu přísluší synodní radě. Synodní rada se žádá, aby vypracovala vzor hřbitovního řádu.

5. Kárný řád. K návrhu I. komise (ref. Fr. Zbořil) učinil v synod IV. a IX. sedění tato usnesení, přijatá kvalifikovanou většinou podle § 94, 2 a § 95 církv. zřízení:

Synod přijímá nový kárný řád pro funkcionáře československé církve evangelické podle návrhu synodní rady, otištěného na str. 211—226 synodních předloh, avšak s těmito změnami: V § 1 řádek druhý za slovem „starší“ se vloží „členové výborů kazatelských stanic“. V třetím řádku slovo „katechetové“ se nahradí slovy „učitelé náboženství všech kategorií“. V § 4 řádek druhý místo slov „předsedovi každého nadřízeného orgánu“ se řekne „každému nadřízenému orgánu“. V § 35 se mezi odstavec první a druhý vsune nový odstavec tohoto znění: „V případech obzvláště naléhavých může obviněného k návrhu kárného zástupce prozatímně suspendovati i sám předseda kárného výboru, avšak s výhradou dodatečného schválení kárným výborem v jeho nejbližší schůzi, nejdéle do 14 dnů. Kdyby kárný výbor suspensi předsedou nařízenou do 14 dnů neschválil, pozbude taková suspence platnosti.“ Běře se při tom na vědomí poznámka br. sen. Machotky, že v takových případech má být dotázán seniorátní výbor, který bývá nejlépe informován. — V § 49 odst. 1 se vypustí slova „nebo potrestán jen pořádkovým trestem“. V druhém odstavci 1. řádku se vynechá slovo „kárný“ a doplní v tomto odstavci slova „i kdyby sám zažádal o zavedení kárného řízení“. V § 58 první řádek bude znít: „jakmile nález kárného výboru nabude právní moci (§ 52 odst. 1)“. — Četné tiskové chyby buděž opraveny.

Dále přijal synod kvalifikovanou většinou ještě tyto změny původního znění kárného řádu, jež byly podány v debatě farářem Alexandrem Winklerem:

V § 1 odst. b) před slovo „poslušnost“ se vloží slovo „bratrskou“. — V § 1 odst. d) se škrtnou slova „co by mohlo způsobiti oprávněné pohoršení“ a nahrazují se slovy: „co by mohlo způsobiti církvi škodlivé pohoršení (čímž se nerozumí věcná a pravdivá kritika, ať ústní nebo tisková) orgánů a osob v církvi činných.“

Poznámka: Kárný řád se všemi úpravami synodem přijatými byl v plném znění uveřejněn ve Věstníku synodní rady roč. XVII. č. 3, str. 269—284.

6. **Volby kárných výborů.** K návrhu I. komise (ref. Fr. Zbořil) zvolil v IV. sedění synod tyto členy a náhradníky kárných výborů:

1. *Kárný výbor se sídlem v Praze:*

Členové: far. Benj. Fleischer, Roudnice, Rudolf Lány, Čáslav, JUDr. Jan Macek, vrch. polic. komisař, Plzeň, Ing. C. Ursiny, Praha.

Náhradníci: far. B. Skalák, Jindřichův Hradec, J. Vl. Šebesta, Pečky, Pavel Nešpor, vrch. odb. rada, Praha, Jan Spáčil, profesor, Čáslav.

2. *Kárný výbor se sídlem v Hradci Králové:*

Členové: far. Jos. Čapek, Třebechovice, far. Jan Dus, Hronov, JUDr. Vlad. Šimonek, Mladá Boleslav, Ladislav Kadlec, továrník, Proseč.

Náhradníci: far. Vlad. Martínek, Opolany, far. Vladimír Pokorný, Borová, Josef Kříž, vrch. fin. rada, Hradec Králové, Lad. Ruml, Poděbrady.

3. *Kárný výbor se sídlem v Brně:*

Členové: far. Jan Porubják, Vsetín, far. Dr. Viktor Hájek, Brno, Frant. Zbořil, vládní rada, Brno, Dr. Ant. Šimek, univ. prof., Brno.

Náhradníci: far. Jan Geryk, Český Těšín, far. Jaromír Stehlík, Javorník, JUDr. Mojmír Bychler, Uh. Hradiště, Adolf Chvojka, Jimramov.

4. *Vrchní kárný výbor:*

Členové: far. Bedřich Jerie, Vinohrady, far. St. Čapek, Praha, far. V. Szalatnay, Kutná Hora, Dr. Jindřich Hrozný, Praha, Dr. Jozef Král, Praha, Jan Staněk, vicepresident nejv. vojenského soudu, Praha.

Náhradníci: far. G. A. Molnár, Trnávka, far. Štěpán Šoltész, Hradec Králové, far. Frant. Ženatý, Třebíč, MUDr. Adolf Lukl, Praha, JUDr. Gustav Hrejsa, Praha, Josef Svoboda, vrchní soudní rada, Praha.

7. **Jednací řád.** K návrhu I. komise (ref. dr. Oldřich Novotný) učinil synod v II. a IX. sedění toto usnesení na základě § 94, 6 církevního zřízení:

Synod přijímá nový jednací řád pro synod a pro seniorátní shromáždění podle návrhu synodní rady, otištěného na str. 240—245 synodních předloh, avšak s těmito změnami:

V § 4 osmnáctý řádek shora se slovo „musí“ nahrazuje slovem „má“. — V § 6 čtvrtý řádek zdola za slova „jež dotyční referenti“ se vloží slova „přesně podle usnesení komise“. — V § 6 str. 242 řádek desátý shora se opraví tisková chyba: místo „mohu“ má být „mohou“. — V § 8 se opraví tisková chyba: za slova „o nichž se jedná a“ se vloží slovo „má“. — V § 10 na str. 243 řádek třetí a čtvrtý shora před slovo „seniora“ se vloží „synodního“. — V § 12 se připojí nový odstavec tohoto znění: „Synod se může usnésti, že od čtení a schvalování zápisů o jednotlivých jeho zasedáních může být upuštěno. V takovém případě zašle synodní rada slovné znění zápisů o zasedáních synodu po ukončení synodu všem členům synodu s udáním lhůty, do které mohou žádati opravy. Po projití lhůty této komise, zvolená k ověření zápisů o zasedání synodu, rozhodne o žádostech za opravu zápisů a schválí zápisy o všech zasedáních synodu podpisy všech svých členů.“ — V § 22 se škrtá druhý odstavec a nahrazuje odstavcem tohoto znění: „Tajně se hlasuje při volbách (kromě voleb místopředsedů synodu, zapisovatelů, přípravných komisí i stálých odborů a generálních řečníků), dále o návrzích, týkajících

cích se stížností na synodní radu.“ — V § 22 se mezi druhý a třetí odstavec vloží nový odstavec tohoto znění: „Návrh na volby stálých odborů vypracuje zvláštní šestičlenná komise, zvolená k tomuto účelu z plena synodu. Komise ta budiž zvolena v prvním plenárním zasedání.“ — V § 24 škrtá se první odstavec a nahrazuje odstavcem tohoto znění: „K veřejným schůzím synodu má každý přístup jako posluchač, avšak musí se zdržovati všechných projevů. Předsednictvo může podle potřeby přístup omeziti.“

P o z n á m k a : Jednací řád se všemi úpravami přijatými synodem byl v plném znění otištěn ve Věstníku synodní rady roč. XVII. č. 4. str. 285—290.

8. Statuty kazatelských stanic. V IX. sedění učinil synod k návrhu I. komise (ref. sen. R. Medek) toto usnesení, týkající se návrhu č. 6 na str. 254 synodních předloh :

K návrhům týkajícím se organizace kazatelských stanic se připomíná, že § 30 odst. druhého círk. zřízení umožňuje statuty kazatelských stanic. Synodní rada nechť vypracuje jeden takový statut jako příklad.

9. Petice katechetů. V IX. sedění učinil synod k návrhu I. komise (ref. sen. R. Medek) toto usnesení, týkající se návrhu č. 2 na str. 192 synodních předloh :

Petice katechetů z r. 1932 se zamítá, poněvadž v hlavních požadavcích odporuje § 54 círk. zřízení, který zakazuje kumulaci funkcí ve službě církevní a školní.

10. Zastoupení církve při významných událostech. V VIII. sedění učinil synod k návrhu III. komise (ref. O. Hrejsa) toto usnesení (srovn. synodní předlohu str. 255 bod 7) :

Synod vyslovuje přání, aby synodní rada se snažila, by při významných událostech (státních, národních, společenských a jiných) byla naše církev vždy zastoupena a aby při takových příležitostech učinila vhodné projevy. Rovněž synodní rada publikujž občas manifesty k národu.

11. Agenda synodní rady. V IX. sedění učinil synod k návrhu I. komise (ref. dr. Oldřich Novotný) toto usnesení :

Agenda v kanceláři a práce synodní rady budtež upraveny tak, aby synodní senior byl uvolněn pro vlastní duchovní úkoly a vrchnopastýřskou péčí, jak se v církevním zřízení v § 102 předpokládá.

12. Dr. J. Král poradcem ve věcech finančních. V VIII. sedění učinil synod k návrhu V. komise (ref. Fr. Ženatý) toto usnesení :

Synod děkuje vrch. finan. radovi dr. Královi za věrnou, bratrskou pomoc při řešení otázek finančních a poplatkových a žádá synodní radu, aby tohoto bratra povolala za stálého poradce svého ve věcech poplatkových a finančních.

13. Jurisdikce vojenské duchovní správě. V IV. sedění učinil synod k návrhu I. komise (ref. Alex. Winkler) toto usnesení:

Sedmý synod bere s uspokojením na vědomí výnos MNO č. j. 52.563-I/6 odd. 1935 ze dne 2. prosince 1935, jímž MNO přijímá usnesení VI. synodu ohledně udělení jurisdikce evangelické duchovní správě vojenské a že nenamítá nic proti tomu, aby před jmenováním nového důstojníka duchovní služby pro československou církev evangelickou byla vždy synodní rada dotázána o kvalifikaci osoby před jejím jmenováním. Synod zdůrazňuje při tom právo církve, aby byla vždy dotazována na tuto kvalifikaci. Poněvadž podmínka, kladená VI. synodem, byla splněna, nechť synodní rada udělí br. superint. B. Radechovskému jurisdikci.

Sedmý synod ukládá synodní radě, aby vyhledávala nejužší spojení s vojenskou správou a vůbec se všemi ústředními státními a veřejnými úřady.

14. Řád pro volení a působení diaconů. V II. sedění učinil synod k návrhu II. komise (ref. B. Fleischer) toto usnesení:

Synod přijímá návrh synodní rady na Řád pro volení a působení diaconů, otištěný na str. 237 č. 7 synodních předloh, avšak s těmito změnami: V § 1 první řádka se za slovo „právo“ vloží slova „ve shodě se staršovstvem.“ — V § 4 se předposlední věta doplní slovy „a přebírá-li tato nějaké povinnosti.“ — V § 6 bod b) se škrtnou slova „jaké jsou její majetkové poměry.“

P o z n á m k a : Tento Řád se všemi změnami, přijatými synodem, je v plném znění otištěn ve Věstníku synodní rady roč. XVII. č. 4. str. 293—294.

15. Udělení volitelnosti kazatelům z jiných církví. O návrhu synodní rady č. 13 (str. 247 synodních předloh) bylo podle synodních protokolů synodu referováno dvakrát, a to jednak v II. sedění referentem II. komise B. Fleischerem, jednak v VIII. sedění referentem téže komise Janem Dusem. Návrh byl při obojí příležitosti schválen beze změny a zní:

Synod se usnáší, aby kazatelům jiných evangelických církví, kteří se podle § 69 odst. 2—3 hlásí o volitelnost za faráře neb vikáře československé církve evangelické, bylo vyhověno jen tehdy, jde-li o uchazeče mimořádně vynikající kvalifikace. Totéž platí o kazatelích jiných církví než evangelických, hlásících se podle § 69 odst. 4—5 církv. zř.

P o z n á m k a : Při prvním projednávání tohoto návrhu byl také vzat na vědomí odstavec správy synodní rady, otištěný v předlohách synodní rady na str. 10 bod 4.

16. B. Honců. V tajné části VI. sedění učinil synod toto usnesení:

Synod doporučuje synodní radě, aby přijala do naší církve br. Boh. Honců a dala mu volitelnost k úřadu duchovenskému v naší církvi (ovšem nelze mu zaručiti místo jeho působení).

Poznámka: O žádosti Rev. J. Jarkovského z Ameriky synod nejednal, neboť od něho došel telegram, z něhož se vyrozumělo, že přijal místo v Americe a od své žádosti pouští.

17. Konání služeb Božích. K návrhu II. komise (ref. B. Fleischer) bylo učiněno v II. sedění toto usnesení:

Synod přijímá návrh synodní rady č. 18 na str. 248 s dodatkem: „jedná-li se o osobu, žádající o licenci ke kázání, která nebydlí ve svém působišti delší dobu, buď vyžádáno dobrozdání sboru, kde dříve působila“. Synod bere na vědomí a schvaluje pasus zprávy synodní rady na str. 15 č. 7.

Přijatý návrh synodní rady zní:

Synod připomíná, že faráři a staršovstva nesmějí ke konání služeb Božích připustiti nikoho, kdo nemá licenci ke kázání neb ordinaci v českobratrské církvi evangelické, zejména ne členy jiných církví, leč by k tomu bylo dáno zvláštní svolení synodní rady. Toto ustanovení se nevztahuje na řádně ordinované a ustanovené kazatele jiných evangelických církví, kteří jsou zváni k vykonání služeb Božích jako hosté.

18. Blahoslav Černožorský. V tajné části VI. sedění učinil synod toto usnesení:

Synod doporučuje synodní radě, aby vyhověla žádosti diakona Blahoslava Černožorského o připuštění k vikářské zkoušce podle § 57, 2 církv. zřízení.

19. Činnost duchovních správců. Při jednání o zprávě synodní rady o činnosti farářů a vikářů učinil synod v VIII. sedění k návrhu II. komise (ref. Jan Dus) toto usnesení:

Synod bere s povděkem na vědomí zprávu, že většina farářů koná své duchovenské povolání s opravdovostí a věrností. S bolestí však slyší o tom, že někteří bratří duchovní se nechovají jako dobří služebníci Kristovi. Připomíná všem bratřím duchovním a žádá je, aby si vždy znovu uvědomovali, že slouží Ježíši Kristu, Pánu a to také svědectvím celého svého života. Synodní radě a seniorátním úřadům pak ukládá, aby volala ke kázni všechny, kteří svým chováním a životem zlehčují vážnost duchovenského stavu a aby také i nadále činila přísný výběr při přijímání bohoslovců a zkoumala, zda se hodí i charakterem k službě v českobratrské církvi evangelické.

20. Usnesení synodní rady z r. 1927. V VIII. sedění učinil synod k návrhu II. komise (ref. Jan Dus) toto usnesení „ad II. str. 15 bod 4“:

Synod připomíná a žádá, aby usnesení synodu z r. 1927 bylo striktně dodržováno.

Poznámka: Verifikační komise připojila k tomuto usnesení, zapsaném v protokolu o VIII. sedění pod č. 32, tuto poznámku: „Verifikační komise

konstatuje, že usnesení, zaznamenané v bodu 32 tohoto zápisu není srovnatelné, protože IV. synod z r. 1927 neučinil takového usnesení o přijímání kazatelů z jiných církví, které by bylo odpovědí na zásadní otázku synodní rady (zpráva o synodu str. 15 bod 4), zda vůbec nějaký kazatel z jiných církví mají být přijímáni.“

21. Řádné členství sborové. K návrhu I. komise (ref. R. Medek) učinil synod v IX. sedění toto usnesení (viz synodní předlohy str. 192 bod 1):

Synod se usnáší, že v otázce členství přistoupilých se má postupovati přesně podle § 5 cirk. zřízení a za řádné členy sboru považovati pouze ty přistoupilé, kteří byli výslovně staršovstvem přijati. Ostatní, o nichž se staršovstvo či farní úřad nějak dovědí, že vystoupili z jiných církví a přejí si příslušet k českobratrské církvi evangelické a bydlí v obvodu sboru, nechť jsou pojeti v evangelizační pastorální činnosti sborovou. Když by pak přihlásili se ke sboru a církvi, rozhodne staršovstvo o přijetí.

22. Církevní názvosloví (seniorát). Při jednání o agendárních direktoriích v V. sedění bylo učiněno toto usnesení na základě návrhu, podaného při debatě:

Synod neschvaluje návrh, aby se užívalo pro dosavadní seniory názvu „obvodový senior“, poněvadž by to nesouhlasilo s platným církevním zřízením. Dále se usnáší synod, aby se neužívalo v úředním styku názvu „Seniorátní úřad obvodu toho a toho“, protože českobratrská církev evangelická není rozdělena na obvody, ale sbory farní se tu sdružují v senioráty. Jest tedy užívatí názvu: Seniorátní úřad seniorátu toho a toho.

23. Činnost seniorů. V IX. sedění podala II. komise (ref. Vl. Martínek) tento návrh: „Synod postrádá ve zprávě synodní rady zprávu o činnosti seniorů, zejména o jejich visitacích sborů.“ Když však synodní senior vysvětlil, proč nepodána zpráva, hlavně, že senioři nedávno zvolení nemají za sebou většího období pracovního, jež by se dalo zhodnotiti, byl návrh komise vzat zpět a vysvětlení synodního seniora vzato na vědomí.

24. Prusinovice. V tajné části V. sedění a v tajné části VI. sedění učinil synod tato usnesení:

1. Synod bere na vědomí zprávu o případu prusinovském a schvaluje jednání seniora a synodní rady.

2. Synod vyslovuje politování, že holešovská část údů prusinovského sboru opustila církev a šla za člověkem, jenž se vymkl jejímu šetření a kázni.

3. Do Prusinovic buďtež vysláni k dočasnému výpomocnému působení pokud možno zkušení faráři až do příchodu br. vik. Jerieho z vojenské služby.

25. Košice. Synodní rada požádala synod o vyjádření, zda má či nemá použití svého práva, daného jí v § 101, 10 cirk. zřízení a má-li vyhověti žádosti o zřízení farního sboru v Košicích na Slovensku. O této věci bylo jednáno ve IV. plenárním sedění na základě referátu II. a VI. komise. Komise II. navrhovala usnésti, že se zřízení sboru zatím nedoporučuje, komise VI. navr-

hovala v majoritním votu, aby zřízení tohoto sboru bylo odloženo. Minoritní votum VI. komise (přednesené far. Jos. Pospíšilem) doporučovalo, aby zřízení sboru v Košicích bylo povoleno. V debatě podle zápisu promluvili pro zřízení sboru v Košicích: F. Kavka, dr. A. Boháč, prof. Hrejsa, proti: K. Nagy, St. Čapek, K. Machotka; dále promluvili (ale v protokolu neudáno, zda pro či proti) K. Vilím, J. Šlechta, V. Vašíř a jiní. Když bylo přikročeno k hlasování, bylo hlasováno nejprve o návrhu, podaném v debatě F. Kavkou, aby sbor byl zřízen ihned; tento návrh byl zamítnut, neboť pro něj hlasovalo toliko 28 členů. Dále byl zamítnut proti 12 hlasy návrh II. komise, podle něhož se nedoporučuje zatím zřízení sboru. Konečně byl velkou většinou přijat upravený návrh VI. komise, jenž zněl:

„Synod potvrzuje bratrům a sestrám košickým v zásadě jejich právo na utvoření farního sboru, když by i jinak splněny byly podmínky, stanovené církevním zřízením. Jest to v souhlasu s naší církevní ústavou, jejíž platnost jest rozšířena i na Slovensko a Podkarpatskou Rus. Synod se však usnází k vůli mírumilovnému soužití s bratrskou církví evangelickou na Slovensku, aby bylo odloženo zřízení samostatného sboru v Košicích, dokud by nebyla sjednána správní dohoda s evangelickou církví slovenskou a bere s povděkem na vědomí kroky, učiněné synodní radou v této věci.“

26. Statistika církevní. K návrhu III. komise (ref. dr. F. Hrejsa) učinil synod v IX. sedění toto usnesení:

Synod pověřuje synodní radu, aby vyzvala sbory, aby svědomitě vedly statistiku církevní. Synodní rada nechť vypracuje přesné pokyny.

Poznámka: V odůvodnění návrhu poukázal dr. Hrejsa na značné rozdíly mezi statistikou státní a církevní, a dokonce i mezi čísly, podanými od sborů r. 1931 a 1934. Zajisté zde něco vadí, a je třeba zavést jednotné směrnice.

27. Evidenční listky statistické. K návrhu II. komise (ref. Jan Dus) přijal synod v VIII. sedění toto usnesení:

Synod ukládá synodní radě, aby navrhla jednotný vzor evidenčních lístků pro sborové kartotéky členů a farním úřadům, aby listky ty při přesídlování členů do sboru jiného pečlivě vyměňovaly.

28. Ordínace žen. O této otázce jednal synod ve IV. plenárním sedění na základě zprávy stálého odboru pro tuto otázku (viz tištěné předlohy synodní str. 184—189) a na základě návrhu, připraveného třetí komisí synodní. Za tuto komisi podal Otmar Hrejsa majoritní návrh, aby ženy nebyly sice ordinovány, ale připuštěny k pomocné práci církevní a slavnostně uvedeny v úřad. Prof. dr. Hrejsa však předsedl minoritní votum v tom smyslu, aby ordinace ženám povolena byla. Průběhem velmi rušné a pohnuté debaty se ukázalo, že některá staršovstva otázku ordinace žen vůbec neprojednávala, ačkoli všem farním úřadům byla zaslána zpráva o VI. synodu s přípisem, jímž důležitá usnesení synodu byla zvláště vyzdvížena a ačkoli ve zprávě o synodu bylo řečeno, že tyto otázky staršovstva projednatí mají. J. Jadrníček byl pro odklad v řešení této otázky, až se vyjádří všechna staršovstva. B. Burian byl pro to, aby se rozhodlo hned a to kladně. K. Vilím je rovněž pro zásadní rozhodnutí, ale dovozoval na základě citátu „všecko slušné a podle řádu ať se děje“, že ne- musí býti ve všech dobách, zemích a národech tytéž věci „slušné a podle řádu“.

Poněvadž v našem lidu je většinou odpor proti ordinaci žen, je pro zamítnutí. Dále mluvil M. Novák proti, dr. J. Hrozný pro, dr. A. Boháč pro, F. Kavka proti, V. Kupka pro ordinaci, Vl. Martínek pro. R. Medek upozorňoval na skutečnost, že na presbyterních konferencích v jednotlivých seniorátech byl návrh na ordinaci žen ve dvanácti seniorátech zamítnut, kdežto jenom v jednom přijat. To pokládá za směrodatné. K. Vilím soudí, že dosavadní text církevního zřízení nepřipouští ordinaci žen a že by tedy ku schválení ordinace bylo zapotřebí změny církevního zřízení, k níž ovšem je třeba kvalifikované většiny. Dr. E. Lány byl téhož mínění. Rovněž synodní senior upozorňoval, že tam, kde církevní zřízení chce dáti nějaké právo ženám, výslovně se o tom zmiňuje. Při ordinaci však o ženách není zmínky. Synodu nyní položena otázka: připouští dosavadní text církevního zřízení ordinaci žen, či nepřipouští? Na otázku tuto odpovědělo 21 členů „připouští“, 34 členů „nepřipouští“. Tím bylo dáno, že schválení ordinace by znamenalo změnu církevního zřízení a tedy by toto schválení vyžadovalo dvouřetězovou většinu. Přikročeno k hlasování. Nejprve hlasováno bylo o návrhu br. Buriana, který zněl: „Synod se usnáší, aby ženám bohoslovecky řádně vzdělaným byl vydán dekret volitelnosti vikářské, vyhoví-li i všem ostatním podmínkám. Budou-li některým sborem řádně povolány, budiž jim udělena ordinace k úřadu kazatelskému“. Pro tento návrh bylo 32 hlasů, čímž návrh padl. Dále bylo hlasováno o návrhu prof. Hrejsy v tom smyslu, že má být ženám udělena ordinace dílčí pro pomocnou službu i vysluhování svátostí v nemocnicích, porodnicích a pod. Pro tento návrh bylo 25 hlasů, čímž návrh padl. Na třetím místě hlasováno o návrhu třetí komise (referent br. Ot. Hrejsa). Tento návrh byl přijat velkou většinou a zní:

Bohoslovecky vzdělaná a zkouškami aprobovaná žena může být povolána k službě pro určitá odvětví práce církevní (práce katechetská, učitelská, v Nedělních školách, ve Sdruženích mládeže, práce duchovenská a sociální pro ženy v nemocnicích, porodnicích a jiných podobných ústavech, pastore rodin ve sborech a misijní práce v diaspoře). Bude-li v tomto smyslu řádně zvolena a potvrzena, může být slavnostně v úřad uvedena.

Poznámka: V IX. sedění přešel synod k návrhu VI. komise k dennímu pořádku přes návrh č. 42 ze sen. konventů, protože potřebné opatření o Léčebném fondu bylo již učiněno.

II. Náboženský a mravní život církve.

29. **Důležitost pastore.** K návrhu II. komise (referent Vl. Martínek) učinil synod ve svém IX. sedění toto usnesení:

Synod zdůrazňuje znovu důležitost pastore pro život církve a upozorňuje, že pastoreci má konati nejen farář, ale i staršovstvo, svými evangelisačními a sociálními odbory.

30. **Péče o přistoupilé.** K návrhu III. komise (referent T. B. Kašpar) učinil synod v IX. sedění toto usnesení:

Synod opětně připomíná, že přistupujícím nutno věnovati co nejbedlivější duchovní péči a konstatuje, že péče ta jest povinností staršovstva.

31. Nešporní a večerní služby Boží. K návrhu II. komise (ref. VI. Martínek) učinil synod v IX. sedění toto usnesení:

Synod bere zprávu o nešporních a večerních službách Božích na vědomí a doporučuje konání shromáždění bohoslužebných i mimo nedělní dopoledne, dle okolností ve sboru. Obzvláště doporučuje konání biblických hodin ve všech sborech i přednášek náboženských.

32. Služby Boží v rozhlasu. Na základě petice, předložené drem Př. Tardym a jinými členy synodu, se synod v VI. sedění k návrhu synodního seniora J. Součka usnesl, že

Radiojournálu v Praze má být předložena petice, aby v nedělní dopoledne byly pravidelně zařadovány služby Boží do programu.

33. Znesvěcování neděle. K návrhu II. komise (ref. VI. Martínek) učinil synod v IX. sedění toto usnesení:

Synod protestuje proti znesvěcování neděle, k němuž jsou bezprávně vybízení a morálně donucováni i českobrat. evang. žáci školními úřady při pořádání různých projevů a „dnů“, jako den letectví, brannosti, spořivosti a jiných, kladených na neděli.

34. Statistika účasti při sv. večeři Páně. K návrhu II. komise (ref. VI. Martínek) učinil synod v IX. sedění toto usnesení:

Synodní rada nechť stanoví, dle kterých zásad se má vypočítávat účast při sv. večeři Páně.

35. Sčítání účasti při shromážděních. II. komise (ref. VI. Martínek) předložila v IX. sedění synodu tento návrh:

Synod vybízí synodní radu, aby nařídila staršovstvům, aby do příštího synodu vedla přesné sčítání návštěvníků služeb Božích.

Synod však přešel přes tento návrh k dennímu pořádku.

36. Propůjčování školních místností ke konání služeb Božích. K návrhu VI. komise (ref. K. Andrlé) učinil synod v IX. sedění toto usnesení, vztahující se k návrhu č. 40 na str. 263:

Synodní rada nechť zakročí u ministerstva školství a národní osvěty o blahovolný postup při žádostech o propůjčování místností k bohoslužebným účelům naší církve ve školách veřejných a národních.

37. Modlitební týden. V IX. sedění byl synodu předložen T. B. Kašparem návrh tohoto znění: Synod schvaluje v zásadě zavedení modlitebního týdne jako společného modlitebního údobí v životě veškeré naší církve a žádá synodní radu, aby buď sama nebo pověřením vhodné korporace dopomohla k uskutečnění tohoto podnětu.

Usneseno po rozhovoru odložit určité rozhodnutí a požádat br. seniora Kašpara, aby v dohodě se synodní radou připravil podrobný návrh na realizaci podnětu. Podkladem k uskutečnění mohou být některé myšlenky, pronesené v debatě: Far. Krejčího, aby se týden kryl se světovým modlitebním

týdnem, syn. kurátora Kavky, že by mohl býti zaveden modlitební den, ne týden, far. Molnára, že by modlitební týden mohl navazovati na kající den 8. listopadu.

38. **Velký pátek.** VI. komise (ref. P. Havelka) předložila synodu v IX. sedění návrh (na zákl. bodu 45 návrhů ze seniorátních konventů), aby synodní rada byla pověřena zakročití, aby Velký pátek byl prohlášen státním svátkem. Tento návrh byl zamítnut, ale byl přijat návrh,

aby o vyjednání svátků, zvláště ovšem Velkého pátku, byl požádán Svaz evangelických církví.

39. **Činnost staršovstev.** K bodu 8 na str. 17 synodní zprávy shledala II. komise (ref. J. Dus) zarážejícím, že je tato zpráva krátká a postrádá po-
drobnějších zpráv o činnosti starších. Byl přijat v VIII. sedění návrh komise tohoto znění:

Synod žádá, aby synodní radou bylo podniknuto zjištění o práci a činnosti starších a příštímu synodu o tom podána zpráva. Synod doporučuje, aby se staršovstva scházela k pravidelným schůzím nejméně jednou za měsíc. Synod doporučuje konání občasných okrskových konferencí staršovstev, zejména v seniorátech rozlehlých, k oživení a prohloubení zájmů nejenom o hmotné, ale duchovní úkoly církve.

40. **Návrh řádu a kázně pro sbory.** O návrhu č. 1 na str. 248 tištěných předloh synodních referoval v VIII. sedění synodním za III. komisi Jos. Jadrníček. K návrhu komise bylo učiněno toto usnesení:

Návrh řádu a kázně pro sbory ze seniorátu pražského budíž komisi synodem zvolenou srovnán se řádem kázně, který byl přijat na třetím synodu a zpracován s ohledem na zvláštní poměry ve sborech venkovských a městských, v jednotný návrh řádu a kázně pro sbory, který bude předložen příštímu synodu.

Do komise byli zvoleni:

Stanislav Čapek, T. B. Kašpar, Miroslav Krejčí, dr. Emil Lány, Jaroslav Sochor, Karel Vilím.

41. **Pravidla sborového života.** K návrhu, otištěném v tištěných předlohách č. 2 (str. 251) bylo k návrhu III. komise (ref. Jos. Jadrníček) učiněno v VIII. sedění synodu toto usnesení:

Návrh pravidel sborového života ze seniorátu brněnského budíž obsahově mírně rozšířen především ve výkladu desatera a po vhodné úpravě vydán jako leták pro celou církev. Úpravu provedou bratři: Otm. Hrejsa, T. B. Kašpar, J. P. Šebesta a J. Jadrníček, který předloží takto doplněný návrh pravidel sborového života synodní radě, aby jej schválila a postoupila letákové komisi.

42. **Náboženský a mravní život.** Na návrh II. komise (ref. Vl. Martínek) učinil synod v IX. sedění toto usnesení:

Synod projevuje lítost, že náboženský život a mravní stav našich údů nepřevyšuje namnoze již naše okolí, varuje před úpad-

kem pohlavní morálky a rodinného života a vybízí všechny členy, aby pokračovali v boji proti alkoholismu, nemravnosti, pornografii i přepjatému sportovníctví a politikaření.

43. Rodinný život. K návrhu III. komise (referent M. Krejčí) učinil synod v IX. sedění toto usnesení:

Synod bere na vědomí zprávu synodní rady o sňatcích, porodech a úmrtích. S bolestí však slyší zprávy o civilních sňatcích našich údů, o smíšených manželstvích, o rozvodech a rozlukách, o úbytku porodů, o nemanželských porodech. Zdůrazňuje proto z tištěné zprávy slova na str. 41, že uvedená čísla jsou výstrahou a napomenutím, aby církev bojovala proti příčinám těchto zjevů daleko vážněji a opravdověji, než se tak dalo dosud. Zdůrazňuje i slova na str. 43, kde se mluví o nebezpečí strachu před dítětem. Církev má poslání čelit tomuto nebezpečí a zejména rozhodně se postavit proti potratářství, neboť od koho jiného lze čekat mravní obrodu lidu, když ne od křesťanských církví?

44. Smíšená manželství. K návrhu III. komise (ref. T. B. Kašpar) učinil synod v IX. sedění tato usnesení:

Synod znovu upozorňuje sbory na skutečnost, že vzrůstá počet smíšených manželství, a že přibývá otců a matek, kteří duchovně jsou na různě orientováni. Synod doporučuje, aby mladí lidé v našich sborech byli poučováni o kráse a o požehnání duchovně ujednoceného života. Jest třeba, aby mládež byla poučována i v tom směru, aby se nedávala sváděti hlasy a vlivy, jež směřují k zlehčování náboženských a mravních základů rodiny a domova.

45. Sociální práce církve. K návrhu II. komise (referent B. Vraný) synod v VIII. sedění přijal z návrhu stálého odboru pro sociální péči (tištěné předlohy str. 175) první část 1. odstavce tohoto znění:

Odbory soc. péče ve sborech nechť informují sbory o sociálních podnicích církevních a o povinnostech všech členů přispívat k jejich udržování a rozkvětu.

Dále byl na návrh komise přijat 2. odstavec předlohy na str. 175 tohoto znění:

Synod vyzývá sociální ústavy, které se dovolávají pomoci církve, aby dodávaly své výroční účty dvojmo, jednak synodní radě, jednak sociálnímu odboru celocírkevnímu k zjištění celkového obrazu potřeb sociálních v církvích.

Ohledně dalších návrhů stálého odboru (str. 175 tištěných předloh) se synod k návrhu II. komise usnesl

vrátiti je odboru k propracování.

Dále bylo učiněno toto usnesení:

Stálý synodní odbor pro sociální péči se pověřuje vypracováním směrnic pro sociální práci jednotlivých institucí, jakož i směrnic

pro pořádání sbírek v naší církvi pro tuto práci. Návrhem tímto se považuje i návrh č. 46 str. 264 zprávy za vyřízený. Synod vyslovuje zároveň přání, aby jmenovaný odbor uvažoval o usku- tečnění nemocnice České diakonie a zřízení ústavu pro epileptiky a mládež mravně ohroženou, jak o tom též v návrhu na str. 175 je zmínka.

Zprávy České diakonie, Českobr. evang. společnosti pro dobro- činnost křesťanskou, Dětského domova Komenského v Táboře, Masarykova tábořského domova učňovského a studentského, Husova asylu pro osiřelé děti v Čáslavi a Jubilejního sirotčince Husova na Vsetíně, byly vzaty synodem na vědomí.

Rovněž byla vzata na vědomí zpráva Ústředí sociální péče českobratrské církve evangelické v Praze. Synod nesouhlasí s tím, aby kompetence jeho rozšířena byla na všechny sbory a senioráty a doporučuje, aby přes to, že některé úseky jeho činnosti jdou přes hranice pražského seniorátu, pojalo do svého názvu dodatek „seniorátu pražského“, dokud skutečně nebude v něm soustředěna veškerá sociální činnost celé církve.

46. **Ideový zmatek přítomnosti.** K návrhu VI. komise (ref. K. Andrlé) učinil synod ve svém IX. sedění toto usnesení:

Synod vyslechl s pozorností významný projev v zahajovacím proslovu br. synodního seniora, jaký ideový zmatek se šíří od nástupu reakčních sil (katolický sjezd) do české veřejnosti, po- zastavuje se s lítostí nad pokračujícím zmatkem v české duši, že duchovní a mravní síly dědictví české reformace a snahy o jejich uplatnění v národním životě jsou cílevědomě zatlačovány sou- středěným útokem Říma za podpory i vynikajících představitelů národního, politického a kulturního českého světa, a upozorňuje na toto rostoucí nebezpečí, šířené všemi prostředky, zvláště tiskem, ba dokonce i rozhlasem, ukazuje na destruktivní vlivy zkreslo- vání pravdy o smyslu českých dějin a volá zvláště do vlastních řad: Na stráž! — a obrací se i k těm složkám národa, které mohou s úspěchem čelití tomuto temnému dílu, aby nepřehlížely tohoto nebezpečí, ale postavily se mu rozhodně v cestu.

47. **Mírový projev.** Na návrh II. komise (ref. VI. Martínek) učinil synod v IV. sedění toto usnesení:

„Sedmý synod českobratrské církve evangelické, shromážděný jako její zákonodárné zastupitelstvo čili sněm, v době svrchovaně zneklidněné, zmatené a nebezpečné, obrací se k členstvu své církve s důtklivou výzvou, aby jako jednotlivci i jako celek si uvědomovali důležitost a povinnost úsilné práce pro lepší svět v pocitu odpovědnosti před Bohem a v nadějně víře v Boží lásku a svatost, spravedlnost a prozřetelnost. Jsme přesvědčení, že pří- tomná nejistota lidstva jest z velké části, ne-li cele, nutným dů- sledkem úpadku v náboženském vědomí a cítění. Z toho roste

pokles mravností, nedostatek smyslu pro celek, necitelnost k bídě strádajících vrstev, sobectví v hospodářství světa, nesnášlivost a násilnost v politice, přístrach války a veškerá nespravedlivost a její ovoce: revolučnost. Záchranu národa i světa spatřujeme v pokorném, kajícím, vědomém a odhodlaném návratu k věčné pravdě a k oživující síle evangelia Kristova s jeho voláním k Bohu, k lásce, k spravedlnosti, k bratrství všech jednotlivců, tříd, národů i ras.

Ve vědomí odpovědnosti před Bohem varujeme své členstvo a celou společnost národní před zjevy, které ohrožují bezpečnost lidstva v jeho duchovních hodnotách. Varujeme před stranickou výlučností a nesnášlivostí, před pokusy o nátlak na svobodu svědomí, před snahami o uplatnění moci ve věcech duchovních a kulturních. S obavami sledujeme ohlas, jež tyto zmatky vyvolávají také v našem národě a státě. Jsme proti útočné válce. Věříme, že k obraně národa jest potřebí především duchovních sil. Pokládáme za svoji povinnost pracovati opravdověji a statečněji než dosud o vnitřní i světový mír na základě spravedlnosti ke všem a solidarity všech. Vírou v království Boží chceme tvořiti ovzduší pokoje mezi národy a státy. Vybízíme všechny členy své církve, aby rozhodně a pevně stáli za úsilím naší vlády o zachování a zdokonalení skutečné demokracie a o zabezpečení světového řádu a míru v duchu Společnosti národů“.

48. Stát a alkoholismus. II. komise (ref. Vl. Martínek) předložila synodu v IX. sedění návrh tohoto znění: „Synod protestuje proti tomu, aby československý stát vyráběl a prodával „československou vodku“. Jest nedůstojné kulturního státu, aby vyráběl likér a jemu propůjčil svoje jméno“. — Synod však přešel přes tento návrh k dennímu pořádku.

49. Zamítnuté návrhy. Ve svém VI. sedění přešel synod k dennímu pořádku přes návrhy ze seniorátních konventů č. 14, 16, 17 a 18.

III. Učení církve. Věci bohoslužebné.

50. Křest dítek. O této otázce bylo jednáno na základě zprávy a návrhů stálého odboru pro jednotu v bohoslužbě a učení, otištěných na str. 180—184 tištěných předloh synodních. Na synodu byla tato otázka přikázána III. komisi, jež o ní podala zprávu ve II. sedění (ref. M. Krejčí). Komise navrhovala, aby byly přijaty návrhy stálého odboru bod 1—3 tak, jak jsou otištěny na straně 180 předloh, s tou změnou, že v bodu 1. se za slova „na víru rodičů“ mají připojit slova „a sboru“. O tomto návrhu komise se rozvinula debata, jíž se zúčastnili vedle referenta dr. J. Hrozný, dr. V. Hájek, J. Štrupl, J. Jadrníček, Fr. Ženatý, O. Opočenský, K. Machotka, St. Čapek, J. Nešpor, V. Vašíř, Vl. Martínek, K. Výborný, J. Dus, R. Medek, dr. F. Hrejsa, M. Růžička. Po této debatě byly návrhy komise, pokud jde o body 1. a 2. většinou hlasů zamítnuty a místo nich přijat z debaty vzešlý návrh J. Dusa tohoto znění:

„Křtem svatým se slouží na víru církve Páně, která bere na sebe závazek, že bude pokřtěnému dítěti svědkyní evangelia a povede je slovem Božím k plnosti víry“.

K tomuto usnesení připojila verifikační komise dodatek tohoto znění: „Nebylo konstatováno, že návrh byl přijat kvalifikovanou většinou, které by k pravoplatnému přijetí bylo třeba podle § 94, 2 a § 95 církevního zřízení“. Vzhledem k tomu nelze toto usnesení považovati za pravoplatně přijaté.

Podle protokolu synodního byl přijat bod 3. z návrhů stálého odboru, otištěný na str. 180 předloh a znějící takto:

Správné je, že synod doporučí (ale nepřikazuje) sborům, aby pilně hleděli k vykonávání křtu sv. v duchu bratrské kázně před shromážděným sborem.

Po těchto usneseních podal senior Josef Jadrníček iniciativní návrh, podporovaný počtem členů předepsaných v § 14 jednacího řádu, aby otázka křtu byla znovu projednána. Synod se ve svém IV. sedění usnesl přidělit tento návrh III. komisi.

III. komise podala o této věci zprávu v VI. plenárním zasedání synodu. Referoval dr. F. Hrejsa. J. Jadrníček při tom vysvětloval z jakých důvodů podal návrh na nové projednávání otázky křtu. Referent dr. F. Hrejsa přednesl jménem komise návrh, aby otázka křtu byla odevzdána komisi pro zkoumání konfesí a předložena příštímu synodu; referent zároveň žádal, aby tento návrh byl přijat pokud možno bez debaty. O návrhu se však přes to rozpřela obšírná debata. Dr. F. Hrejsa se v ní za svou osobu přimlouval za znění původně přijaté „křest na víru církve Páně, která běže na sebe závazek, že bude pokřtěnému dítěti svědkyní evangelia a povede je slovem Božím k plnosti víry“ a uváděl pro to důvody z Jednoty Bratrské, z J. P. Langeho a jiných. Dr. J. Hrozný žádal, aby se zůstalo při původním usnesení z důvodu kázně. M. Krejčí, aby byl přijat návrh komise a dal návrh na konec debaty. Tento návrh byl přijat. Jar. Nešpor se tázal, zda přijetí návrhu komise znamená, že se odvolává usnesení IV. sedění. Po kladné odpovědi byl návrh komise na odvolání usnesení IV. sedění a nové přikázání otázky stálému odboru zamítnut 38 proti 21 hlasům. Josef Jadrníček na to ohlásil ve smyslu § 10 jednacího řádu, že podá proti tomuto usnesení protest.

Tento protest byl skutečně v předepsané lhůtě odevzdán a připojen podle § 10 jednacího řádu k protokolu. Jeho znění jest:

„Podle § 10 jednacího řádu pro synod podáváme protest proti usnesení II. sedění synodu ve věci křtu svatého, kde v návrhu odboru pro jednotu v bohoslužbě a v učení, vytištěném ve zprávě k VII. synodu na str. 180:

1. nebyla přijata a schválena slova „křest se koná na víru rodičů“ a byla nahrazena slovy: „křest se koná na víru církve Páně“;

2. nebyl přijat odstavec 2: „proto také rodičům, z nichž není ani jeden člen naší církve, nemá býtí posluhováno křtem dítěte“.

Protest odůvodňujeme tím, že toto usnesení je ve svých důsledcích v rozporu:

1. s učením církve o křtu sv., jak bylo usneseno na IV. synodu, kde bylo schváleno, že křest dítěte v českobratrské evangelické církvi se koná na víru rodičů, kteří křtem sv. běžou na sebe závazek, býtí pokřtěným dětkám svědky evangelia a vésti je slovem Božím k plnosti víry;

2. jak je vyjádřeno v učebnicích českobratrské evangelické církve, tak ku př. i v učebnicích, jež byly v témže sedění synodu přijaty, a to v Bratrském katechismu z r. 1615, kde v odpovědi 193 je výslovně psáno, že křtem svatým má býtí slouženo „dítěm rodičů věřících a křesťanských zplozeným“ a katechismu Kašparově v odpovědi 61, že „dítka věřících rodičů směji býtí křtěny“;

3. že je v rozporu se zásadami českobratrské církve evangelické, dřívějšími synody schválenými a doporučenými i s bohoslužebnou příručkou českobratrské evangelické církve.

Usnesení synodu, proti němuž protestujeme, neodpovídá na otázku, jež byla synodu předložena o významu víry rodičů při křtu jejich dětí a je teologicky nedomyšleno a v praxi nebezpečné, protože neklade důrazu na osobní víru.

Usnesení, že křtíme děti „na víru církve Páně“ je nutno napřed odborně prostudovati. Až by bohoslovci došli k přesvědčení, že toto učení je biblické a doporučili je synodu, aby je schválil, bylo by možno na základě řádného usnesení synodu učení církve o křtu svatém změnit.

Protest podepsali tyto členové synodu: Josef Jadrnůček, Miroslav Růžicka, dr. Přemysl Tardy, Vladimír Pokorný, Jan Porubják, Ladislav Vrba, Miroslav Krejčí, Ladislav Kadlec, František Ženatý, Josef Rafaj, Jan Kantorek, Josef Hromádka, František Ondruška, Emil Pokorný, Jan Skalák, František Zbořil, Timoteus Pokorný, ing. Vratislav Janáček, Karel Vilím, Otmar Hrejsa, Timoteus B. Kašpar, Josef Dobeš, Josef Čech.

Karel Vilím připojil ke svému podpisu tento dodatek:

„K tomuto protestu se připojuji, protože dle mého přesvědčení je učení o křtu na víru církve Páně proti slovu Božímu. Slovo Boží mluví o křtu na víru osobní: „Kdož uvěří a pokřtí se, spasen bude“. Věřící-li, můžeš pokřtěn býti“. Církev Páně (církev čbr.) je právníká osoba, tedy neosobní subjekt, která nemůže mít osobní víry, nýbrž má jen „vyznání“. Jsem též toho názoru, že k přijetí návrhu bylo zapotřebí kvalifikované většiny dle § 95.“

51. **Katechismus.** O otázce katechismové referoval ve II. sedění synodu jménem spojené III. a IV. komise dr. Ferd. Hrejsa. Na základě jeho referátu byla synodem učiněna tato usnesení:

a) (*Nový katechismus*). Budíž pracováno k utvoření katechismu, který by vyjádřil obecné základy víry křesťanské, obecné zásady reformačního poselství, obohacené o zvláštní bohatství, dané reformaci bratrské. Nový katechismus má vyrůstat především z katechismové literatury bratrské, jmenovitě z katechismu Komenského z r. 1661 a s použitím míst z katechismu Lutherova a Heidelberského a má zaujmouti stanovisko ku potřebám plynoucím z naší doby a to i po stránce metodické. Katechismus ten budíž vypracován do příštího synodu.

Toto usnesení bylo učiněno jednomyslně.

Do zvláštního stálého odboru pro sepsání katechismu byli zvoleni bratři:

Dr. František Bednář, dr. Viktor Hájek, dr. Ferdinand Hrejsa, dr. J. L. Hromádka, dr. Jindřich Hrozný, František Ondruška.

b) (*Užívání starých katechismů*). Synod trvá na usnesení synodu z r. 1932 s platností od doby nynějšího synodu v tomto znění: „Od užívání katechismu Lutherova a Heidelberského budíž v církvi československé evangelické postupně upouštěno a zvláště tam, kde těchto katechismů dosud užíváno nebylo, nebudtež nadále zaváděny“. — Synodní rada se vybízí, aby zjistila na podkladě tohoto návrhu v kterých sborech a v jakém rozsahu dosud se užívá katechismu Lutherova a Heidelberského.

Tento návrh byl podán se zřetelem na petici, podanou řadou farářů, a žádající, aby až do sepsání nového jednotného katechismu bylo dovoleno uží

vati katechismů Heideberského, Lutherova, Bratrského a Karafiátova. Návrh byl přijat jednohlasně po debatě, jíž se zúčastnili dr. Jindřich Hrozný, Frant. Ženatý, dr. Viktor Hájek, Rud. Medek a Karel Vilím.

c) (*Katechismus Karafiátův*). Synod se usnáší, aby katechismu Karafiátova po dobu provisoria mohlo býti užíváno, ale aby komise, zřízená pro nový katechismus, jej v několika málo bodech pietně upravila.

Toto usnesení bylo učiněno jednohlasně.

d) (*Další katechismy*). Synod se usnáší, aby katechismus T. B. Kašpara a Smetanův výťah z Bratrského katechismu z r. 1615 byly připuštěny k zatímnému užívání, jakož i katechismus bratrský z r. 1615 (Summa), vydaný prof. Bednářem. Machotkova „Naše cesta“ se připouští jako příručka soukromá. Synod se vyslovuje proti dalšímu vydávání a schvalování katechismů, dokud nebude předložen návrh definitivního a jednotného katechismu.

e) (*Katechismus Smetanův*). V IX. sedění učinil synod k návrhu III. komise (ref. T. B. Kašpar) toto usnesení:

Synod doporučuje edici Bratrského katechismu z r. 1615, podniknutou péčí br. faráře Smetany, jako vzdělavatelnou knihu náboženskou.

Připomenuto, že se jedná o vzdělavatelnou pomůcku pro rodiny, ne školní.

52. Agenda (Příručka bohoslužebná). Jménem IV. komise referoval o této věci G. A. Molnár v V. plenárním sedění synodu. Na základě jeho referátu byla učiněna tato usnesení:

a) Synod bere se souhlasem na vědomí zprávu stálého odboru agendárního.

b) Synod schvaluje návrh direktorií, předložený stálým odborem agendárním a otištěný na str. 194—209 synodních předloh, ale s těmito změnami:

1) Zařazení sbírky chrámové jako oběti v bohoslužbě samé se schvaluje, ať již je místo jejího umístění jakékoli.

2) V direktoriu rozšířenějšího způsobu bohoslužby se upravuje jedna věta ve znění: „Verš, který oddělí ohlášení od následujícího pozhánání.“ Obě direktoria schválena. Přijetím zprávy odboru a schválením direktoria byl vyřízen návrh na úpravu agendy na str. 259 zprávy. V direktoriu křtu sv. se vypouštějí dvě věty: „bez jednoho z rodičů křtí jen zcela výjimečně“ a „při dítkách z neoddaných rodičů taktěž“.

3) Přijat se souhlasem návrh o slavení večere Páně na str. 259 zprávy a vpracuje se do direktoria o večeri Páně, v němž se v 1. odst. v poslední větě slova: „jest žádoucí“ nahradí slovem „doporučuje se“.

- 4) V direktoriu oddavek se vypustí věta: „Jednou z vlastní viny rozloučené lze oddati s případnou promluvou“.
- 5) V direktoriu o konfirmaci v bodu 8. místo „budou vyzvány“ přijato „mohou býti vyzvány“. V bodu 10. konec druhé věty se opraví takto: „... i dále; doporučuje se, aby se jí zúčastnili s konfirmandy i jiní údové církve, zejména rodiče“.
- 6) V direktoriu o instalaci seniorů se škrtaří slova „krajských (obvodových)“.
- 7) V direktoriu svěcení nového chrámu Páně se v bodu 2. škrtaří celá druhá věta („Nejprv nosiči ...“ až „... lid ostatní“). V první větě téhož odstavce se před slovo „průvodem“ vloží slovo „slavnostním“.
- 8) V direktoriu posvěcení zvonů se slova „dedikační proslov“ nahrazují slovy „posvěcující proslov“.
- 9) V direktoriu posvěcení varhan bude poslední věta znít: „Posvěcující akt koná buď místní farář nebo příslušný senior, anebo jiný farář, seniorem delegovaný“.
- 10) Obě pravidla o konání pohřbu se sloučí a spojí. V třetí větě bodu 4. na str. 207 se škrtně slovo „zesnulý“. Na str. 208 škrtnou slova „Případný proslov zástupce veřejné korporace“.

V souvislosti s posledním bodem byl projednán bod 11. návrhů ze seniorátních konventů (str. 256 synodních předloh) a učiněno toto usnesení:

Duchovní má sloužiti slovem Božím pozůstalým i v případě sebevraždy; způsob a úprava této služby se ponechává jeho pastýřské moudrosti.

53. Změny v bohoslužebném řádu. K návrhu II. komise (ref. K. Machotka) učinil synod ve svém VI. sedění toto usnesení:

Z předložených zpráv 15 sborů, dříve a. v., bylo zjištěno, že až na jeden sbor všude se staly změny v bohoslužebném řádu a úpravě kostelů ve prospěch směru reformovaného. Tyto změny staly se ve třech případech s nesouhlasem částí členstva, případně staršovstva, v jednom případě mluví se o sporech ve sboru. Synod bere na vědomí, že tyto změny provedeny byly celkem v klidu.

K. Machotka podal ještě jako minoritní votum návrh, aby k usnesení resoluce byla ještě připojena slova: „a jest toho názoru, že by odpovídalo zásadám staré Jednoty Bratrské, kdyby bylo k těmto změnám nedošlo“. O tomto návrhu se rozvinula debata, již se zúčastnili: dr. Ferd. Hrejsa, synodní senior dr. J. Souček, G. A. Molnár, K. Vilím, dr. V. Hájek, J. Vl. Sebesta, Jos. Čech, Ferd. Kavka. Po této debatě byl minoritní návrh K. Machotky zamítnut 36 proti 26 hlasům. Byl však přijat návrh, jež v debatě podal G. A. Molnár a jenž zní:

Kde bude v budoucnu docházeti k změnám v bohoslužebném řádu a v úpravě kostelů, doporučuje synod staršovstvům sborů, aby si před učiněním rozhodnutí dle § 45, 3 círk. zřízení vyžádala

o tom prostřednictvím nadřízených úřadů dobrozdání stálého odboru pro jednotu v bohoslužbě a učení a jím se při svém rozhodování řídila. Případné změny musí být, nežli vstoupí v platnost, schváleny dle § 45, 3 církv. zřiz. synodní radou.

54. Memorandum některých farářů, hlavně dřív. a. v. K bodu 5 na str. 11 synodních předloh byl v VI. sedění přijat tento návrh, podaný II. komisí (ref. K. Machotka):

Synod bere na vědomí, že memorandum toto bylo podporováno i některými faráři dříve h. v. a že v memorandu, mimo jiné, bylo žádáno studium všech náboženských a praktických předností staré Jednoty Bratrské a nejen konfese bratrské i české. Synod vítá, že zatím zřízen byl aspoň komitét pro studium těchto vyznání a považuje za vysoce důležitou věc v zájmu jednotlivosti a dalšího zdárného vývoje naší církve, aby naši vědečtí pracovníci studiu celé české reformace, ale zvláště Jednoty Bratrské se věnovali a vybízí česko-bratrskou evangelickou veřejnost, aby tyto snahy obětavě podporovala.

55. Odbor pro prozkoumání konfesí. Ke zprávě odboru pro prozkoumání konfesí (sř. 189 synodních předloh) a k bodu č. 19 návrhů seniorátních konventů (str. 258 synodních předloh) bylo učiněno v VI. sedění na návrh III. komise (ref. M. Růžicka) toto usnesení:

Synod s vděčností kvituje založení a práci odboru k prozkoumání konfesí a žádá, aby tato komise pracovala dále, vyzvedala význam konfesí nejen v pojetí církve, ale ve všech ostatních článcích právě proto, že konfese neobsahují nic, co by nemělo živý vztah k přítomnosti.

56. Odbor písňový. K návrhu III. komise (ref. dr. F. Hrejsa) bylo v IX. sedění učiněno toto usnesení:

Budíž ustaven zvláštní odbor písňový, a to buď jako pododbor jiného, nebo úplně samostatně.

Na návrh br. J. V. Šebesty usneseno,

aby odbor písňový byl přidružen jako zvláštní sekce odboru pro jednotu v bohoslužbě a učení.

57. Pěstování církevního zpěvu. K návrhu II. komise (ref. Vl. Martínek) bylo v IX. sedění učiněno toto usnesení:

Synod bere s povděkem na vědomí činnost pěveckých kroužků ve sborech i spolku župy Blahoslavovy a doporučuje jím, aby nacvičili i nové písně našeho bohoslužebného zpěvníku. Rovněž doporučuje našim rodinám pěstování duchovních zpěvů při domácích pobožnostech.

58. Schválení zpěvníků. K návrhu III. komise (ref. J. Jadrníček) usnesl se synod ve svém VIII. sedění, aby bylo uděleno

- 1) schválení Českobratrským písním z r. 1932, vydaným v čbr. knihkupectví v Brně i schválení druhému dílu Českobratrských písní, jak jej navrhuje komise, zvolená seniorátním shromážděním obvodu brněnského, k užívání při vyučování náboženství ve školách i v diaspoře tam, kde není možno zatím z důvodů finančních zavésti zpěvník oficielní,
- 2) schválení brněnskému přídavku 24 písní k českobratrskému zpěvníku pro sbor brněnský.

Nejedná se, jak se odbor pro jednotu v bohoslužbě a učení domníval (viz předlohy str. 180) o nový zpěvník, který by oficielnímu zpěvníku konkuroval, nýbrž ad 1) o pomocný zpěvníček, který by uváděl především školáky do vše-církevního zpěvníku; ad 2) o přídavek, o nějž žádá staršovstvo brněnského sboru pro svůj sbor.

Dále učinil synod ve svém VIII. sedění na návrh IV. komise (ref. dr. Ad. Novotný) tato usnesení o schválení dalších zpěvníků:

- 3) Synod schvaluje „Malý českobratrský zpěvník“ pro školní vyučování.
- 4) Synod schvaluje „Malé písně cestou života“ pro školní vyučování.
- 5) Synod zmocňuje synodní radu, aby schválila nové vydání „Zvonků“ pro Nedělní školy a školní vyučování na nižším stupni po provedení změn, které navrhly komise pro náboženskou výchovu a pro jednotu v učení a bohoslužbě. Při tom synod nechává Svazu Nedělních škol možnost, aby místo vypuštěných písní byly pojaty vhodné písně ze schválených zpěvníků. Tento návrh byl přijat.

IV. Věci, týkající se výchovy.

59. **Husova fakulta.** Ve svém V. sedění učinil synod k návrhu IV. komise (ref. dr. V. Hájek) toto usnesení:

Synod vyslovuje souhlas se stanoviskem profesorského sboru Husovy fakulty, že je nutno, aby na Husově fakultě bylo systemisováno 8 stolic pro českobratrskou církev evangelickou (7 řádných a 1 mimořádná) a žádá profesorský sbor, aby tento spravedlivý požadavek s plnou vážou hájil.

60. **Výběr bohoslovců a péče o ně.** Ve svém VIII. sedění učinil synod k návrhu IV. komise (ref. dr. A. Novotný) toto usnesení:

Synod s povděkem přijímá na vědomí, že počet našich bohoslovců utěšeně stoupá, takže konečně budou dosud uprázdněné sbory obsazeny a budou síly na jiné všecírkevní a sborové práce, na něž dosud sil nebylo. Tím spíše je třeba, aby výběru bohoslovců byla věnována zvláštní péče jak při vstupní zkoušce, tak během studií. Proto ukládá synod synodní radě, aby se starala

o osobní duchovenskou péči o bohoslovce vhodným způsobem. Bohoslovci, kteří mají být přijati do služeb církve, nechť prokáží, že v době studií pracovali v Nedělní škole a ve Sdružení mládeže.

61. Prostředky pro podporu bohoslovců. V VIII. sedění učinil synod k návrhu IV. komise (ref. dr. A. Novotný) toto usnesení:

Vzhledem k tomu, že značně zmenšují se finanční prameny, z nichž jsou podporováni nemajetní studující bohoslovci, apeluje synod na faráře, kteří podpor požívali, aby podle svých možností spláceli církvi to, co od ní v době studií na finančních podporách přijali.

62. Studium v Bratislavě. V VIII. sedění učinil synod k návrhu IV. komise (ref. dr. A. Novotný) toto usnesení:

Synod vyslovuje přání podle návrhu ze seniorátu plzeňského čís. 26 a seniorátu vsetínského z r. 1935, aby naši bohoslovci, pokud možno, studovali i v Bratislavě. Synodní rada nechť vyjednává s evangelickou církví a. v. na Slovensku o zřízení vzájemných stipendií pro bohoslovce.

63. Díky za zahraniční stipendia. V VIII. sedění učinil synod k návrhu IV. komise (ref. dr. A. Novotný) tato usnesení:

Synod ukládá synodní radě, aby jeho jménem poděkovala církvi skotské, Presbyterní církvi anglické, Svobodné církvi skotské, Presbyterní církvi irské, Reformovaným církvím francouzským, Protestantské evropské pomocné ústředně v Ženevě, Evangelické lutherské církvi švédské za stipendia, která našim bohoslovcům udělují.

Synod vyslovuje díky prof. dr. Žilkovi za opatřování zahraničních stipendií pro naše bohoslovce.

64. Husova studentská domovina. V VIII. sedění učinil synod k návrhu IV. komise (ref. dr. A. Novotný) toto usnesení:

Synod vyslovuje díky a uznání bratru Jaroslavu Jiskrovi a jeho chotí a dr. Jindř. Hroznému za péči o bohoslovce v Husově studentské domovině.

65. Řád pro výchovu a zkoušku diaconů. V V. sedění učinil synod k návrhu IV. komise (ref. dr. V. Hájek) toto usnesení:

Návrh synodní rady na řád pro přijímání chovanců misijní školy diaconské a pro jejich výchovu a zkoušku (str. 234—237 zprávy) se schvaluje s tím jediným doplňkem, že v § 3, odst. d) za slovy „vyučování náboženství“ se vloží slova „o práci v Nedělní škole a ve Sdružení mládeže“.

Poznámka: Tento řád byl v plném znění, přijatém synodem, uveřejněn ve Věstníku synodní rady roč. XVII. čís. 4, str. 290—293.

66. Přijímání nových chovanců do misijní školy. a) V VIII. sedění učinil synod k návrhu II. komise (ref. J. Dus) toto usnesení:

K bodu 6 na str. 16 synodních předloh doporučuje synod, aby do misijní školy byl přijat jen takový počet chovanců, který po skončených studiích by mohl býti umístěn v církevní službě a aby jejich výběr byl přísný.

b) V IX. sedění učinil synod k návrhu VI. komise (ref. K. Andrlé) toto usnesení (ke str. 46—47 synodních předloh):

Synod se raduje z práce Misijní Jednoty, kterou vykonala pro církev, ale vyslovuje s ohledem na současné poměry přání, aby nepřijímala zatím nových chovanců z naší církve a vyčkala, bude-li si církev dalších pomocných sil diakonských přátel. Toto usnesení se nevztahuje na výchovu misijních dělníků pro jiná pracovní pole (kolportérů, diakonskou službu v nemocnicích a dělníků pro jiné zahraniční církve).

67. Směrnice pro povolování hodin vyučování náboženství. V VIII. sedění učinil synod k návrhu IV. komise (ref. dr. A. Novotný) toto usnesení:

Synod schvaluje ujednání synodní rady se zemskou školní radou v Čechách, jak je referováno na str. 55 zprávy synodní, žádá však, aby od těchto směrnic už za žádných okolností neustupovala, naopak snažila se upravit vyučování souhlasně s církví československou a žádá, aby uznání těch směrnic opět vymáhala u zemské školní rady moravské.

68. Zastoupení církve v zemské školní radě v Brně. V souvislosti s předchozím usnesením přijal synod také tuto resoluci:

Synod s politováním konstatuje, že na Moravě nebyl doposud jmenován v zemské školní radě člen za naši církev, ač byl synodní radou navržen a pověřuje synodní radu, aby co nejdůrazněji toto jmenování požadovala, případně i stížností u nadřízených úřadů školních.

69. Vyučování náboženství na středních školách. V VIII. sedění přijal synod k návrhu IV. komise (ref. dr. A. Novotný) toto usnesení:

Synod se usnáší, aby synodní rada prostřednictvím seniorátních úřadů a výchovného odboru zachytila číselně počet odhlášek z náboženství na středních školách. Ve vhodné chvíli žádejž synodní rada o zavedení vyučování náboženství pro VI. až VIII. třídu středních škol. Známkám ze „soukromého“ vyučování náboženství, udíleného učitelem řádně kvalifikovaným, budiž vymožená synodní radou rovnocennost se známkami z vyučování státem placeného.

70. Kvalifikace výpomocných učitelů; dozor na vyučování náboženství; výchovné komise ve sborech. V VIII. sedění učinil synod k návrhu IV. komise (ref. dr. A. Novotný) toto usnesení:

Co se týče kvalifikace výpomocných učitelů náboženství, doporučuje synod synodní radě a seniorátním úřadům, aby požadovali vzdělání nejméně nižší střední školy anebo čtyř ročníků měšťanské školy a zvláštních kursů, které budtež zřízeny při diakonské škole v Olomouci a při výchovném ústavě v Krabčicích. Synodní rada i seniorátní úřady, příp. i farní úřady a staršovstva častými návštěvami ve vyučování příp. zřízením zvláštních dozorců pečujtež o to, aby úroveň vyučování byla co nejvyšší. Synod zároveň doporučuje sborům, aby svým subsidiárním učitelům nebo kandidátům takového učitelství umožnily finančně návštěvu zmíněných kursů. Ukládá se staršovstvům, aby se postarala podle možnosti alespoň o soukromé vyučování v režii sborové i tam, kde jednotliví žáci snad vyučování nejsou. Dále synod doporučuje staršovstvům, aby podporovala učitelskou činnost svého duchovního tým, že zvolí ze svého středu výchovnou komisi, která by v souhlase s farářem dozorala na vyučování subsidiárních učitelů, mezi mládeží pracujících. Kde to je možné, budtež postupně síly subsidiární nahrazovány řádnými diakony.

71. Svaz Nedělních škol. O str. 57 a str. 260 tištěných předloh synodních referovala IV. komise (ref. Jos. Ondruška) v III. sedění. Po debatě, jíž se účastnili: dr. Ad. Novotný, dr. V. Hájek, sen. Novák, far. Ženatý, dr. Hrozný, Jos. Do-
beš, K. Vilím, far. Krejčí, sen. Vašíř, sen. Burian, K. Machotka, K. Nagy, synodní kurátor Kavka, J. Vl. Šebesta a Emil Pokorný, přijat většinou hlasů tento návrh komise:

Synod s povděkem přijímá na vědomí zprávu Svazu Nedělních škol, zvláště vydání Biblického slovníku a usnází se, aby Svazu Nedělních škol byla udělena roční subvence asi 12.000 Kč, jež by byla hrazena jednak sbírkou konfirmandů, jednak z úroků školních fondů u synodní rady, případně z fondu evangelisačního. I Jeronymova Jednota se žádá, aby na tento účel uvolnila přiměřenou částku. Svaz vyzve sám sbory, aby sbírka konfirmandů byla co největší.

Dále byl přijat v debatě podaný návrh sen. K. Machotky,

aby dr. V. Hájek a far. M. Krejčí byli přijati za členy výboru Svazu Nedělních škol.

P o z n á m k a : Vzhledem k přijetí těchto usnesení se synod usnesl přejít k dennímu pořádku přes bod 27. návrhů sen. konventů (tištěné předlohy str. 260), jakož přes následující návrh V. komise (ref. F. Ženatý): „Finanční poměry nedovolují zřízení nového místa sekretáře. Návštěvy Nedělních škol mohl by opatrovat sekretář pro práci mezi mládeží společně při svých cestách do sborů. Synodní rada budiž požádána, aby přikládala potřebné pomůcky pro Nedělní školy jako přílohy k „Českému Bratru“.

72. Práce Svazu Sdružení mládeže. V V. sedění učinil synod k návrhu IV. komise (ref. dr. V. Hájek) toto usnesení:

Synod ukládá všem staršovstvům a duchovním správcům, aby ve svých sborech shromažďovali mládež a mezi ní pracovali. Pro-

gram schůzek mládeže budiž co nejvíce obsahu náboženského a mravního.

73. Dívčí ústav v Krabčicích. V VIII. sedění učinil synod k návrhu IV. komise (ref. dr. A. Novotný) toto usnesení:

Synod doporučuje sborům a rodinám, aby do krabčického ústavu, jehož dvouletá odborná škola pro ženská povolání má právo veřejnosti, posílaly dívky s předběžným vzděláním v počtu co nejhojnějším. Synod prosí synodní radu, aby čas od času naše sbory upozornila na toto usnesení, zvláště před prázdninami. Zároveň pověřuje kuratorium tohoto ústavu, aby podle potřeby církve rozšířilo výchovnou činnost ústavu mimo dnešní rámec odborné školy pořádáním vícedenních kursů pro učitele náboženství, pracovníky v Nedělních školách a mezi mládeží a pod.

74. Biblická dějprava. V IX. sedění učinil synod k návrhu III. komise (ref. dr. F. Hrejsa) toto usnesení:

Budiž vypracována biblická dějprava pro tři stupně: 1. zachytí stěžejní biblické děje, 2. základní myšlenky křesťanské a 3. biblické osobnosti. K vypracování těchto dějeprev se ustanovuje komise, v níž zasedají: Stanislav Čapek, František Kučera, Timoteus Pokorný a Josef Šlechta.

75. Osnova pro vyučování náboženství. V VIII. sedění učinil synod k návrhu IV. komise (ref. dr. A. Novotný) toto usnesení:

Synod ukládá výboru pro náboženskou výchovu, aby zpracoval osnovu pro všechny typy vyučování na školách národních a středních, zvláště pro případy, na něž v dosavadních osnovách není pamatováno (str. 55 1. odst.). Synod při tom upozorňuje na vydaný učební plán St. Čapka a řed. Fr. Kučery a na učební plán far. Kantorka z Mělníka.

76. Schvalování učebnic. V VIII. sedění učinil synod k návrhu IV. komise (ref. dr. A. Novotný) toto usnesení:

Synod se usnází, aby rukopisy všech spisů, vyžadujících schválení synodu pro vyučování náboženství, byly před tiskem předloženy synodní radě ke schválení a poznámkám.

Poznámka: Zpráva o schválení některých zpěvníků pro vyučování je otištěna pod čís. 58.

77. Spisek o rodinné výchově, leták o vyučování náboženství. a) V VIII. sedění učinil synod k návrhu IV. komise (ref. dr. A. Novotný) toto usnesení:

Synod pověřuje synodní radu, aby podle usnesení posledního synodu požádala dr. Křenka o zpracování kázání o výchově rodinné ve spisek, který má být rozšiřován při oddavkách, prvním křtu a při pastoraci tam, kde jsou děti.

b) V VIII. sedění učinil synod k návrhu IV. komise (ref. dr. A. Novotný) toto usnesení:

Synod ukládá synodní radě, případně odboru pro výchovu, aby vypracoval leták pro rodiče o důležitosti vyučování náboženství, aby procento dětí, odhlašovaných z náboženství, kleslo na minimum.

V. Věcí hospodářské.

78. Společná pokladna, všecírkevní stavební fond, pevná repartice. V VI. sedění přijal synod k návrhu V. komise (ref. F. Kavka) beze změny návrh synodní rady, otištěný na str. 246 synodních předloh pod čís. 11 a znějící takto:

- a) Společná pokladna i všecírkevní stavební fond budíž zachovány a ročně budiž vybráno a na sbory rozvrženo jako dosud 100.000 Kč na společnou pokladnu a 50.000 Kč na všecírkevní stavební fond zápůjčkový.
- b) Synod prodlužuje na tříletí 1936—38 zmocnění, dané šestým synodem synodní radě, aby v případě nezbytně nutném použila ke krytí církevních potřeb také úroků ze společné pokladny.
- c) Všecírkevního stavebního fondu budiž nadále používáno dosavadním způsobem, t. j. na bezúročné zápůjčky, poskytované sborům na nutné stavby.
- d) Rozvržení příspěvků na jednotlivé sbory (repartice) pro společnou pokladnu a všecírkevní stavební fond, usnesené VI. synodem, zůstává v platnosti i pro tříletí 1936—38. Synodní rada se však zmocňuje, aby při vzniku nových sborů, při rozsáhlejší přefaření, aneb při jiných nepředvídatelných důležitých okolnostech, byly částky, předepsané jednotlivým sborům, příslušně upraveny.

P o z n á m k a: Přes návrhy sen. konventů body 29 a 30 přešel synod ve svém VI. sedění k dennímu pořádku (podle návrhu V. komise, ref. J. Porubják).

79. Potřeba řádného placení celocírkevních příspěvků. a) V VIII. sedění učinil synod k návrhu V. komise (ref. F. Ženatý) toto usnesení:

Synod žádá seniorátní výbory, aby osobní intervencí ve sborech snažili se přesvědčiti staršovstva o nutnosti a možnosti splatiti nedoplatky salární i nedoplatky repartovaných částek na společnou pokladnu a všeobecný stavební fond, a aby osobně působili na dodržování a správné odvádění sbírek na všecírkevní účely.

b) V VI. sedění učinil synod k návrhu V. komise (ref. J. Porubják) toto usnesení:

Synod pověřuje synodní radu, aby nepovolovala žádných podpor a půjček sborům, které neplatí řádně repartované částky pro

společnou pokladnu a pro stavební fond jakož i synodní radou předepsané chrámové sbírky, dále sborům, jichž průměr salárních poplatků klesl pod 6 Kč.

80. Účty a hospodaření synodní rady. V VIII. sedění učinil synod k návrhu V. komise (ref. F. Ženatý) tato dvě usnesení:

- a) Synod schvaluje účty synodní rady, pokud se týče jmění církevního, nadačního i pensijního, a žádá sbory i faráře, aby přesným plněním svých povinností těžkou a odpovědnou práci synodní rady usnadňovali.
- b) Synod schvaluje hospodářství „Českého Bratra“ a ústředních osobních nákladů církevních. Synod shledal vše v úplném pořádku.

81. Směrnice pro povolování církevních staveb. V VIII. sedění učinil synod k návrhu V. komise (ref. sen. J. Toul) toto usnesení:

Synod přijímá beze změny návrh synodní rady na směrnice pro povolování novostaveb a nákladnějších přestaveb církevních budov, otištěný na str. 230 synodních předloh pod č. 3.

Poznámka: Plné znění těchto směrnic bylo vyhlášeno ve Věstníku synodní rady roč. XVII., č. 4, str. 294—295.

82. Směrnice pro zřizování nových farních sborů. V VIII. sedění učinil synod k návrhu V. komise (ref. sen. Jan Toul) toto usnesení:

Synod přijímá beze změny návrh synodní rady na směrnice pro zřizování nových farních sborů, otištěný na str. 232 synodních předloh pod č. 4.

Poznámka: Plné znění těchto směrnic bylo vyhlášeno ve Věstníku synodní rady roč. XVII., čís. 4, str. 296—297.

83. Placení a vybírání saláru. V VIII. sedění učinil synod na návrh V. komise (ref. F. Kavka) se zřetelem ke zprávě synodní rady na str. 79 a k tabulkám na str. 90—103 synodních předloh toto usnesení:

Sedmý synod soudí, že veliké rozdíly v placení saláru vyžadují nejsvědomitější spolupráce staršovstev, farářů a seniorů. Doporučuje, aby byly v každém seniorátě konány při vhodné příležitosti (jako jsou seniorátní porady presbyterní nebo visitace seniorů) porady, neměla-li by se změnit, anebo doplnit dosavadní metoda vybírání příspěvků. Za podklad jednání budiž vzat námět, aby vybírání saláru rozložilo se na kratší období (čtvrtletně, měsíčně nebo týdně) dle druhu zaměstnání členů sborových, dále zavedení členských legitimací a salárních známek.

84. Směrnice minimálních platů duchovenských. V VIII. sedění učinil synod k návrhu V. komise (ref. Jos. Kulík a B. Tichota) toto usnesení:

Synod schvaluje návrh synodní rady na úpravu směrnic pro minimální platy duchovenstva (otištěný na str. 238—240 synodních předloh pod č. 8) s těmito změnami:

- a) U těch duchovních, kterým by měly býti platy podle nových směrníc sníženy proti dosavadním jejich platům, zůstanou tyto dosavadní platy zachovány,
- b) zvláštní přídavky ke služnému se od r. 1936 povolují ve výši 1000 Kč ročně pro faráře a vikáře sborů: Domažlice, Kralovice, Merklín, Soběslav a Strakonice.

Nová úprava směrnice, synodem přijatá, zní tedy takto:

Směrnice pro minimální platy duchovenstva.

A. Platy vikářské.

1. Vikáři jsou pomocní kazatelé řádně ordinovaní.
 - a) z nich jedni jsou na uprázdněných sborech farních (kde faráře není),
 - b) druzí jsou zvoleni ve sboru, kde vedle místa farářského jest systemisováno se svolením synodní rady a státní správy druhé místo kazatelské,
 - c) jiní, kteří jsou povoláni sborem, kde místo vikářské není systemisováno, ale kde jest ho zapotřebí k výpomoci farářů v jeho stáří neb nemoci a pod.
 2. a) Základní plat vikářů na sborech uprázdněných bude 9.000 Kč a byt, jakož i všechny různé příjmy, které by faráři náležely (štola, remunerace a cestné za vyučování náboženství a pod.). Vedle toho náleží vikářům trienálky a výchovné v stejné výši jako farářům.
 - b) Základní plat vikářů, ustanovených na místech pro ně systemisovaných, bude v prvním roce rovněž 9.000 Kč a přiměřený byt. Jím náleží také i remunerace za vyučování náboženství a cestné, jestliže by nebylo učiněno a do listiny vokační vloženo jiné dojednání. Vikáři na místech řádně systemisovaných, kteří působí déle nežli jeden rok, budou míti v druhém roce své vikářské služby plat 10.500 Kč, v třetím a čtvrtém roce 12.000 Kč, v pátém a dalších letech 13.500 Kč základního platu. Těmto vikářům náleží trienálky i výchovné na děti nezaopatřené podle směrníc platů farářských.
 - c) O platu vikářů povolanych dočasně tam, kde místo vikářské systemisováno není, musí býti učiněno dojednání se sborem i farářem a vloženo do vokační listiny. Očekává se však, že plat ten bude podle možnosti stejný jako plat jiných vikářů.
3. a) K povolání vikáře do uprázdněného farního sboru na místo faráře jest potřebí svolení synodní rady.

- b) Má-li býti nové místo vikářské trvale systemisováno, musí k tomu dáti svolení synodní rada a státní správa. Sbor, který o systemisaci žádá, musí k jeho služnému poskytovat aspoň 8.000 Kč a byt. V případě zvláště veliké potřeby a chudoby sboru smí synodní rada k systemisaci svoliti, zaručí-li se sbor ze svých prostředků dávatí vikáři 6.000 Kč ročně a byt.
- c) I k povolání vikáře k výpomoci faráři na místo nesystemisované se svolením státních úřadů jest potřebí svolení synodní rady.

B. Platy farářské.

1. Základní plat faráře, t. j. plat zaručený vokační listinou a proměnlivým přídavkem od sboru i ze státní dotace, jest:

- a) před dovršením čtyř let služby v českobratrské církvi evangelické 12.000 Kč;
- b) po čtyřech letech služby 14.500 Kč;
- c) trienálky v počtu deset, jejichž výše závisí na částce, která zbude ze státní dotace po poskytnutí přídaveků platových a výchovných;
- d) přiměřený byt.

2. Výchovné přídavky na děti nezaopatřené budou tyto: 500 Kč na každé dítě do 10 let jeho věku, 1000 Kč po dovršení 10 let.

Dojíždí-li některé z dětí přes deset let staré do přespolní školy vzdálené od domu rodičů více nežli 4 km, obdrží farář zvýšený příravek, totiž 2.000 Kč; bydlí-li takové dítě za příčinou výchovy v místě školy vzdáleném více nežli 4 km, zvýší se příravek výchovný na 2.500 Kč.

3. Výchovný příravek poskytuje se na nezaopatřené děti do 18 let jejich věku; navštěvují-li pak nějakou střední školu, do 21 let a navštěvují-li s prospěchem školu vysokou, do 24 let.

4. Jestliže některé z dětí jest dáno na učení mimo dům a nemá-li žádný plat od zaměstnavatele, obdrží farář až do 18. roku věku jeho 2.500 Kč. Má-li dítě toto plat nejméně ročně 1000 Kč, obdrží farář pouze 1000 Kč na toto dítě.

C. Povšechná ustanovení.

1. Přídavky ze státní dotace na služné poskytují se ode dne potvrzení volby, jestliže tímto dnem neb dříve farář nebo vikář skutečně místo nastoupil. Dekrety potvrzovací budou vždy datovány 1. nebo 15. dne v měsíci.

2. Dosavadní směrnice minimálních platů duchovenských, pokud neodporují těmto ustanovením, zůstávají v platnosti s tou změ-

nou, že zvláštní přídavek ke služnému duchovních některých nových sborů se povoluje ve výši 1000 Kč ročně pro faráře neb vikáře sborů: Domažlice, Kralovice, Merklín, Soběslav a Strakonice.

3. Nové směrnice vstupují v platnost od 1. ledna 1936. Synodní rada se zmocňuje, aby roční číslice v těchto návrzích uvedené upravila na číslice dělitelné dvanáctí.

85. **Platový plán.** Tak zvaný platový plán jest usnesení synodu podle § 60 církevního zřízení, jímž se jednotlivým sborům ustanovuje minimum farářova služného, jež má poskytovat sbor ze svých prostředků. Tento platový plán v základních rysech trvá asi od r. 1923 (viz zprávu o II. synodu str. 47), ale byl na každém synodu v některých podrobnostech revidován podle změněné situace. Pro sedmý synod byl připraven obsáhlý návrh na revizi platového plánu, jež byl sestaven na základě vyjádření všech seniorátních výborů, na základě přípravných prací synodní rady a jež byl přijat na společné schůzi synodní rady a všech seniorů, konané dne 8. dubna 1935. Tento revisní návrh byl spolu s odůvodněním zvlášť rozmmnožen a rozeslán všem členům synodu. O tomto návrhu jednala V. (hospodářská) komise sedmého synodu, jež při tom vzala zřetel i na žádosti a rozklady některých sborů, které byly po konferenci seniorů z 8. dubna zaslány synodní radě nebo i přímo synodu. Pátá komise v některých bodech pozměnila návrh synodní rady a konference seniorů. Ve IV. plenárním sedění byl tento návrh komise po referátu V. Kupky přijat beze změn. V V. plenárním sedění byl však podán řádně podporovaný návrh na revokaci platového plánu a na změny v některých bodech. O tomto návrhu referovala V. komise v VIII. plenárním sedění (ref. V. Kupka); po debatě se synod usnesl změnití dřívější usnesení v jednom bodě, totiž nezvyšovati Humpolci kvotu nad výši, stanovenou r. 1932; kvota humpoleckého sboru má tedy zůstatí beze změny. Jiné pozměnovací návrhy byly zamítnuty. Usnesení synodu po všech těchto úpravách zní takto:

Sedmý synod se usnáší, aby i na léta 1936, 1937 a 1938 zůstal v platnosti platový plán přijatý šestým synodem, ale s následujícími změnami:

1. Hvozdnice:	vokační plat 4000 Kč,	přípl.	2000 Kč
2. Žižkov II.:	" " 4000 "	" "	4000 "
3. Nusle:	" " 4000 "	" "	5000 "
4. Domažlice:	" " 4000 "	" "	2000 "
5. Kralovice:	" " 4000 "	{ " 1936 —	
		{ " 1937 1000 "	
		{ " 1938 2000 "	
6. Merklín:	" " 4000 "	" "	2000 "
7. Rokycany:	" " 4000 "	" "	3000 "
8. Strakonice:	" " 4000 "	" "	2000 "
9. Mělník:	" " 4000 "	" "	16000 "
10. Roudnice:	" " 4000 "	" "	11000 "
11. Vtelno:	" " 4000 "	{ " 1936 14000 "	
		{ " 1937 14000 "	
		{ " 1938 15000 "	
12. Opolany:	" " 4000 "	{ " 1936 9000 "	
		{ " 1937 9000 "	
		{ " 1938 10000 "	
13. Libštát:	" " 4000 "	" "	6000 "

14. <i>Bohuslavice:</i>	vokační plat	4000 Kč,	přípl.	7000 Kč
15. <i>Pečky:</i>	"	"	4000 "	10500 "
16. <i>Bučína:</i>	"	"	4000 "	10000 "
17. <i>Čermná:</i>	"	"	4000 "	11000 "
18. <i>Džbánov:</i>	"	"	4000 "	7000 "
19. <i>Choceň:</i>	"	"	4000 "	7000 "
20. <i>Chrudim:</i>	"	"	4000 "	13000 "
21. <i>Lozice:</i>	"	"	4000 "	4000 "
22. <i>Vysoké Mýto:</i>	"	"	4000 "	5000 "
23. <i>Horní Dubenky:</i>	"	"	4000 "	5000 "
24. <i>Velká Lhota:</i>	"	"	4000 "	13000 "
25. <i>Moravec:</i>	"	"	4000 "	7000 "
26. <i>Písek:</i>	"	"	4000 "	6000 "
27. <i>Soběslav:</i>	"	"	4000 "	3000 "
28. <i>Olešnice:</i>	"	"	4000 "	1000 "
29. <i>Velké Meziříčí:</i>	"	"	4000 "	3000 "
30. <i>Hrubá Vrbka:</i>	"	"	4000 "	"
				"
				"
31. <i>Jasenná:</i>	"	"	4000 "	6000 "
32. <i>Vsetín (dolní sbor):</i>	"	"	4000 "	9000 "
33. <i>Vsetín (horní sbor):</i>	"	"	4000 "	11000 "
34. <i>Hovězí:</i>	"	"	4000 "	1500 "
35. <i>Frýdek:</i>	"	"	4000 "	—
36. <i>Hodslavice:</i>	"	"	4000 "	8000 "
37. <i>Orlová:</i>	"	"	4000 "	2000 "
38. <i>Prostějov:</i>	"	"	4000 "	"
				"
				"

Vedle tohoto celkového usnesení učinil synod ještě toto usnesení vzhledem k dopisu staršovstva chrudimského, jenž byl předložen V. komisi:

Chrudimí nepovoluje se snížení na dřívější kvotu, ponechává se zvýšení, a synod se ohraňuje proti nátlaku vyhrůžkami.

Poznámka: Přes návrh sen. konventu bod 33 na str. 261 synodních předloh přešel synod ve svém VI. sedění k dennímu pořádku (k návrhu V. komise, ref. J. Porubják).

86. Systemisování místa seniorátního vikáře pro seniorát moravsko-slezský. V VI. sedění učinil synod k návrhu V. komise (ref. J. Porubják) toto usnesení:

Synod se usnáší povolití systemisovaného seniorátního vikáře se sídlem v Hranicích (seniorát moravskoslezský), zabezpečí-li seniorát a sbory vikářské služné (6000 Kč a byt) a zaplatí-li povinné poloviny pensijního pojištění a jiné poplatky. Toto platí do příštího synodu.

Poznámka: Původně žádal o systemisování místa seniorátního vikáře též seniorát brněnský (viz tištěné předlohy synodní str. 261 č. 32), ale tato žádost byla dodatečně odvolána.

87. **Funkční platy.** V VIII. sedění učinil synod k návrhu V. komise (ref. Václav Kupka) toto usnesení:

Synod schvaluje úpravu funkčních platů seniorů a členů synodní rady, provedenou synodní radou na základě zmocnění, daného VI. synodem, a stanoví, aby tato výše funkčních platů platila i nadále, pokud to dovolí prostředky z patentové státní dotace. Tyto platy tedy budou:

- a) Funkční platy seniorů. Základ při seniorátech do 12 farních sborů 3800 Kč ročně, za každý další farní sbor 300 Kč; celková výše funkčního platu nesmí přesahovati 5200 Kč. Při výpočtu velikosti seniorátů se každých 5 kazatelských stanic nebo filiálních sborů počítá za jeden sbor farní.
- b) Funkční plat členů synodní rady (mimo synodního seniora) je 4800 Kč ročně.

88. **Směrnice platů diakonských.** V V. sedění učinil synod k návrhu IV. komise (ref. dr. V. Hájek), k němuž se připojila i V. komise, toto usnesení:

*Směrnice pro platy diakonské a pro zřizování nových
míst diakonských.*

1. Platy diaconů má v zásadě hraditi sbor, který je povolal. Výše tohoto platu ponechává se usnesení sborových orgánů (staršovstva, shromáždění hlasovných údů nebo zastupitelstva, po případě i dohodě sboru s diaconem).
2. Sborům se doporučují tyto směrnice pro platy diakonské: Základní služné budiž v prvních dvou letech jeho služby 6.000 Kč, v dalších letech 7.200 Kč ročně a byt; dále 10 trienálek po 400 Kč; na každé nezaopatřené dítě do 10 let jeho věku 350 Kč; po dosažení 10 let 700 Kč. Na nezaopatřené děti přes 10 let, dojíždějící do škol, vzdálených více než 4 km od bydliště, poskytuje se výchovné 1.200 Kč; bydlí-li dítě takové v místě dotyčné přespolečné školy po celý rok, jest výchovné 1500 Kč. Nárok na výchovné pomíjí obdobně jako u duchovních.
3. Do celkového platu v čl. II. uvedeného započítá se i remuneration za vyučování náboženství, t. j. plat diaconů, který je navržen v čl. II., nezvýší se o tuto remuneration.
4. Vedle těchto platů, jež se navrhují diaconovi, má sbor hraditi i polovici povinného příspěvku pensijního a nemocenského.
5. Jelikož ve většině dosavadních míst diakonských plat diaconů byl jen z části poskytován sborem samým a zbývající obnos, sborem nehrazený, byl placen z ústředních prostředků církevních, bude v těchto případech synodní rada se snažiti takové prostředky hledati, ale nemůže na sebe vzíti závazek

poskytovatí vždy diakonovi plnou výši přídavku, jaký dle dosavadních směrnic dostávali neb dostávatí by měli.

6. Má-li býti zřízeno nové místo diakonské, musí k tomu dáti synodní rada své svolení dle § 68 církevního zřízení. O toto svolení musí žádati sbor na základě usnesení staršovstva a zastupitelstva (shromáždění členů). V žádosti té musí býti prokázáno, že služné diakonovo může a bude platiti sbor sám ze svých prostředků, jakož i odváděti všechny povinné příspěvky pensijní a nemocenské. V takovém případě může sám sbor se usnésti, po případě s diakonem se dohodnouti, jaký plat jemu dáván bude.
7. Jestliže se nějaký sbor uchází o systemisování místa diakonského, ale při tom žádá o příspěvek na jeho služné z ústředních prostředků církevních, musí synodní radě učiniti tato sdělení: jaké služné by sbor sám diakonovi platiti chtěl, potom jakou by pravděpodobně diakon měl remuneraci za vyučování náboženství, jaké cestné by mu náleželo, vůbec jaké jiné příjmy by měl od sboru nebo z jiného pramene, a konečně jaký obnos z ústředních církevních prostředků by očekával. Synodní rada učiní rozhodnutí na základě jmenovaných informací, jakož i na základě vyjádření seniorátního výboru, dle naléhavosti systemisování nového místa diakonského, dle hospodářských poměrů sborových i dle stavu a výše ústředních prostředků církevních, určených na platy diakonské.

Přechodné ustanovení.

Nahoře uvedené směrnice platí pro všechny diakony nově po 1. lednu 1936 do církevní služby vstupující a pak pro všechny ty diakony, kteří ke dni 1. ledna 1936 nedovršili ještě plné tři služební roky.

Pro ostatní diakony, kteří jsou k 1. lednu 1936 v církevní službě déle nežli tři roky, platí prozatím směrnice usnesené minulým (šestým) synodem, avšak s tím rozdílem, že celkový jejich plat i s trienálkami a výchovným, vyměřený jím podle těchto starých směrnic, se jím v roce 1936 sníží o 10⁰%, v roce 1937 o dalších 10⁰% a v roce 1938 o další zbytek, takže od 1. ledna 1938 budou pro všechny diakony platiti směrnice nové, usnesené sedmým synodem.

Výše platu, jež je sbor podle dosavadních ujednání zavázán dáti diakonovi ze svého, zůstává nedotčena. Snížení platů připadá k dobru jedině pokladně celocírkevní. Synodní radě se ponechává v případech výjimečných naznačené snížení buď zvětšiti nebo zmenšiti.

89. Opatření prostředků na vydržování diakonů. V VIII. sedění učinil synod po návrhu V. komise (ref. B. Tichota) toto usnesení:

1. Synod se usnáší, aby každoročně byla vypisována chrámová všeobecná sbírka na fond pro vydržování diaconů.
2. Synod žádá Jeronymovu Jednotu, aby každý rok ze svých prostředků oddělila přiměřenou částku (nejméně 5000 Kč) a poukázala ji synodní radě na fond pro vydržování diaconů.
3. Synod zmocňuje synodní radu, aby z darů zahraničních nebo domácích, budou-li jaké, oddělila přiměřenou část a připojila ji k fondu pro vydržování diaconů, pokud ovšem dary ty nebudou mít jiné určení.
4. Synod zmocňuje synodní radu, aby tiskem anebo jinak vyzvala i jednotlivé členy církve k darům na jmenovaný fond.
5. Z prostředků ústředních, z nichž až dosud se na vydržování diaconů přispívalo, budiž nadále k naznačenému účelu dá-
váno 50.000 Kč ročně.
6. Synod zmocňuje synodní radu, aby k fondu pro vydržování diaconů ročně připojila i výnos těch fondů a nadací z ví-
deňské likvidace, kterých jest možno podle stanov a statutů použití na podporu vyučovací práce církve (rozmanité školní a učitelské fondy).

90. **Potřebnost státní dotace.** V VIII. sedění přijal synod po referátu V. komise tento iniciativní návrh far. Otm. Hrejsy:

Synod vyslovuje díky vládě republiky československé za podporu církve po stránce právní i hmotné. Zároveň žádá vládu republiky československé, aby dotace, poskytovaná českobratrské církvi evangelické dle patentu z 8. dubna 1861 ř. z. č. 41 ne-
byla snižována, naopak jakmile to dovolí stav státních financí na původní výši byla uvedena. Církev, která hradí z tohoto přidělu administrativu církve, není s to při nynější výši dotace (450.000 Kč) podporovati sbory při stavbě chrámů, modliteben, far atd., přispívati jim na úmor tíživých dluhů. Mnohé sbory vlivem hospodářské krise upadly do dluhů a jsou v nebezpečí, že jim církevní budovy budou v dražbě prodány. Pomoc se strany státu jest proto velmi nutná.

91. **Cestné a diety členů synodu.** V VI. sedění učinil synod k návrhu V. komise (ref. F. Kavka) toto usnesení:

Cestné členům VII. synodu se vyměří takto: jízdné železnicí III. třídy do 70 km osobním vlakem, přes 70 km rychlíkem, pokud vskutku ho bude užito; při větší vzdálenosti místa přebývání od železniční stanice též výlohy autobusu neb povozu. Diety pro členy přespolní 40 Kč denně, nocležné 20 Kč.

92. **Úhrada výloh VII. synodu.** V VI. sedění učinil synod k návrhu V. komise (ref. F. Kavka) toto usnesení:

Výlohy VII. synodu rozvrhnou se na sbory poměrně podle pevné repartice, usnesené pro společnou pokladnu.

93. **Chrámové sbírky.** V VI. sedění přijal synod po referátu V. komise (ref. F. Kavka) návrh synodní rady č. 12 (str. 246 tištěných předloh synodních) s tou změnou, že sbírka na misii mezi pohany má se konati v lednu, sbírka pro Vídeň v březnu. Toto přemístění sbírky na misii mezi pohany se děje podle návrhu far. G. A. Molnára a to z toho důvodu, že doba církevního roku po svátku Zjevení Páně mudrcům je od dávných dob v církvi křesťanské obdobím, kdy snahy misijní stojí v popředí zájmu a zvěstování církve. Usnesení synodu tedy zní:

Synod se usnáší, aby byla vykonána jedna chrámová sbírka ve prospěch doplňování platů diakonských. Všecky ostatní celocírkevní sbírky chrámové zůstanou v dosavadní výši. Budou se tedy konati sbírky:

1. Na misii mezi pohany (leden).
2. Na některý potřebný sbor (únor).
3. Na Vídeň (březen).
4. Na Jeronymovu Jednotu (svátky svatodušní).
5. Na dostavění Husova domu v Praze (6. července).
6. Na všeobecný církevní fond (srpen).
7. Na sociální práci (září).
8. Na diakony (říjen).
9. Na některý potřebný sbor (listopad).
10. Na fond pro podporu studujících bohosloví (vánoce).

94. **Podpora vídeňskému sboru.** Svaz čsl. evangelíků v Rakousku podal synodu petici, obsahující žádosti o podporu v různých směrech. Synod jednal o ní ve svém VI. plenárním sedění a učinil k návrhu V. komise (ref. F. Kavka) toto usnesení:

- 1) Synod vyhovuje žádosti svazu čsl. evangelíků ve Vídni a schvaluje prodloužení dosavadní celocírkevní sbírky pro Vídeň na dobu do příštího synodu.
- 2) Doporučuje synodní radě, aby žádost podanou Svazem vídeňským ministerstvu školství a národní osvěty v Praze dle možnosti podporovala.
- 3) Synod nemá vlivu na udílení daru lásky Jeronymovou Jednotou a doporučuje proto Svazu, aby podal žádost za jeho udělení přímo předsednictvu Jeronymovy Jednoty.
- 4) O zápůjčce z Tolerančního fondu zápůjčkového nelze se synodu usnášeti, poněvadž nejsou splněny předpoklady, stanovené synodem pro zápůjčky na stavby určené a mimo to přidělení určitých sum, jakož i stanovení modalit o úmoru a zajištění zápůjček patří do kompetence synodní rady.

95. **Dostavba Husova domu.** O této věci referoval za V. komisi K. Pištora v III. plenárním sedění. Po doplnění informací synodním seniorem a po debatě,

jíž se účastnili J. Šlechta, K. Machotka, F. Kavka, J. Pohanka a K. Nagy učinil synod toto usnesení:

- 1) Synod dává svolení ke stavbě nádvorní budovy Husova domu a pověřuje spolek Husův dům jejím prováděním. Spolku pak povoluje se zápůjčka z pohotových prostředků církevních do výše 1,000.000 Kč s přiměřeným zúročením a amortisací dle možnosti dvouprocentní.
- 2) Synod se usnáší vysloviti uznání a díky za práci, kterou dobudování ústřední církevní budovy věnoval spolek Husův dům, jmenovitě bratří dr. J. Hrozný, Jar. Jiskra a K. Pištora.

P o z n á m k a : Plány nádvorní budovy byly dány členům synodu k nahlednutí.

96. Uložení církevního jmění. V VIII. sedění učinil synod k návrhu II. komise (ref. B. Vraný) toto usnesení:

Synod doporučuje synodní radě, aby uvažovala o uložení části církevních peněz v hypotekárních zápůjčkách na všecírkevní rentabilní nemovitosti při plné sírotčí jistotě i mimo Prahu. Návrh přijat.

97. Bratrský sbor v Mladé Boleslavi. Pastorální konference seniorátu poděbradského předložila synodu petici, směřující k akci o získání bratrského sboru v Mladé Boleslavi pro církev. O této věci referovala v VIII. sedění V. komise (ref. Fr. Zenatý). Komise nedoporučila tuto petici z důvodů finančních, poněvadž není zjištěna cena a úhrada dalších výloh udržovacích. Soudili sbor boleslavský, že by mohl získati tuto budovu obvyklou cestou, kterou se získávají budovy bohoslužebné, je mu volno o to se pokusiti. Bylo by nutno uvažovati o tom, do jaké míry bylo by lze budovy prakticky použiti. V rozhovoru o návrhu komise se ukázalo, že byl odmítavý pouze z důvodů hospodářských. Při hlasování pak návrh komise nebyl schválen. Byl však přijat návrh, jež v debatě podal sen. Oskar Opočenský a jenž zní takto:

Synod jednomyslně souhlasí se snahou českobratrského evang. sboru v Ml. Boleslavi o získání velkého sboru v Ml. Boleslavi. Prohlašuje, že církev českobratrská evangelická má na tuto památku právo a očekává, že budova bude českobratrské církvi evangelické vrácena za cenu, za jakou ji město samo nabylo. Synodní rada nechť doporučí, aby sbory podepřely tuto akci seniorátu poděbradského i finančními obětmi.

98. Družstvo ústavů myslibořických. V VIII. sedění učinil synod k návrhu II. komise (ref. B. Vraný) toto usnesení:

Synod bere na vědomí zprávu družstva myslibořického a usnáší se při tom, aby bylo upsáno 10 podílů tohoto družstva po 100 Kč z církevního jmění.

P o z n á m k a : Tento návrh byl přijat s podotknutím, že obnos bude uhrazen z fondu úrokového.

VI. Věcí pensijní.

99. **Úprava pensijních stanov.** V II. sedění učinil synod k návrhu I. komise (ref. O. Opočenský) toto jednomyslné usnesení:

Synod bere na vědomí zprávu synodní rady o věcech pensijních, schvaluje s povděkem vhodná opatření, která učinila a rovněž schvaluje všechny její návrhy, uvedené pod číslem 5. na str. 233 a 234. Tím jsou také vyřízeny odchylné návrhy seniorátu plzeňského, poděbradského a moravskoslezského na str. 262 č. 34.

Přijatý návrh synodní rady zní:

- a) Sedmý synod vzav na vědomí zprávu synodní rady o právním podkladu pensijního pojištění českobratrského evangelického duchovenstva se usnáší takto: normální pensijní nároky českobratrského evangelického duchovenstva, spojené s místem jimi zastávaným, požadované v § 11. vládního nařízení č. 252/1933 Sb. z. a nař., jsou nároky na pensii z kongruové státní dotace v takové výši, jakou stanoví kongruový zákon z roku 1926 a zákony o úsporách ve státní správě, pokud se k citovanému kongruovému zákonu vztahují. Případy pensijního pojištění duchovních, kteří napřed konali službu v jiné církvi nežli v českobratrské církvi evangelické a byli v ní pensijně pojištěni, budtež řešeny individuálně zvláštním opatřením podle rozhodnutí synodní rady. Pojištění u pensijního fondu českobratrské církve evangelické je toliko církevně povinné a má vzhledem k zákonu o pensijním pojištění povahu pojištění dobrovolného a nadlešovacího. Pojišťují se u něho toliko duchovní českobratrské církve evangelické, kdežto všichni ostatní zaměstnanci církevní, zvláště diakoni, musí býti podle zákona z roku 1929 pojištěni u Všeobecného pensijního ústavu. Synodní radě se ukládá, aby nově do církevní služby vstupující diakony do pensijního pojištění u pensijního fondu českobratrské církve evangelické nepřijímala a odkázala je na pensijní pojištění u Všeobecného pensijního ústavu. Diakoni, kteří dosud jsou pojištěni u pensijního fondu českobratrské církve evangelické budtež převedeni do pojištění u Všeobecného pensijního ústavu.
- b) Synod bere na vědomí zprávu synodní rady o výši pensii a vdovských zaopatřovacích platů, podanou v brožurě k 7. synodu na str. 145 a násl. a schvaluje ji. Zejména bere synod na vědomí, že synodní rada od 1. července 1933 zrušila 100⁰/o ní dobrovolně poskytovaný příplatek k pensii a vdovským platům z bývalého t. zv. pensijního ústavu vídeňského a že od téhož data vyměřovala výslužné z pensijního fondu českobratrského evangelického podle zásady: za léta 1922—1929 po pětiletém členství základ za prvních

pět let 1.200 Kč a za každý další rok, za který bylo zapláceno ročně 800 Kč na členských příspěvcích, pensí ročně 160 Kč; za léta 1930 a další, v nichž členové platili zvýšené roční příspěvky 1.500 Kč, za každý rok pensí 290 Kč. Tím se ruší usnesení V. synodu, dotýkající se této věci.

- c) Synodní radě se ukládá, aby do příštího synodu vypracovala a s prozatímní platností ve Věstníku synodní rady vyhlásila text nových stanov pensijního fondu českobratrské církve evangelické podle usnesení VII. synodu a podle zásad, obsažených ve zprávě o věcech pensijních v brožurě k VII. synodu. Při tom budiž přihlíženo i k usnesením synodu V. a VI., pokud nejsou v rozporu s usnesením VII. synodu.
- d) Usnesení pátého synodu, že synodnímu seniorovi v pensí přísluší vedle normálního výslužného z pensijního fondu českobratrské církve evangelické ještě přídavek 1000 Kč z tohoto fondu za každý dokonaný rok aktivní služby seniorské, nejvýše 6000 Kč, se zrušuje.
- e) Duchovní, kteří v letech 1922—1929 platili nízké pensijní příspěvky do českobratrského evangelického pensijního fondu (800 Kč), mohou si je dodatečně zvýšiti na příspěvek ročních 1500 Kč a tím si zajistiti zvýšený pensijní nárok. Za každý z uvedených let je nutno doplatiti 700 Kč se 6% úrokem. Zakupovati si leta před rokem 1922, kdy pensijní fond českobratrské církve evangelické neexistoval, není přípustné.

VII. Věci misijní.

100. **Misie mezi pohany.** V IX. sedění učinil synod k návrhu VI. komise (ref. Josef Čech) toto usnesení:

Synod s potěšením a vděčně bere na vědomí pomoc francouzské církve při vyslání našeho pracovníka mezi pohany a větší zájem o dílo misie u nás.

Poznámka: V debatě podal výklad o okolnostech vyslání misionáře Mikoláška synodní senior. VI. Martínek navrhl zaslání díků synodu příslušným činitelům francouzským a pozdravu mis. Mikoláškoví. Dr. Ad. Novotný navrhl, aby sbírek na misií se ujal Nedělní školy. Br. Štrupl žádal zavedení zvláštního řádu (statutu) pro misionáře. Předseda vysvětlil, že nyní platí pravidla francouzská. Bylo potom usneseno zaslání dík do Francie a pozdrav br. Mikoláškoví, a dále usneseno pořádati v Nedělních školách sbírky na misií a svěření jejich organizaci Svazu Nedělních škol.

Poznámka: Usnesení, týkající se Misijní školy v Olomouci jsou otištěna v této zprávě pod č. 66.

VIII. Styky s jinými církvemi a korporacemi.

101. Styky s jinými církvemi. V IX. sedění vzal synod na návrh VI. komise (ref. P. Havelka) se souhlasem na vědomí zprávu synodní rady o stycích s jinými církvemi (viz tištěné předlohy synodní str. 151—155). Při tom přešel synod k návrhu téže komise k dennímu pořádku přes bod 37. návrhů seniorátních konventů, aby k utužení vzájemných styků s církví slovenskou byl na synody oficiálně zván zástupce této církve, a to z toho důvodu, že takové pozvání se již nyní pravidelně děje.

102. Styky s evangelickou církví a. v. na Slovensku. V VI. sedění přijal synod tento pilný návrh J. VI. Šebesty a druhů:

Synod vítá usnesení generálního sněmu evang. církve a. v. na Slovensku, který zasedal minulý týden v Trnavě, aby byla zřízena komise pro největší sblížení s československou církví evangelickou a žádá kompetentní činitele a úřady československé církve evangelické, aby tyto snahy co nejvíce podporovaly.

P o z n á m k a: Verifikační komise připojila k protokolu VI. sedění v této věci následující doložku: „K témuž odstavci 5 na str. 5 se na základě připomínky seniora Jadrnička a seniora Medka konstatuje: Toto usnesení synodu se stalo na základě nepřesné informace. Generální konvent evangelické a. v. církve na Slovensku zasedal 28. listopadu 1935 v Trenčíně, nikoli v Trnavě, a nezřídil komisi pro největší sblížení s československou církví evangelickou, nýbrž bylo na generálním konventu referováno, že se v roce 1935 utvořila „Sekce volného sdružení slovenských evangelických a. v. farářů pro styky s československou evang. církví“ resp. s jejími faráři, a bylo též oznámeno generálnímu konventu předsednictvo této sekce. Konvent to vzal na vědomí.“

103. Generální delegace pro evangelickou a. v. církev na Slovensku. V IX. sedění učinil synod k návrhu VI. komise (ref. K. Andrlé) toto jednohlasné usnesení:

Synod se usnáší přijmouti návrh synodní rady na udělení generální delegace pro slovenskou a. v. církev v plném znění.

P o z n á m k a: Doslovné znění této generální delegace bylo vyhlášeno ve Věstníku synodní rady roč. XVII. č. 4. str. 298.

104. Jednání o sjednocení církví. V IX. sedění učinil synod k návrhu VI. komise (ref. K. Andrlé) toto usnesení:

Synod zmocňuje synodní radu, aby jednala s evangelickými církvemi českými o sjednocení.

105. Kostnická Jednota. V IX. sedění učinil synod na základě návrhu VI. komise (ref. Josef Čech) a po debatě, již se zúčastnili dr. A. Novotný, Pavel Havelka, J. V. Šebesta, Kamil Nagy a Václav Kupka toto usnesení:

Synod bere s politováním na vědomí, že činnost Kostnické Jednoty ochabla a že počet jejího členstva klesl. K nejzávažnějším příčinám tohoto zjevu nenáleží jen současná tíseň hospodářská, nýbrž zajisté i nedostatek těsnější součinnosti Kostnické Jednoty

se staršovstvy a círk. úřady, obzvláště s br. kazateli církve česko-bratrské evangelické, z níž jest 90⁰/₁₀₀ členů Kostnické Jednoty. Laickou převahu a mezidenominační ráz Jednoty Kostnické má synod na zřeteli. Synod přeje této významné instituci ku práci konané dle směrnic jejího zvěčnělého zakladatele Dra Čeňka Duška všeho nejlepšího zdaru od Pána.

106. **Jiné spolky.** V IX. sedění učinil synod k návrhu VI. komise (ref. Pavel Havelka) toto usnesení, vztahující se k bodům 15—19, str. 169—171:

Synod běře s uspokojením na vědomí pochvalnou zprávu o působení „Kalicha“, Blahoslavovy společnosti, Blahoslava v Praze, východočeské pěvecké župy Blahoslavovy a Českobratrského družstva v Praze, a přeje jim do další činnosti hojně zdaru a požehnání.

107. **Informační brožura o naší církvi pro cizinu.** V VI. sedění učinil synod k návrhu VI. komise (ref. Pavel Havelka) toto usnesení:

Synod se usnáší, aby brožura prof. Hrejsy o naší česko-bratrské evangelické církvi, určená pro zahraniční evangelický svět, přeložená br. syn. seniorem a Rev. Hendersonem do angl. jazyka, byla přeložena též do jazyka francouzského, italského a švédského, k čemuž se podotýká, že dva přítomní synodálové se již uvolnili k překladu do italštiny a švédštiny.

IX. Různé.

108. **Sjezdy, manifestace, pastýřské listy.** V IX. sedění učinil synod k návrhu I. komise (ref. R. Medek) toto usnesení:

Synod uznává důvody, proč nebyl svolán sjezd členů naší církve v uplynulém mezidobí. Rovněž schvaluje, že místo pastýřského listu seniorova vydáno bylo poselství synodní rady o manželství a životu rodinném. Dále opětně vyslovuje synod přání, aby vedle synodu a konventů byly při vhodných příležitostech pořádány veřejné česko-bratrské sjezdy ústřední i krajské. Zvláště se jeví vhodné, aby na manifestacích a v listech pastýřských byly projednány takové otázky, které byly uvedeny v proslovu synodního seniora při zahájení VII. synodu.

109. **Porady seniorů.** V IX. sedění učinil synod k návrhu III. komise (ref. T. B. Kašpar) toto usnesení:

Synodní rada se vybízí, aby k jednání o naléhavých a pro celou církev závažných otázkách alespoň jednou do roka svolávala mimořádné porady seniorů. Náklad ke konání těchto schůzí buď uhrazen z pokladen seniorátů.

V debatě bylo k otázce úhrady podáno to vysvětlení, že se má vypočísti vždy aritmetický průměr nákladů schůzí, aby seniorátní pokladny hradily tyto

výlohy stejným dílem. I toto vysvětlení bylo synodem schváleno, jakožto závazný výklad hořejšího usnesení.

110. Odznaky církve, úřední úbory a pod. V IX. sedění navrhla VI. komise (ref. Pavel Havelka), aby nebyl přijat návrh sen. konventů č. 47 a přimlouvala se toliko, aby bylo pracováno k větší jednotnosti v odznacích a úborech. V debatě zdůraznil Kamil Nagy, že otázka jednotnosti v úborech není vedlejší a že by bylo třeba, aby zde opravdu byl pořádek. Po debatě bylo učiněno toto usnesení:

Synod se usnáší požádati synodní radu, aby se pokusila stanovit a doporučit jednotné úbory, tabulky, razítka, odznaky a pod.

111. Ochrana evangelíků v sovětském Rusku. V IX. sedění učinil synod k návrhu VI. komise (ref. Pavel Havelka) toto usnesení:

Synod se usnáší pověřiti synodní radu, aby vhodným způsobem v mezích dané možnosti se zasazovala o ochranu evangelíků v sovětském Rusku.

112. Časopis Český Bratr. V IX. sedění předložila VI. komise (ref. T. B. Kašpar) tento návrh:

Synod projevuje přání, aby Český Bratr byl nadále vydáván jako Věstník, obsahující sdělení a zprávy synodní rady z oboru její působnosti i ze života a práce jiných církví, část pak ideová aby byla podávána ve způsobu, prostému čtenáři co nejpřístupnějším. Synod má za to, že Český Bratr měl a mohl se státi v pravdě lidovým, evangelisačně působivým časopisem, jakého naše církev nutně potřebuje.

V debatě byly projeveny v této věci značné rozpory názorů. Rud. Medek a J. Dus zastávali proti komisi opačný názor, že Český Bratr jako časopis oficiální má býti representační, zatím co jako lidové působí listy jiné. J. Dus spíše žádá, aby byli ještě více redakci Českého Bratra přibráni profesori fakulty.

Návrh komise byl pak na podnět R. Medka zamítnut.

113. Statistické dotazníky. V IX. sedění přijal synod tento návrh, podaný v debatě Rud. Medkem:

Každoroční dotazníky novoroční o přestoupilých buďtež zrušeny a místo nich nechť farní úřady podávají podrobné zprávy o přestupech úřadům seniorátním při výkazech o počtu duší a funkcí za uplynulý rok.

Většinou hlasů byl však zamítnut návrh, podaný v debatě při téže příležitosti Emilem Pokorným a znějící takto: Synod nechť požádá synodní radu, aby ve statistickém dotazníku byla zavedena nová rubrika při přistoupilých, kolik totiž bylo přistupů při sňatcích a kolik z opravdového věčného zájmu.

114. Stálé odbory synodní (zásadní usnesení). a) V VI. sedění usnesl se synod zřídit tyto odbory:

- I. Odbor pro jednotu v bohoslužbě a v učení.
- II. Odbor výchovný.
- III. Odbor agendární.

- IV. Odbor sociální.
- V. Evangelizační odbor.
- VI. Odbor pro styky s církvemi zahraničními.
- VII. Odbor pro styky s církví slovenskou.
- VIII. Odbor konfesijní.
- IX. Odbor církevně-právní.
- X. Odbor pro katechismus.
- XI. Odbor pro sjednocení církví.
- XII. Odbor pro naléhavé otázky.

Usneseno odbor pro studium otázek reformačních přiděliti odboru konfesijnímu. Zřízení odboru VI. usneseno většinou 38 proti 23 hlasům. Zřízení ostatních odborů přijato jednohlasně.

b) V IX. sedění učinil synod k návrhu VI. komise (ref. Josef Čech) toto usnesení:

Do odborů synodem volených budtež voleni pouze lidé zapracovaní, kteří mají dosti času, zájmu a lásky, aby jejich odbory ihned a trvale s úspěchem pracovaly.

115. **Volba členů stálých odborů synodních, kuratorií a pod.** Návrhy na volbu členů stálých odborů, kuratorií a pod. připravila zvláštní komise, která byla zvolena v VI. sedění a v níž zasedali tyto synodálové: Stanislav Čapek, dr. Ferdinand Hrejsa, dr. Jindřich Hrozný, Gustav A. Molnár, dr. Oldřich Novotný, Emil Pokorný. Na základě návrhů této komise zvolil synod v IX. sedění tyto členy stálých odborů:

Synodní senior má právo členství ve všech stálých odborech a má byti zván do jejich schůzí.

1. *Odbor pro jednotu v bohoslužbě a učení:*

Prof. dr. Hrejsa, far. J. V. Šebesta, far. Bedř. Jerie, prof. dr. J. L. Hromádka, far. dr. R. Říčan.

1 b) *Pododbor písňový (pro hudbu i text):*

Dr. J. B. Šimek, prof. Jar. Urbanec, far. Lad. Juren, T. B. Kašpar, far. G. Ad. Molnár.

2. *Odbor výchovný:*

Far. St. Čapek, Vlad. Čapek, far. J. Kantorek z Mělníka, dr. Ad. Novotný, prof. dr. Bednář, inspektor Chýna, řed. Fr. Kučera, far. Tím. Pokorný, dr. Jindř. Hrozný, dr. J. B. Souček.

3. *Odbor agendární:*

Far. J. V. Šebesta, kons. Pavel Nešpor, far. G. Ad. Molnár, far. dr. V. Hájek, far. B. Fleischer.

4. *Odbor sociální:*

Far. St. Čapek, Jar. Jiskra, Kamil Nagy, konsul B. Vraný, prof. dr. Bednář, dr. J. B. Šimek, paní M. Žilková.

5. *Odbor evangelizační:*

Sen. K. Machotka, far. Jaroslav Řepa, far. Ant. Venc, far. St. Čapek, far. B. Smetánka, far. dr. Křenek, dr. Ant. Boháč.

6. *Odbor zahraniční:*

Prof. dr. Fr. Žilka, sen. T. B. Kašpar, far. dr. Křenek, prof. dr. Fr. Bednář, far. P. Havelka, far. V. Řehák, far. dr. A. Novotný, far. Štrupl, Vlad. Čapek.

7. *Odbor pro styky s církví slovenskou:*

Komise navrhla původně tato jména: B. Burian, Josef Jadrníček, Kamil Nagy, Karel Machotka, J. V. Šebesta, K. P. Lanštják, J. P. Šebesta (ml.).

Když tento odbor byl již zvolen, nepřijali volbu oba senioři Burian a Jadrníček, a synod se připojil k myšlence v debatě dodatečně projevené, že bude lépe, nevolit zvláštního odboru k styku se Slováky.

V důsledku toho revokoval synod volbu již provedenou a prohlásil výbor spolku českobratrského duchovenstva za stálý odbor pro styky s církví slovenskou.

8. *Odbor konfesní:*

Prof. dr. F. Hrejsa, prof. dr. J. Hromádka, prof. dr. Fr. Žilka, prof. dr. Fr. Bednář, prof. Cohorna, far. dr. R. Říčan, far. Kr. Lanštják.

9. *Odbor církevně=právní:*

Sen. Rud. Medek, dr. J. Hrozný, farář Otmar Hrejsa, dr. Joz. Král, dr. Em. Lány, F. Zbořil, K. Vilím, far. Josef Závodský, prof. dr. Old. Novotný.

10. *Odbor pro katechismus:*

Prof. dr. Ferd. Hrejsa, far. dr. V. Hájek, prof. dr. Fr. Bednář, prof. dr. J. L. Hromádka, ředitel Fr. Ondruška, dr. Jindř. Hrozný.

11. *Odbor pro sjednocení církví:*

Dr. J. B. Souček, dr. Ad. Lukl, dr. Jindř. Hrozný, far. Kr. Lanštják, far. Mir. Krejčí, far. dr. J. B. Jeschke.

12. *Odbor pro naléhavé otázky:*

Dr. Jindř. Hrozný, prof. dr. Žilka, prof. dr. Jan B. Kozák, senior
T. B. Kašpar, prof. dr. Bednář, prof. dr. Old. Novotný.

Za svolavatele dosud jmenovaných odborů se volí:

1. Dr. Hrejsa,	5. Stan. Čapek,	9. Dr. E. Lány,
1 b) Dr. Šimek,	6. Dr. Žilka,	10. Dr. Hrejsa,
2. Vl. Čapek,	7. Výbor spolku,	11. Dr. Ad. Lukl,
3. J. Vl. Šebesta,	8. Dr. Hrejsa,	12. Dr. J. Hrozný.
4. Dr. Šimek,		

13. *Za zástupce do Svazu evang. církví se volí:*

- a) za členy: Dr. F. Bednář, dr. Ant. Boháč, prof. dr. Hromádka, Pavel Havelka, Otmar Hrejsa, dr. J. Hrozný, senior B. Burian, dr. Em. Lány, sen. K. Machotka, Jarolím Nešpor, prof. dr. Žilka, synod. senior dr. J. Souček, dr. Ad. Lukl, řed. K. Vilím, synod. kurátor Ferd. Kavka, Karel Výborný.
- b) za náhradníky: Frant. Prudký, far. J. V. Šebesta, far. J. Porubják, far. B. Jerie, prof. B. Dudycha, Jos. Čech z Novicí, far. Stan. Čapek.

14. *Do výboru Jeronymovy Jednoty:*

- a) za členy: Jan Řezníček v Chocni, Karel Vilím v Brně.
- b) za náhradníky: far. Boh. Hrejsa, ředitel Pohanka.

15. *Do spolku Husova domu:*

Ferd. Kavka, ing. C. Ursiny, Jan Kutěj.

16. *Do kuratoria Husova domu v Hradci Králové:*

V. Janský, arch. V. Reichl, prof. B. Dobíáš, far. Šoltész.

17. *Za správce budov učitelského ústavu v Čáslavi:*

Frant. Procházka v Čáslavi.

Poznámka: Vedle těchto odborů zvolil synod ještě komisi pro úpravu návrhu řádu a kázně pro sbory (viz tuto zprávu bod 40), komisi pro úpravu pravidel sborového života (viz tuto zprávu bod 41) a komisi pro vypracování dějeprav (viz tuto zprávu bod 74). — V synodních protokolech není zmínky o tom, zda byli zvoleni noví revisoři účtů.

116. **Úřední zpravodajství církevní.** V IX. sedění podala VI. komise (ref. Josef Čech) tento návrh:

Synod vyslovuje přání, aby synodní rada uveřejňovala také zpravy v časopise Kostnické Jiskry v předpokladu, že redakce projeví k tomu ochotu, aby veřejnost byla rychleji informována. Také se doporučuje občas podávat zprávy o práci naší církve do některého časopisu politického, který by byl k tomu ochoten.

V debatě, které se účastnili br. sen. Vašíř, sen. Machotka (chce jen úřední, stručné zprávy o schůzích synodní rady do Kostnických Jisker), Dolejší (proti), Jar. Nešpor, Nagy (pomoci Kostnickým Jiskrám, aby zlepšily obsah), jednáno zvláště o poměru zpráv v Kostnických Jiskrách a Českém Bratru. Po přijetí návrhu br. Šebesty na konec debaty učiněna tato usnesení:

Synod se usnáší vysloviti přání, aby synodní rada uveřejňovala hned po svých schůzích výběr důležitých zpráv v Kostnických Jiskrách.

Synod schvaluje návrh komise, aby synodní rada podávala občas zprávy do některého časopisu politického, který by byl k přijetí jich ochoten.

117. Poměry na Těšínsku. V IV. sedění podala VI. komise (ref. Alexandr Winkler) tento návrh:

1. Synodní rada nechť věnuje pozornost vyřízení právních a majetkových otázek našich sborů na Těšínsku vzhledem k bývalým společným sborům evangelickým a. v., které si podržují celý dřívější majetek, čímž dochází ke katastrofálnímu hospodářskému stavu našich sborů.
2. Synodní rada nechť věnuje pozornost církevně-právní otázce, zdali čeští evangelici a. v., přihlašující se dnes k československé církvi evangelické, jsou povinni přestup ohlašovati prostřednictvím okresního úřadu.
3. Synodní rada nechť působí na patřičných místech k tomu, aby za katechety na národních školách na Těšínsku byli dosazováni státně spolehlivé osoby.

Po pohnuté debatě zjištěno, že v této věci těžko bude lze něco úspěšného podniknouti. Synodní rada o všech těchto otázkách již důkladně jednala a i v budoucnosti učiní, co bude moci. Návrhy komise byly pak zamítnuty.

118. Některé zamítnuté návrhy. Vedle návrhů jinde zmíněných synod zamítl, po př. přešel k dennímu pořádku přes tyto návrhy: návrh na zřízení sekretariátu evang. církví v Ženevě (VI. sedění), návrh J. Dusa z debaty vzešlý na resoluci o tisku (IX. sedění), návrh I. komise stran zřízení odboru pro náležitou církevní otázku (IX. sedění konstatovalo, že návrh je již vyřízen zvořením tohoto odboru).

119. Osobní pocty. V IX. sedění se synod k návrhu VI. komise (ref. Pavel Havelka), usnesl aby byly zaslány blahopřejné po př. pozdravné projevy paní Anně Chleboounové ze Džbánova (k šedesátinám), faráři Josefu Capkovi v Trebechovicích (k sedmdesátinám) a nejstarším farářům ve výslužbě Oskarovci Opochenckému v Klášteře a Gustavu Soltészovi v Chocni. Sty-lísací projevů byl pověřen referent P. Havelka.

120. Zakončení synodu. Po vyřízení všech návrhů a vyčerpání programu VII. synodu přihlásil se o slovo dr. Přemysl Tardy, aby jménem členů synodu poděkoval synodní radě, členům předsednictva synodu, synodnímu seniorovi dru Josefu Součkoví, senioru V. Vašířovi a konsulovi B. Vranému a aby ujistil synodního seniora úctou, láskou a oddaností všech členů synodu.

Synodní senior jeho projev vděčně přijímá. Opětne ujišťuje, jak rád zastupuje svoji církev a pro ni pracuje.

Uzavíraje zasedání synodu prosí, aby se usnesl na místě a době synodu příštího.

Bratr kons. Jar. Nešpor navrhl opětně Prahu, přibližně v listopadu za tři roky. Návrh tento byl přijat.

Po modlitbě a požehnání synodního seniora dra Součka uzavřel sedmý synod své zasedání písní „Amen to požehnání“ v pátek dne 6. prosince 1935 v 17 hodin 5 minut.

121. Verifikace protokolů. Protokol prvního (zahajovacího) plenárního sezení byl čten, opraven a schválen na začátku druhého plenárního sezení. K prozkoumání a verifikaci protokolů dalších sezení zvolil synod v II. sezení komisi, sestávající ze synod. seniora dra Jos. Součka, nám. syn. sen. K. Nagye, syn. kurátora Ferd. Kavky a obou místopředsedů synodu sen. V. Vašíře a sen. kur. B. Vraného. Ve smyslu § 12 nového znění jednacího řádu zaslala synodní rada dne 11. ledna 1936 všem členům synodu rozmnožené znění protokolů tak, jak vyšly z rukou zapisovatelů, a stanovila do 21. ledna lhůtu k podání připomínek. Došlé připomínky byly srovnány podle pořadí protokolů, rozmnoženy a zaslány členům verifikační komise. Na základě usnesení verifikační komise byly pak originály protokolů doplněny, po př. opraveny a opatřeny podpisy všech členů verifikační komise. Na základě takto verifikovaných protokolů byla sestavena tato zpráva o VII. synodu.

C. Přílohy.

1. Ne silou, ani mocí, ale Duchem Božím.

(Kázání prof. dra F. Hrejsy, pronesené při zahájení synodu.)

Zach. 4, 6: Ne silou, ani mocí, ale duchem mým, praví Hospodin zástupů.

Bratří a sestry! Scházíme se na synodu, abychom jako ti, kteří stojí ve službě Hospodina Boha svatého, zamyslíli se nad prací dosavadní v naší církvi a abychom se radili o práci příští. Co je samozřejmějšího ve chvíli takové, než že obracíme mysl svou k Tomu, v jehož službě konáme takové své dílo, a že chceme naslouchati, co On nám chce říci.

A co že nám chce říci v takové této chvíli náš Bůh a Pán? Co slyšíte? Jistě mnohé vážné slovo zaznívá vám z Písma, ale zvláště to jedno:

Ne silou, ani mocí, ale duchem mým!

Ano to je slovo vhodné do našich poměrů, kdy stavíme znova dům Hospodinův, jednotu Božího lidu, na starých základech. Vždyť právě v obdobných poměrech jako dnes zaznívalo slovo to po první. Bylo to tenkrát, víte dobře, když *Izrael* vracel se ze zajetí do své vlasti a ujímal se znova dědictví svých otců a když na troskách někdejší slávy znova stavěl Jeruzalém a chrám Hospodinův. Bezradní a bezmocní ujímali se práce uprostřed přetných nepřátel. A tu promlouval k nim Hospodin skrze své proroky: „Navrattež se ke mně a navrátím se k vám.“ A Zorobábelovi, jich vůdci, promlouval do duše: „Ne silou, ani mocí, ale duchem mým!“ A Zorobábel rozuměl: Nejde tu v první řadě o veliké hmotné prostředky, ani o válečnou moc, ale jde tu o lidi, kteří by, jsouce uchvácení Duchem Božím, horlili o Boží věc, a jsouce cele oddáni svému Bohu, se vzájemně v lásce podpírali a tak společně všichni houževnatě usilovali vždy a všude o spravedlnost a pravdu, o nový lepší život, o poměry nové podle Boží vůle, o vítězství Boží nad zlobou a hříchem v celém svém okolí. A když tak tomu bude, nebude to nadarmo. Pak — „aj, král

tvůj přijde tobě spravedlivý a spasení plný. Nadto rozhlásí pokoj národům a panování jeho bude od moře až k moři, od řeky až do končin země. Neboť vyplením vozy z Efraima a koně z Jeruzaléma. Nad to vypleněna budou lučiště válečná. A vyleji Ducha svého na všeliké tělo. A bude Hospodin kralovat nade vší zemí.“ Tak tenkrátě.

A o to jde i *dnes*. Sám *Kristus* promlouvá k nám a zdůrazňuje vlastně totéž, třeba poněkud jinými slovy, že na poli království Božího je třeba postupovati ne zevní mocí a chytrostí, ale v síle Božího ducha: „Víte, že ti, kteří sobě zalibují vládnouti nad národy, panují nad nimi, a kteří velicí u nich jsou, moc svou provozují nad nimi. Ne takť bude mezi vámi. Ale kdožkoli chtěl by mezi vámi býti veliký, budiž váš služebník. A kdožkoli z vás chtěl by býti přední, budiž služebník všech!“ A v téměř smyslu praví jindy: „Nenarodí-li se kdo znovu, nemůž viděti království Božího. Musíte se znova narodit.“ „Jakož mne poslal Otec, tak i já posílám vás! Přijměte Ducha svatého.“ A Pavel, Kristův apoštol, v téměř smyslu zdůrazňuje: „Kdo ducha Kristova nemá, ten není jeho. Ale kteřížkoli duchem Božím vedeni bývají, ti jsou synové Boží.“

To jsou zřetelná slova a *učedlníci Kristovi* dobře rozuměli svému Pánu. Proto nic nedbali na zevní moc a také neměli žádné zevní moci, ani bohatství, ani chytré lstivosti. Byli lidé prostí, ponejvíce chudí a bezmocní, ale plní ducha Božího, horliví o všechno dobré a spravedlivé, neúnavní v bratrské lásce. A dílo jejich, konané v tichosti, bylo provázáno úspěchem. Jich počet rostl. A když se sešli v Jeruzalémě, aby se radili a konali prvý synod, nechtěli se řídití ničím jiným než Kristem a dání se vésti slovem Božím. Proto mohli ve svém synodním usnesení psáti: „Líbilo se duchu svatému a nám.“ To nebyla pozdější středověká fráze, pod níž se skrývalo násilí a moc, nýbrž projev naprosté oddanosti Bohu a Kristu, naprostého podřízení celého shromáždění Božímu duchu a jeho vedení. Byl to lid, o němž platila slova: „Vy jste rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid dobytý, abyste zvěstovali ctnosti toho, který vás povolal ze tmy v předivné světlo své.“ Není divu, že z jejich slov vane duch Hospodinův a zmocňuje se srdce těch, kteří je slyší, a tvoří z nich nové lidi. Nový Boží lid.

Ovšem není tak tomu všude. Ne tam, kde zvláště ve *středověku* zapomínali na slova prorokova: „Ne silou, ani mocí, ale duchem mým.“ Ne tam, kde rozhodovala i ve věcech náboženských síla a moc místo ducha Božího. Ne tam, kde v popředí v církvi byla skvělá organisace římská a kde hojně čerpali z filosofie řecké, ale kde slovo Hospodinovo zůstávalo stranou, a kde za to se uplatňovala středověká pověra, ale ustupoval duch Hospodinův. Boží lid byl i v takových poměrech, ale jen tam, kde dovedli naslouchat slovům Kristovým, která jim zněla aspoň občas z latinské

bible, anebo již i z překladů Písma, šířících se víc a více v mateřském jich jazyku, a kde pak žili v poslušnosti svatého Boha. A my rádi toho vzpomínáme, že to byli zvláště a před jinými naši otcové, *husité a Bratři*, kteří tak rádi čítali Písmo v mateřském českém jazyku a snažili se podle něho zařídit i svůj život. Jim v duši znělo proto mocně: „Ne silou, ani mocí, ale duchem mým!“ Proto Bratři odmítali všeliké násilí ve věcech náboženských, nechtěli nic míti co činiti s násilím tělesným, nic s chytrostí theologů a kněží, nic s bohatou nádherou římských chrámů. Proto dbali, aby především kněží jejich byli lidé, pomazaní nikoli olejem, ale duchem Božím, kteří by cele se oddávali službě evangelia. Ve svých pak domácnostech žili Bratři jako rodina Boží, která dovede se shromažďovati vždy znova kol Božího slova a z něho čerpati sílu k životu, směřujícímu k plnění Boží vůle. V jich školách shromažďovaly se dítky kol Krista, aby naslouchaly jeho slovu. A i ve svém denním zaměstnání, na poli i v hospodářství, řemesle a obchodě střežili se, aby nic nečinili proti Božímu slovu a varovali se i zjištění zaměstnání a předních úřadů, jichž by nemohli zastávat s čistým svědomím. A všimněte si, jak vážně si počínali na svých synodech, jak pilně dbali, aby se tu všechno dalo podle Krista a v poslušnosti k Bohu. Vycítíte, že tu mezi nimi vskutku vanul duch Hospodinův, duch horlivosti proti hříchu, duch nadšení pro Boží službu a že to byli lidé u víře naprosto oddaní Bohu a Kristu. Není divu, že pak byli Bratři zdravým kvasem uprostřed svého lidu. Bylo jich v našem lidu jen asi 2—3%, ale z nich proudily se proudy vody živé pro všecken náš lid.

A o to jde i *při nás*. I my jsme slabí a nečetní v našem lidu. Je nás též jen asi 3% v českém lidu. Nemáme síly ani mocí. Ani nemůžeme se spoléhati na sílu a moc. Nic bychom mocí nesvedli, i kdybychom chtěli, ježto jsme nepatrnou menšinou. Ale my zásadně nechceme opírat se o sílu a moc, i kdybychom mohli. My nesmíme chtít silou a mocí, zevní silou a hrubou mocí podpírat svoji práci na Boží roli. Ne, že bychom pohrdali zevními takovými prostředky. Rádi uznáme, že i zevní síla a moc, hmotné a hospodářské prostředky, početní převaha a ovšem i umění a věda mohou míti a mají veliký význam, pokud jde o zevní úspěch a i o kulturní zájmy. Ale všechno to nic nesvede, kde jde o probuzení nového vyššího vnitřního života, o ovládnutí srdce duchem Božím, o vytvoření nového člověka, Božího lidu. Tu dosud platí jediná zásada: „Ne silou, ani mocí, ale duchem mým“, praví Hospodin.

Proto to musí být heslem naším i dnes, v celé naší církvi. O to jde, aby každý z nás, každý jednotlivec, především arcí každý duchovní „byl pln ducha Božího“ a aby se ptal: „Co by činil Kristus na mém místě“, a aby podle toho zařídil sám svůj život. A ovšem jde o to, aby církev naše celá byla jednotou

Božího lidu, která by směřovala k tomu, aby byla krásnou církví Kristovou, v níž by písmo svaté zaznívalo všem v duši a víra živá oživovala všechny a všichni byli lidmi cele oddanými Bohu, kteří by konali své dílo ne silou ani mocí, ale ovládnání jsouce duchem Hospodinovým.

A k tomu právě má směřovati *i synod*. Má veliké úkoly a mnoho práce. Má se zamyslet nad dosavadní činností církevní a zjistiti, co se tu konalo dobrého, co chybného. Má zaujmouti určité stanovisko k dnešním poměrům, k dnešním hospodářským potížím i k náboženskému odcizení širokých vrstev i k nezdravým zjevům mravního úpadku. Synod chce se raditi, jak chyby napraviti, zlé odstraniti a jak pracovati, aby uprostřed všeho zla rostlo království Boží. Tu síla a moc, násilí a chytrost nic nepomůže. Tu je potřeba jednoho: abychom my všichni postavili se na stanovisko Kristovo a s toho stanoviska pozorovali všechny poměry a všechno, co se děje vůkol i v Kristově církvi, a abychom jako Kristovi učedníci a služebníci Boží ve všem tom, o čem budeme jednat, postupovali v horlivosti o věci Boží, v lásce navzájem, jedním slovem v duchu Božím, hledajíce ne zájmy své, ale zájem věci Boží. A zvláště je třeba směřovat k tomu, aby duchu Božímu nebyly stavěny v cestu překážky, ale aby otvírána byla volná cesta, by mohl zavanouti mocně do celé naší církve, do srdcí všech, by z nás všech vytvořil jednotu učedníků Kristových, lid, posvěcený Bohu.

Když tak tomu bude, když církev naše bude krásnou církví Kristovou a jednotou Božího lidu, pak bude církev naše, třeba početně zahrnovala jen 3⁰/₁₀ našeho lidu a byla bez zevní síly a hrubé moci, požehnáním celému našemu národu. Kéž se tak stane, kéž na synodu, kéž v celé naší církvi se skutkem stane: „Ne silou, ani mocí, ale duchem mým, praví Hospodin zástupů“. Amen.

2. Bratrská konfese.

(Přednáška, kterou proslavil prof. dr. F. Hrejsa v slavnostním veřejném sedění synodu dne 5. prosince 1935.)

Letos je tomu 400 let, co byla sepsána Bratrská konfese. Je samozřejmo, že církev naše toho vzpomíná a zamýšlí se nad svojí konfesí. Bylo by nepochopitelné a i zlým znamením, kdyby církev naše nechala přejít tuto památku, aniž by jí vzpomenukla. Pro církev naši je velikého dosahu, aby užila této příležitosti a ujasnila si staré základy, aby pak mohla tím úspěšněji na nich stavěti.

Bylo mi uloženo, abych historicky osvětlil Bratrskou konfesi. Učinil jsem tak již v Českém Bratru a pak v úvodu nového vy-

dání Bratrské konfese. Nejde o to, abych to vše opakoval. Chci si raději všimnouti *ozníku a rozvoje i významu Bratrské konfese po stránce vnítrní*, když ve zmíněných pojednáních jsem si všímal více stránky zevní.

Bratři v té době, kdy vznikla Bratrská konfese, nebyli již církví evangelickou jedinou v našich zemích, jako dříve. Od r. 1517 vzrůstala již v Sasku a okolních zemích příbuzná církev evangelická z reformace Luterovy a nedlouho na to již i ve Švýcarsku příbuzná evangelická církev ze setby Zwingliho. Kalvín teprve dozrával k reformačnímu dílu. Směr luterský i zwinglijský pronikaly i do Čech a na Moravu. A tu Bratři musili se se směry těmi vyrovnat. Myšlenky reformace světové působily i na Bratří a na jejich náboženské stanovisko. Máme-li vzájemný poměr vystihnouti, musíme si proto všimnouti především stanoviska Bratří z dřívější doby a z dřívějších jejich spisů. A tu je zvláště důležitá pro nás Bratrská konfese, poslední z doby před r. 1517. Je to *konfese z r. 1511*, kdy vyšla latinsky v Norimberku a pak česky 9. srpna 1518 v Ml. Boleslavi a pak zase r. 1521 či 1522. Bratr Lukáš, autor tohoto spisu, nazval jej Apologií. Mělyť konfese bratrské vždy význam i obranný. Jest to obšírný spis o 93 listech a pak 84 listech českého textu. Je velmi zajímavo všimnouti si v něm toho, co je jádrem tohoto vyznání, o cestě spasení. B. Lukáš tu praví: „Na *srdečném přerčení* a na ústním *vyznání* a na skutečném *činění* a na konečném v tom *setroání* stojí *spasení*.“ Tu je zřejma cesta spasení, jak ji viděli Bratři. Blíže to vysvětlují: V Krista pak věříme, „když jej znájíce svého Boha, Spasitele, Vykupitele a Pána, a všem jeho řečem úplně věříce, veň *doufáme*, v něm samém se *spasení důvěřujeme*, z plnosti jeho milost za milost vědcerem *víry vážíme*, z toho jej živě *milujeme* a *vůli* jeho poznalou, pokud nám možné, věrně *činíme* a s věrnými oudy jeho u víře jeho *láskou* se *spojujeme* a *jednotíme*.“ A v tom smyslu opětně zdůrazňují: „Jinak žádný, rozumu došlý, spasen nebude, leč ho *věrou pozná* a jemu úplně ve všem uvěří, v něm se *spasení dověří* a *miluje* ho, jeho řeči zřízeně a skutečně *zachovávatí* bude a s věrnými se *spojí*.“ B. Lukáš nazývá takovou víru „*vírou živou*“, která je dána „*v srdce*“, skrze niž Duch svatý v člověku „dobrou vůli“ zplodí. „A tak z samé *víry živé*, jenž skrze *lásku* dělá, jde odpuštění hříchů.“ „Komužkoli *živá víra* dána bývá a z ní *živ* i *spravedliv* jsa, *setroá-li* v tom, ten spasen bude.“ „*Bez víry* však nelze se líbiti Bohu.“ Potud B. Lukáš v Apologii.

Z těchto slov je patrnó, jak Bratři před světovou reformací došli stanoviska blízkého tomu, ke kterému Luter dospěl teprve později. Není vyloučeno, že *právě* zmíněná Apologie bratrská v latinském textu z r. 1511, ač byla tištěna jen ve 100 ex., dostala se do rukou i Luterovi a působila naň i na jeho poznání cesty spasení skrze víru.

Ale spolu je patrné z citovaných slov, v čem se Bratří v této věci od Luterů a světové reformace liší. Zajedno jsou v zdůrazňování Písma a víry jako cesty spasení. Ale předností Bratří je jejich naprosté a důsledné zdůrazňování víry *živé*, projevující se *o lásce* ke Kristu a k lidem, a v životě posvěceném Bohu. Bratří sice stále zápolí o jasné výrazy, ale přes to je patrné, že jejich stanovisko je založeno naprosto v Písmu a zvláště v Nov. Zákoně.

Bratří po vystoupení Luterově do veřejnosti navazovali ještě za B. Lukáše a pak po jeho smrti živé styky s Luterem a jeho spolupracovníky. A když r. 1530 byla sepsána Augsburská konfese a rozlétla se na všechny strany, zamýšleli se nad ní i Bratří a ovšem i nad ústředním jejím učením o spasení skrze *víru samu*, a dále i nad jinými odchylkami a rozpory stanoviska světové reformace a stanoviska bratrského, o kněžském stavu svobodném a manželském, o druhém křtu přestoupilých, o sedmi svátostech a j. Bratří zkoumali to vše ve světle Písma a dali se poučiti, v čemkoli ještě dosti nepokročili. Ale kde si byli jisti, že mají základ v Písmu, tam trvali na své zvláštnosti a na svém stanovisku.

To se ukázalo již v jich Počtu z víry z r. 1532, jež předložili kurfiřtu braniborskému, jenž si je vyžádal, v řeči německé, ale zvláště pak *o jich konfesi* z r. 1535. Došlo k ní, když Bratří, jsouce králem Ferdinandem I. stíháni jako kacíři, viděli potřebu, aby králi předložili své vyznání víry, by z něho poznal, že jsou založeni v Písmu a že jsou tudíž blízcí evangelíkům v říši, kteří již docházeli jakéhos uznání. Předložili ji 14. listopadu 1535 králi ve Vídni a poslové bratrští z bratrské šlechty pěkně krále požádali, aby ji prozkoumal a pak jim dopřál svobody. Nedostalo se jim sice povolení této konfese, král odložil odpověď na pozdější dobu, ale přece nebyla odpověď jeho nepřívzná.

Konfese tato, tištěná ještě r. 1535/6 a pak znova 1536, pěkně ukazuje, v čem se dali Bratří v této konfesi saskými bohoslovci a zvláště Luterem poučiti, ale také v čem trvali na svém dosavadním stanovisku, odůvodněném Písmem. Konfese bratrská čítá 20 článků. Bratří postupují v nich, pokud jde o jich obsah, obdobně jako Augsburská konfese. Především však zdůrazňují Písmo sv. jako svrchovanou autoritu a vyzdvíhují význam katechismu jako jádra bratrského učení. Sblížují se s Luterem v učení o spasení skrze samu víru, učíce, „že sama toliko ta víra v Syna Božího spravedlivého činí člověka před Bohem beze všech prací neb skutků zaslžitelných jeho“, — ale o víře učí, že „Pán Kristus tím obvyčejem bytu svého duchovního jest v služebnících církve, v slovu i v svátostech a skrze ty věci ho věrní v se přijímají věrou srdce svého proto, aby on v nich tajně a skrytě skrze tu víru přebýval, to jest duchovně skrze Ducha pravdy.“ Nekladou již požadavek stavu svobodného u svých kněží, ač mu dávají přednost, píší již jen o dvou svátostech, o křtu a večeři Páně a j. Je patrné, že silně se sblížili se světovou reformací, ale přece trvají

na své svéráznosti zvláště v pojmu víry, v zdůraznění potřeby pokání, znovuzrození a nového života, v zdůrazňování církevního řádu a kázně, jakož i při večeři Páně.

K takovému sblížení se světovou reformací byli Bratři vedeni i tím, že jim velice záleželo na tom, aby konfese jich došla schválení Luterova a aby byla vydána latinsky s doporučením Luterovým, aby celému světu bylo patrné, že nejsou Pikarty ani novokřtenci, nýbrž vyznavači evangelia jako Luter a jeho stoupenci. Luter vskutku latinské vyznání bratrské z r. 1538 vřele doporučil a pečoval o jeho vydání ve Vitemberce, ač věděl, že Bratři i v tomto vydání, ač vyšli vstříc jeho stanovisku, přece jen si uchovávají určitou svéráznost a neztotožňují se s Luterem, i když si ho velice váží a cítí se mu velmi blízcí. Již před tím, když Luter jednal s českými posly o vydání jich latinské konfese, dal výraz svému poměru k Bratrům a navzájem těmi slovy: „Musí tak býti: Buďte vy čeští a my němečtí apoštolé! Služte vy tam, jakž se vám příčiny dávají, a my také, jakž se nám zde příčiny dávati budou.“ Tím pěkně uznal svéráz i německého i bratrského náboženského života. Svým pak doporučením Bratrské konfese prokázal Bratrům neocenitelnou službu, že je očistil od podezření kacířství aspoň v očích svých stoupenců a dosvědčil celému světu, že Bratři jsou církví obnovenou na základě Písma.

Bratři vydávali pak svoji konfesi vždy znova, snažíce se vyjadřovati pravdu její co možná vždy jasněji. Zvláště české *vydání její z r. 1561 a 1564* B. Jan Blahoslav velice obliboval. Vydání to bylo asi z valné části jeho dílo, a bylo dovršeno *ve vydání z r. 1574*. Všechna ta tři vydání jsou skoro totožná. Blahoslav tu pěkně zdůraznil, v čem viděl pravdu Jednoty. Učí tu (1574) především v článku V., že pokání potřebno je k spasení všem lidem napořád. Proto „kdožbykoli, dokudž živ jest, ve jméno Pána Jezukrista nečinil pokání, ten konečně zatracen bude“. V článku pak VI. učí „o víře celé a živé v Pána Jezukrista a ospravedlnění pravém skrze touž víru“. „Nebo to přejisté jest, že po pádu rajském žádný z lidí nemůže z manství hřícha a z království smrti a zatracení vysvobozen býti anebo k míru s Bohem pravému přijíti, leč skrze samého jediného prostředníka Božího a lidského, Pána Jezukrista, darem živé víry.“ „A ta víra jesti vlastně srdečná povolnost každé pravdě Boží v evangelium zvěstované, již člověk v myslí osvěcován bývá, aby Pána Boha a Spasitele svého Pána Jezukrista právě poznal, *za svého spasitele samého přijal*, jemu se svého spasení cele *dověřil*, jeho *miloval*, *následoval*, *požíval*, v něm samém z víry nadějí a *doufání* své pokládal, že pro něho samého a pro samo zasloužení jeho má na sebe Boha laskavého, k sobě milostivého a že jistotně v něm a skrze něho život věčný má i míti jej na věky bude.“ Bratři tu stojí na základě obecné reformačním, ale přece tu zdůrazňují i to, co jim bylo vlastní.

Na tom stanovisku stáli v Čechách i novoutrakvisté. Proto mohlo dojít a došlo r. 1575 k sepsání České konfese v kruzích těchto

českých rozhodných podobojích a tím docházelo i k tomu, že se Bratří a tito rozhodní podobojí víc a více sblížovali, až r. 1609 došlo k jich spojení na základě konfese České, jež se stala jich konfesí společnou, při čemž konfese Bratrská zůstávala Jednotě jako její zvláštní kniha vzdělavatelná.

Tomuto spojení nevadilo, když tenkrát asi od r. 1575 v Jednotě víc a více se uplatňoval vliv kalvinský, jak došel výrazu i v *konfesi Bratrské z r. 1607* zvláště v učení o večeři Páně. Uplatňoval se v té době souběžně vliv kalvinský i v celé církvi české v Čechách i na Moravě. A tak od r. 1609 dochází v Čechách i na Moravě i k vnitřnímu sblížování a splývání Jednoty a české církve podobojí či evangelické, jak se ráda jmenovala. Jak ukazuje List mladých kněží bratrských na Moravě z r. 1619, směřovalo všecko k tomu, aby obě církve nejen v Čechách, ale i na Moravě, splynuly v církev jedinou. Tak mohlo dojít k vytvoření krásné církve české, v níž by Bratřím připadla vůdčí úloha.

Škoda, přeškoda, že r. 1620 došlo k Bílé hoře a tím ke zkáze celé církve české i Jednoty bratrské a k jich násilnému potlačení na 160 let.

Když Bratří odešli do vyhnanství a neměli potřebných vzdělavatelných knih, viděl Komenský potřebu, aby konfese Bratrská byla znovu dána rozptýleným Bratřím do rukou. Nenašel, leč starý exemplář konfese Blahoslavovy z r. 1564. Četl v ní. A s úžasem poznal, jaká to vzácná je perla, kterou Bůh otcům našim dal nalézt v moři Písma, plná živého křesťanství. A tu vydal *tiskem r. 1662* tuto konfesi ke vzdělání hynoucí Jednoty a k osvědčení své víry, v níž žije i umírá. V ní znova vyznává v souhlase s konfesí z r. 1535, 1561, 1564, 1574, 1607, že víra jest „srdečné povolování každé pravdě Boží v evangelium zvěstované, kteréž člověka v myslí jasně osvětluje a v srdci mocně pohybuje, aby Boha a Spasitele svého Krista právě poznaje, *zamiloval* a za svého *jedinkého Spasitele přijma* a spasení svého samému se cele *dověře*, jeho se *dále přidržel*, ve všem *následoval*, z něho se *těšil* a že pro něho samého a zasloužení jeho Boha k sobě milostivého má a v něm i skrze něho život věčný mítí bude, plně *naděje a doufání* požíval.“ Skrze takovou víru dochází člověk ospravedlnění, t. j. „odpuštění člověku *kajícímu a věřícímu* hříchů jeho a snětí s něho pokut věčných a oblečení ho v spravedlnost Kristovu a smíření skrze to s Bohem a učinění ho vzácným a milým Bohu a dědicem věčného života a k utvrzení té naděje dání jemu *závdavku Ducha svatého k novému rození* a hojnějších den po dni *darů* milosti z Krista *nabývání*.“ Je to učení blízké učení reformačních církví aug. a helv. vyznání, ale je v něm zdůrazněno to, co bylo Jednotě vlastní, že k víře patří i to, aby si člověk Boha a Krista zamiloval, jeho stále se přidržel a ve všem následoval, jako ten, kdo Kristu a Bohu u víře osobně se oddal, a že ospravedlnění zahrnuje i závdavek Ducha

svatého k novému rození a vzrůstu nového člověka. Taková víra vede tedy Bratří nejen k ujišťování se odpuštěním hříchů, na něž i mnozí lidé plané víry rádi, ale marně se spoléhali, ale vede a musí vésti i k novému, lepšímu životu, k znovuzrození, ke vzrůstu lidí Bohu posvěcených a k vytvoření krásné církve.

Jednota v zahraničí zanikla, i když jméno její zůstalo několika málo sborům v Polsku, které již nejsou ani české, ani bratrské. Ale je ku podivu, jak ne sice konfese, ale její obsah utkvěl v srdci tajných evangelíků v Čechách a na Moravě, jako bratrské smýšlení, jež vyrostlo z této konfese a ovládalo srdce tajných evangelíků a posilovalo je, že vytrvali přes všechna pronásledování až do tolerance. Přestaly rozdíly mezi Českou a Bratrskou konfesí, ale zůstala touha po životě bratrském před Bohem v síle evangelia, v živé víře, v moci Ducha Božího, a po církvi Beránkově, po Jednotě bratrské.

Ani evangelíkům tolerovaným r. 1781 nebylo dovoleno přihlásiti se ke konfesi Bratrské a České a podle nich se zorganizovati a žítí. Teprve r. 1918 k tomu došlo, když vláda věcí našich vrátila se do našich rukou. A tu znova stala se základem společné naší jednotě českobratrské církvi evangelické konfese Česká a Bratrská z r. 1662 podle vydání Komenského.

To má nemalý *význam pro budoucnost*. Je to věc velikého dosahu, když církev naše chce žítí ve smyslu konfese Bratrské. Co že to znamená? To znamená, že konfesí Bratrskou dáváme se vést k tomu, abychom především dbali o Písmo a z něho čerpali vždy znova pro svůj život náboženský a mravní, naslouchajíce, co nám z Písma chce říci Kristus a Bůh jako naše nejvyšší autorita. A Bratrská konfese nás vede dále arci k Bohu jako k tomu, na kterém nám nade všechno záleží, a ke Kristu jako k jedinému Spasiteli, který nás vede k Otci. Bratrská konfese nám ukazuje k Bohu jedinou spolehlivou cestu — živou víru, jako naprostou oddanost srdce našeho i všeho našeho vnitřního života Kristu a Bohu, až by v nás ožil Kristus a probudil se nový Boží život. A tím vede Bratrská konfese i k tomu, abychom všichni, kdo chceme jíti za Kristem, tvořili jedinou, krásnou církev Kristovu, jednotu Božího lidu, usilujícího o uskutečňování Božího království.

To je ohromný program pro jednotlivce i pro celý národ. Nemůžeme svému lidu líp prospět, než když mu budeme přinášet takové živé náboženství, které důsledně vede i k novému, ušlechtilému životu. Jen tak bude možno, aby se splnilo slovo Komenského: Živ buď, národe, posvěcený Bohu.

3. Odkaz Jednoty.

Slavnostní přednáška prof. dra *J. L. Hromádky* „*Odkaz Jednoty*“ byla otištěna v časopise „Český Bratr“ (leden 1936) a také ve zvláštním otisku jako brožura (s názvem „Odkaz Jednoty“); proto není znovu otiskována v této Zprávě.

Obsah:

A. Svolání, zahájení a ustavení synodu	3
B. Usnesení synodu	17
Pozdravný projev p. presidentu republiky	17

I. Ústava a správa církve.

1. K návrhům na změny církevního zřízení	17
2. Výklady církevního zřízení	18
3. Hřbitovní sbory	18
4. Hřbitovní řády	18
5. Kárný řád	18
6. Volby kárných výborů	19
7. Jednací řád	20
8. Statuty kazatelských stanic	21
9. Petice katechetů	21
10. Zastoupení církve při významných událostech	21
11. Agenda synodní rady	21
12. Dr. J. Král poradcem ve věcech finančních	21
13. Jurisdikce vojenské duchovní správě	22
14. Řád pro volení a působení diakonů	22
15. Udělení volitelností kazatelům z jiných církví	22
16. B. Honců	22
17. Konání služeb Božích	23
18. Blahoslav Černožorský	23
19. Činnost duchovních správců	23
20. Usnesení synodní z r. 1927	23
21. Řádné členství sborové	24
22. Církevní názvosloví (seniorát)	24
23. Činnost seniorů	24
24. Prusinovice	24
25. Košice	24
26. Statistika církevní	25
27. Evidenční lístky statistické	25
28. Ordinance žen	25
Poznámka	26

II. Náboženský a mravní život církve.

29. Důležitost pastorače	26
30. Péče o přistouplé	26

31. Nešporní a večerní služby Boží	27
32. Služby Boží v rozhlase	27
33. Znesvěcování neděle	27
34. Statistika účasti při sv. večeři Páně	27
35. Sčítání účasti při shromážděních	27
36. Propůjčování školních místností ke konání služeb Božích	27
37. Modlitební týden	27
38. Velký pátek	28
39. Činnost staršovstev	28
40. Návrh řádu a kázně pro sbory	28
41. Pravidla sborového života	28
42. Náboženský a mravní život	28
43. Rodinný život	29
44. Smíšená manželství	29
45. Sociální práce církve	29
46. Ideový zmatek přítomnosti	30
47. Mírový projev	30
48. Stát a alkoholismus	31
49. Zamítnuté návrhy	31

III. Učení církve. Věci bohoslužebné.

50. Křest dítěte	31
51. Katechismus	33
a) Nový katechismus	33
b) Užívání starých katechismů	33
c) Katechismus Karafiátův	34
d) Další katechismy	34
e) Katechismus Smetanův	34
52. Agenda (Příručka bohoslužebná)	34
53. Změny v bohoslužebném řádu	35
54. Memorandum některých farářů (hlavně dříve a. v.)	36
55. Odbor pro prozkoumání konfesí	36
56. Odbor písňový	36
57. Pěstování církevního zpěvu	36
58. Schválení zpěvníků	36

IV. Věci, týkající se výchovy.

59. Husova fakulta	37
60. Výběr bohoslovců a péče o ně	37
61. Prostředky pro podporu bohoslovců	38
62. Studium v Bratislavě	38
63. Díky za zahraniční stipendia	38
64. Husova studentská domovina	38
65. Řád pro výchovu a zkoušku diaconů	38
66. Přijímání nových chovanců do Misijní školy	39
67. Směrnice pro povolování hodin vyučování náboženství	39
68. Zastoupení církve v zemské školní radě v Brně	39
69. Vyučování náboženství na středních školách	39
70. Kvalifikace výpomocných učitelů; dozor na vyučování náboženství; výchovné komise ve sborech	39
71. Svaz Nedělních škol	40
72. Práce Svazu Sdružení mládeže	40
73. Dívčí ústav v Krabčicích	41
74. Biblická dějprava	41

75. Osnova pro vyučování náboženství	41
76. Schvalování učebnic	41
77. Spisek o rodinné výchově, leták o vyučování náboženství	41

V. Věci hospodářské.

78. Společná pokladna, všecírkevní stavební fond, pevná repartice	42
79. Potřeba řádného placení celocírkevních příspěvků	42
80. Účty a hospodaření synodní rady	43
81. Směrnice pro povolování církevních staveb	43
82. Směrnice pro zřizování nových farních sborů	43
83. Placení a vybírání saláru	43
84. Směrnice minimálních platů duchovenských	43
85. Platový plán	46
86. Systemisování místa seniorátního vikáře pro seniorát moravskoslezský	47
87. Funkční platy	48
88. Směrnice platů diakonských	48
89. Opatření prostředků na vydržování diaconů	49
90. Potřebnost státní dotace	50
91. Cestné a diety členů synodu	50
92. Úhrada výloh VII. synodu	50
93. Chrámové sbírky	51
94. Podpora vídeňskému sboru	51
95. Dostavba Husova domu	51
96. Uložení církevního jmění	52
97. Bratrský sbor v Mladé Boleslavi	52
98. Družstvo ústavů myslibořických	52

VI. Věci pensijní.

99. Úprava pensijních stanov	53
--	----

VII. Věci misijní.

100. Misie mezi pohany	54
----------------------------------	----

VIII. Styky s jinými církvemi a korporacemi.

101. Styky s jinými církvemi	55
102. Styky s evang. církví a. v. na Slovensku	55
103. Generální delegace pro evangelickou a. v. církev na Slovensku	55
104. Jednání o sjednocení církví	55
105. Kostnická Jednota	55
106. Jiné spolky	56
107. Informační brožura o naší církvi pro cizinu	56

IX. Různé.

108. Sjezdy, manifestace, pastýřské listy	56
109. Porady seniorů	56
110. Odznaky církve, úřední úbory a pod.	57

111. Ochrana evangelíků v sovětském Rusku	57
112. Časopis Český Bratr	57
113. Statistické dotazníky	57
114. Stálé odbory synodní. (Zásadní usnesení)	57
115. Volba členů stálých odborů synodních, kuratorií a pod.	58
116. Úřední zpravodajství církevní	60
117. Poměry na Těšínsku	61
118. Některé zamítnuté návrhy	61
119. Osobní pocty	61
120. Zakončení synodu	61
121. Verifikace protokolů	62

C. Přílohy.

1. Ne silou, ani mocí, ale Duchem Božím (zahajovací kázání prof. dra F. Hrejsy)	63
2. Bratrská konfese (slavnostní přednáška prof. dra F. Hrejsy)	66